

Α.Τ.Ε.Ι ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΠΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πτυχιακή Εργασία με θέμα:
Σύγκριση καθυστερημένων οφειλών προς τράπεζες σε Ελλάδα και Κύπρο

Υπεύθυνος Καθηγητής: Μαυρίδης Σάββας

Εισηγήτριες: Ανδρεάδου Μαρκέλλα – Ελένη
Παναγιώτου Κωνσταντίνα

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2009

Α.Τ.Ε.Ι ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΠΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πτυχιακή Εργασία με θέμα:
Σύγκριση καθυστερημένων οφειλών προς τράπεζες σε Ελλάδα και Κύπρο

Υπεύθυνος Καθηγητής: Μαυρίδης Σάββας

Εισηγήτριες: Ανδρεάδου Μαρκέλλα – Ελένη
Παναγιώτου Κωνσταντίνα

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	1
Σκοπός της εργασίας.....	1
Κεφάλαιο 1: Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.....	2
1.1.Εισαγωγή ενότητας.....	2
1.1.1. Η σύμβαση του δανείου.....	2
1.1.2. Βαθμός διείσδυσης των χρηματοπιστωτικών προϊόντων στην Ελλάδα σε σύγκριση με τη Ζώνη του Ευρώ.....	2
1.1.3. Η έννοια του πιστωτικού κινδύνου.....	5
1.2.Πιστωτικός κίνδυνος.....	5
1.2.1. Μέτρηση και αμοιβή του πιστωτικού κινδύνου.....	6
1.2.2. Αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου.....	8
1.2.3. Τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.....	10
1.2.4. Μέθοδοι διαχείρισης προβληματικών δανείων.....	10
1.2.5. Σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς πελατών (Τειρεσίας).....	12
1.3. Νομοθετικό πλαίσιο.....	15
1.3.1. Τραπεζικός ανατοκισμός.....	16
1.3.2. Έναρξη ανατοκισμού.....	16
1.3.3.Διάρκεια ανατοκισμού.....	17
1.3.4. Συχνότητα ανατοκισμού.....	17
1.4. Εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου.....	18
1.4.1. Αναγγελίες καθυστερημένων λογαριασμών.....	19
1.4.2. Προθεσμιακός διακανονισμός ή ρύθμιση.....	20
1.4.3. Δικαστική επιδίωξη της απαίτησης.....	20
1.4.4. Κλείσιμο λογαριασμού.....	20
1.4.5. Επιδίκαση (τελεσιδίκη) της απαίτησης.....	20
1.4.5.1. Προϋποθέσεις για την έκδοση της διαταγής πληρωμής.....	21
1.4.5.2. Διαδικασία έκδοσης της διαταγής πληρωμής.....	22
1.4.5.3. Αποτελέσματα τελεσιδικίας της διαταγής πληρωμής.....	23
1.4.5.4. Διακοπή και αναστολή της παραγραφής.....	23

1.4.6. Αναγκαστική εκτέλεση – πλειστηριασμός	23
1.4.7. Επιταγή	24
1.4.8. Κατάσχεση	24
1.4.8.1. Κοινοποίηση κατασχετήριας έκθεσης κινητών	25
1.4.8.2. Είδη κατάσχεσης.....	25
1.4.8.3. Νόμος 3587/2007 ΦΕΚ 152/10.07.2007 τεύχος πρώτο Κατασχέσεις- Πλειστηριασμοί οφειλετών από καταναλωτικά δάνεια ή πιστωτικές κάρτες που η απαίτηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000€.....	26
1.4.9. Πλειστηριασμός	27
1.4.9.1. Πότε και πού γίνεται ο πλειστηριασμός ακινήτων	27
1.4.9.2. Έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού ακινήτου, κοινοποίηση και δημοσίευση	28
1.4.9.3. Αναστολή πλειστηριασμού	28
1.4.9.4. Ματαίωση πλειστηριασμού	29
1.4.9.5. Αναγγελίες- πίνακας και σειρά κατάταξης- ανακοπές- διανομή πλειστηριάσματος	29
1.4.10. Παραγραφή	30
1.4.10.1. Προϋποθέσεις παραγραφής.....	31
1.4.11. Εισπρακτικές επιχειρήσεις.....	31
1.5. Ενέργειες που γίνονται από του δικηγόρους των πελατών.....	32
1.6. Συμπεράσματα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.....	36
Κεφάλαιο 2: Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα	39
2.1. Εισαγωγή ενότητας	39
2.2. Πιστωτικός κίνδυνος.....	44
2.2.1. Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και συστήματα διοικητικής πληροφόρησης	44
2.2.2. Παράγοντες αξιολόγησης για την έγκριση χορηγιών	46
2.3. Νομοθετικό πλαίσιο	47
2.3.1. Αναγνώριση τόκων και άλλων εσόδων	48
2.3.2. Τόκος σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής	49
2.3.3. Ύψος τόκος υπερημερίας.....	50
2.3.4. Απαγορευτικά διατάγματα, ρήτρα παρακράτησης της κυριότητας και διαδικασίες είσπραξης	51

2.4. Εφαρμογή στην πράξη	51
2.4.1. Τραπεζικά σήματα κινδύνου.....	51
2.4.2. Γενικές αρχές ταξινόμησης των χορηγήσεων ως μη – εξυπηρετούμενες	52
2.4.3. Κριτήρια για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη – εξυπηρετούμενα και εξαιρέσεις.....	53
2.4.4. Ενημέρωση του δανειολήπτη και των εγγυητών	56
2.4.5. Ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων	56
2.4.6. Οι προοπτικές της προσφυγής στα δικαστήρια	59
2.4.7. Δικαστικές ενέργειες.....	59
2.4.8. Πτώχευση.....	60
2.5. Ενέργειες που γίνονται από τους δικηγόρους των πελατών	60
2.6. Συμπεράσματα του κυπριακού τραπεζικού συστήματος.....	66
Κεφάλαιο 3: Συμπεράσματα	69
Περιορισμοί	75
Βιβλιογραφία	76
Ιστοσελίδες	78
Παράρτημα.....	79

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή μας, κ. Σάββα Μαυρίδη, για την πολύτιμη βοήθεια που μας προσέφερε κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της πτυχιακής μας εργασίας, με τις χρήσιμες συμβουλές και τη σωστή καθοδήγηση του, ώστε να πραγματοποιήσουμε όσο γίνεται καλύτερα την εργασία μας, με θέμα την σύγκριση των καθυστερημένων οφειλών προς τις τράπεζες, σε Ελλάδα και Κύπρο.

Ακόμα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε, τα άτομα που αφιέρωσαν μέρος του πολύτιμου χρόνου τους, για να μας βοηθήσουν να συλλέξουμε τις απαραίτητες πληροφορίες για την εργασία μας, καθώς και για να μας παραχωρήσουν τις συνεντεύξεις που χρειαζόμασταν. Συγκεκριμένα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε, τους δικηγόρους, κ. Νεστορίδη Ιορδάνη, κ. Ευσταθίου Σπύρο, κ. Διομήδους Λουκά, τους τραπεζικούς υπαλλήλους κ. Τουμάση Κωνσταντίνο, κα. Καρυδά Άντρη, κ. Μάπουρα Γιώργο και κ. Ορφανίδη Χρήστο, για τις συνεντεύξεις που μας παραχώρησαν. Επίσης, την κα. Γουτούδη Κατερίνα, διευθύντρια του Καταστήματος της Τράπεζας Αττικής, επί της οδού Μοναστηρίου, στη Θεσσαλονίκη, για τις πολύτιμες πληροφορίες που μας έδωσε, καθώς και τους δικηγόρους κ. Αποστολίδη Χαράλαμπο και κα. Πασχαλίδου Παρασκευή, για τα παραδείγματα που μας έδωσαν.

Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της εργασίας αυτής, είναι η συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών που θα μας βοηθήσουν να κάνουμε τη σύγκριση των καθυστερημένων οφειλών προς τις τράπεζες σε Ελλάδα και Κύπρο. Στόχος της εργασίας μας είναι να βρεθεί αν το τραπεζικό σύστημα βοηθά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας του, καθώς και αν οι τράπεζες τηρούν το τραπεζικό δίκαιο της χώρας τους, ή παρανομούν προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους.

1. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα

1.1. Εισαγωγή ενότητας

Καθυστερημένη θεωρείται κάθε απαίτηση της οποίας έχει λήξει η συμφωνημένη προθεσμία όπως και κάθε άλλη απαίτηση από οποιαδήποτε αιτία και αν προέρχεται, χωρίς να έχει συμφωνηθεί λήξη, εφ' όσον όμως ο οφειλέτης καταστεί υπερήμερος, ύστερα από όχληση (έγγραφη ειδοποίηση) του δικαιούχου.

Βασικό κριτήριο για τη μεταφορά μιας απαίτησης από λογ/σμό χορηγήσεων (ενήμερο λογ/σμό) σε λογ/σμό ληξιπρόθεσμο (λογ/σμό καθυστέρησης) αποτελεί η υπερημερία του οφειλέτη (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 1).

Οι συνήθειες πηγές δημιουργίας χρηματικών απαιτήσεων βρίσκονται συνήθως στο δάνειο, την πίστωση, την εγγυητική επιστολή, τη συναλλαγματική κ.λ.π. (Αγγελάκης, 1991, σελ. 18).

1.1.1. Η σύμβαση του δανείου

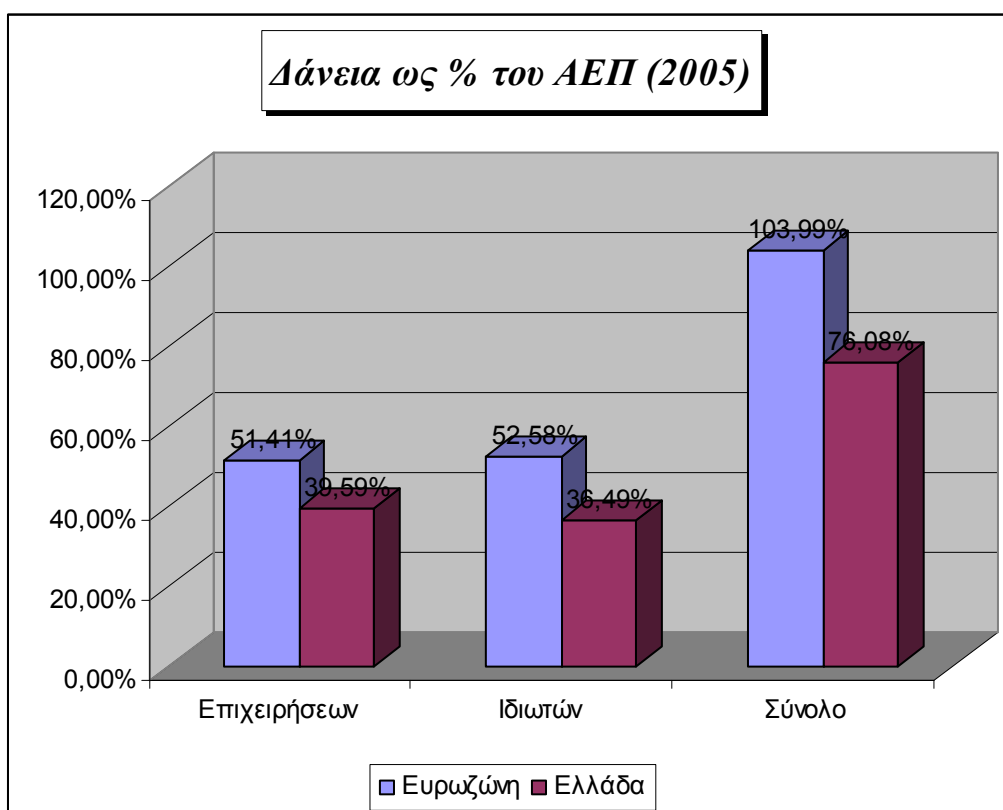
Δάνειο είναι η σύμβαση που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση της κυριότητας χρημάτων ή άλλων αντικαταστατών πραγμάτων με ή χωρίς αντάλλαγμα από τον ένα συμβαλλόμενο (δανειστή) στον άλλον (οφειλέτη). Αυτός δε υποχρεούται να επιστρέψει άλλα πράγματα της αυτής ποσότητας και ποιότητας μετά τη λήξη της συμβάσεως (ΑΚ 806). Το τραπεζικό ειδικά δάνειο είναι πάντα χρηματικό και έντοκο, χορηγείται δηλαδή με αντάλλαγμα τους τόκους (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 274).

Η λήξη της συμβάσεως δανείου επέρχεται, όταν συντρέξουν οι γενικοί λόγοι λήξεως κάθε συμβάσεως (π.χ. πάροδος προθεσμίας, αντίθετος συμφωνία, σύγχυση κ.λ.π) και ειδικά, όταν πρόκειται για έντοκο δάνειο αορίστου χρόνου, με καταγγελία του ενός ή του άλλου μέρους και μετά από την πάροδο μηνός από της καταγγελίας (ΑΚ 807) (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 275-276).

1.1.2. Βαθμός διείσδυσης των χρηματοπιστωτικών προϊόντων στην Ελλάδα σε σύγκριση με τη Ζώνη του Ευρώ.

Το 2004 η χρηματοδότηση ιδιωτών (καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια) στη χώρα μας διαμορφώθηκε στο 32% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με 55% στη Ζώνη του Ευρώ. Το ποσοστό διείσδυσης των τραπεζών στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων ανήλθε σε 43% του ΑΕΠ το 2004 έναντι 59% στη ΖτΕ . Το 2005 η χρηματοδότηση στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο 36,5% του ΑΕΠ έναντι 52,6% για τη ΖτΕ και η χρηματοδότηση επιχειρήσεων διαμορφώθηκε στο 39,6% του ΑΕΠ, έναντι 51,4% για τη ΖτΕ (σχήμα 1).

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων στα τέλη του 2000 ήταν 48,8% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με 76,08% το 2005. Η αντίστοιχη αύξηση στη ΖτΕ ήταν σχεδόν 13 ποσοστιαίες μονάδες (από 91,1% σε 103,99%). Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι, παρά τη δυναμική διείσδυση των τελευταίων χρόνων υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω αύξησης των πιστοδοτήσεων τα επόμενα χρόνια (ICAP, 2006, σελ.19).

Σχήμα 1

Η ελληνική αγορά εμφανίζεται να έχει περισσότερες καθυστερήσεις από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όπως επισημαίνεται και από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Όλοι οι σχετικοί δείκτες επισημαίνουν ότι η δανειακή επιβάρυνση των νοικοκυριών συνεχίζει να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς ως αποτέλεσμα του υψηλού αν και επιβραδυνόμενου ρυθμού δανεισμού, όπως αυτή μετράται με βάση τη

μεταβολή του υπολοίπου των δανειακών υποχρεώσεών τους προς τις τράπεζες (κατά μέσον όρο 23,6% τη διετία 2006-2007, έναντι 30,5% την προηγούμενη διετία 2004-2005). Ως ποσοστό του ΑΕΠ, ο δανεισμός των νοικοκυριών από τις τράπεζες αυξήθηκε σε 45,3% στο τέλος του 2007 περιλαμβανομένων και των δανείων που έχουν τιτλοποιηθεί από 34,7% στο τέλος του 2005. Χωρίς τα τιτλοποιημένα δάνεια ο δανεισμός των νοικοκυριών διαμορφώθηκε σε 41,0% του ΑΕΠ στο τέλος του 2007, παραμένει δηλαδή σημαντικά μικρότερος από ό,τι το αντίστοιχο μέγεθος στη Ζώνη του Ευρώ (54,3%), υποδηλώνοντας ότι ως σύνολο τα ελληνικά νοικοκυριά δεν είναι υπερδανεισμένα. Παράλληλα όμως, η διετία 2006-2007 χαρακτηρίζεται από σημαντική τάση αύξησης των τραπεζικών επιτοκίων από τα ιστορικά χαμηλά και σχετικώς σταθερά επίπεδα στα οποία είχαν διαμορφωθεί κατά την αμέσως προηγούμενη περίοδο (www.bankofgreece.gr).

Το εκτιμώμενο ποσοστό επισφαλειών στα στεγαστικά δάνεια είναι περίπου 2% και ενδεχομένως να είναι υποτιμημένο, και αυτό θα φανεί τα επόμενα χρόνια, ιδιαίτερα αν συνδυασθεί με το γεγονός ότι η κείμενη νομοθεσία καθιστά την κατάσχεση ενός ακινήτου ιδιαίτερα επαχθή. Επομένως οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να είναι πιο συντηρητικές, όσον αφορά την πιστοληπτική αξιολόγηση των δανειοληπτών (ICAP, 2006, σελ. 87).

Οι εξελίξεις στα νομισματικά μεγέθη και τα επιτόκια φαίνονται στο παρακάτω διάγραμμα.

Εξελίξεις νομισματικών μεγεθών & επιτοκίων			
	2005	2006	2007
Σύνολο καταθέσεων*	17,3	12,5	17,7
Πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα *	21,8	20,6	20,9
(α) Επιχειρήσεων	14,7	16,6	19,9
(β) Νοικοκυριών	31,4	25,3	22,1
Καταναλωτική πίστη	28,7	23,9	22,4
Στεγαστικά δάνεια	25,8	25,8	21,4
Χρέος νοικοκυριών στις εγχώριες τράπεζες (% ΑΕΠ)	34,7	40,1	45,5
Χρέος νοικοκυριών στη Ζώνη του Ευρώ	57,8	59,5	60,2
Επιτόκιο καταθέσεων έως 1 έτος	2,2	2,9	4,0
Επιτόκιο χορηγήσεων βραχυπρόθεσμων δανείων προς επιχειρήσεις	6,8	7,0	7,4
Επιτόκιο καταναλωτικών δανείων έως 1 έτος	8,5	7,9	7,7
Επιτόκιο στεγαστικών δανείων (άνω των 10 ετών)	4,5	4,6	4,6
Απόδοση 10-ετούς ομολόγου			
(α) Ελληνικού Δημοσίου	3,6	4,1	4,5
(β) Ζώνης του Ευρώ	3,4	4,0	4,3

* ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές

Σχήμα 2 (Πηγή: www.hba.gr)

1.1.3. Η έννοια του πιστωτικού κινδύνου

Τα συστήματα αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου έχουν εξελιχθεί σημαντικά και εξελίσσονται συνέχεια με τη βοήθεια και των ιστορικών στοιχείων, αλλά το σημαντικότερο είναι η σωστή επικοινωνία με τον πελάτη κατά το αρχικό στάδιο της αξιολόγησης (ICAP, 2006, σελ.87).

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνδέεται με την ενδεχόμενη αδυναμία του πελάτη της τράπεζας να εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του, να εξυπηρετήσει κατά κύριο λόγο το δάνειό του. Για την κάλυψη από τον κίνδυνο αυτόν οι τράπεζες χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών τους (credit scoring) για την καταναλωτική πίστη και τα δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις, ανεξάρτητες εκτιμήσεις των εγγυήσεων στη στεγαστική πίστη και πλήρη χρηματοοικονομική ανάλυση στα δάνεια προς μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Το credit scoring, που αφορά την καταναλωτική πίστη, βασίζεται σε πληροφορίες οι οποίες εμπεριέχονται σε ξεχωριστές βάσεις δεδομένων για καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες. Οι βάσεις αυτές έχουν δημιουργηθεί από τη γνώση της κάθε τράπεζας. Προς την ίδια κατεύθυνση χρησιμοποιούν τις αρνητικές πληροφορίες που έχει ο Τειρεσίας και οι οποίες σχετίζονται με το αν ο πελάτης κατά το παρελθόν είχε προβλήματα στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του (Παπαϊωάννου, 2004, σελ. D08).

Πιστωτικός Κίνδυνος - Credit Risk είναι ο κίνδυνος που διατρέχει μια επιχείρηση ή ένας οργανισμός να μην εισπράξει έγκαιρα τις απαιτήσεις του ή ακόμα, σε μερικές περιπτώσεις, να μην τις εισπράξει ποτέ.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος δημιουργείται όταν η Πιστοληπτική Ικανότητα της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης είναι χαμηλή, και άρα ευπρόσβλητη ακόμη και από ασήμαντες μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος. Έτσι, ενδεχόμενες αλλαγές στο μικροοικονομικό ή και μακροοικονομικό περιβάλλον μπορεί εύκολα να οδηγήσουν τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις σε αδυναμία αποπληρωμής των υποχρεώσεών τους (<http://dir.icap.gr>).

1.2. Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι χρηματοδοτήσεις, τραπεζικές ή εναλλακτικές, είναι άμεσα συνδεδεμένες με τον πιστωτικό κίνδυνο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ως η πιθανή ή αναμενόμενη ζημία που προέρχεται από την αδυναμίες των δανειζόμενων να επιστρέψουν τα κεφάλαια ή/και τους τόκους των κεφαλαίων που δανείστηκαν, δηλαδή από την αδυναμία να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Αποτέλεσμα του πιστωτικού κινδύνου ή της ζημίας από τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο, όπως συμβαίνει και με κάθε άλλον κίνδυνο είναι η μεταβολή της καθαρής θέσης της τράπεζας ή της αξίας του χαρτοφυλακίου (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 518).

1.2.1. Μέτρηση και αμοιβή του πιστωτικού κινδύνου

Η ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από τις τράπεζες γίνεται έναντι κάποιας αμοιβής η οποία ενσωματώνεται στο επιτόκιο χρηματοδότησης, το οποίο εμπεριέχει και το premium (περιθώριο) του κινδύνου. Παράλληλα, ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος συντελεί στη διαμόρφωση του ανοίγματος ανάμεσα στο επιτόκιο άντλησης κεφαλαίων (καταθέσεων) και στο επιτόκιο χρηματοδοτήσεων, αλλά και στο διαφορετικό ύψος των επιτοκίων χρηματοδοτήσεων αφού τα επιτόκια επηρεάζονται ευθέως από το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου. Σημαντικό επομένως θέμα αποτελεί η μέτρηση (ποσοτικοποίηση) του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου.

Η μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου, δηλαδή ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας από τις χρηματοδοτήσεις ή/και τις λοιπές τοποθετήσεις, όπως συμβαίνει με τη μέτρηση των λοιπών χρηματοοικονομικών κινδύνων, ακολουθεί συγκεκριμένα βήματα και συγκεκριμένες διαδικασίες και μεθόδους (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 520).

Αφετηρία για τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου αποτελεί η αξιολόγηση και κατάταξη των πιστούχων (επιχειρήσεων, φυσικών προσώπων, κρατικών φορέων κ.λ.π.) σε βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου μιας, γνωστής εκ των προτέρων κλίμακας διαβαθμίσεων πιστωτικού κινδύνου. Ταυτόχρονη είναι και η κατάταξη σε βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου των ανοιγμάτων της τράπεζας (χρηματοδοτήσεων, τοποθετήσεων σε μετοχές, σε ομόλογα, σε παράγωγα κ.ο.κ.).

Οι βασικές μέθοδοι για την κατάταξη αυτή σε βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου είναι δύο:

- Η μέθοδος Credit Scoring για τις χρηματοδοτήσεις ιδιωτών, επαγγελματιών και μικρών επιχειρήσεων και

- © Η μέθοδος Credit Rating για τις χρηματοδοτήσεις μεγάλων επιχειρήσεων ή για τις τοποθετήσεις σε τίτλους επιχειρήσεων.

Η μέθοδος Credit Scoring είναι κατάλληλη για πιστούχους που χρησιμοποιούν μικρού ποσού τραπεζικά/χρηματοδοτικά προϊόντα τα οποία όμως συνολικά είναι μεγάλου πλήθους. Η τραπεζική αυτή είναι γνωστή ως λιανική τραπεζική. Η διαδικασία απαιτεί τη διαμόρφωση προγράμματος αξιολόγησης, που λειτουργεί σε ηλεκτρονική εφαρμογή, το οποίο, μετά τη εισαγωγή κάποιων στοιχείων από τον αξιολογητή, καταλήγει αυτόματα σε βαθμολόγηση και κατάταξη του δανειζόμενου σε κατηγορία κινδύνου. Η τυποποίηση και αυτοματοποίηση αυτή προσφέρει το πλεονέκτημα της μείωσης του χρόνου αξιολόγησης και έγκρισης της χρηματοδότησης και κατά συνέπεια και του χρόνου αξιολόγησης. Εμπεριέχει όμως μεγάλη απόκλιση μεταξύ του αναμενόμενου και του πραγματικού πιστωτικού κινδύνου. Η μέθοδος Credit Scoring μπορεί να χαρακτηριστεί αντικειμενική μέθοδος, αφού το αποτέλεσμα προκύπτει από τα τυποποιημένα κριτήρια και την προκύπτουσα από αυτά βαθμολόγηση χωρίς την παρέμβαση κάποιου εξειδικευμένου στελέχους (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 520).

Γενικά το Credit Scoring δείχνει αν ο δανειζόμενος έχει δυσμενή στοιχεία, αν υπάρχει καταχώρηση για αυτόν στον Τειρεσία, αν έχει καθυστέρηση πληρωμών άνω των 60 ημερών κ.α. Επίσης γίνεται η συγκέντρωση των κινδύνων της οικονομικής μονάδας, δηλαδή αν έχει πάρει άλλα δάνεια, αν έχει κάρτες και τα ποσά αυτών. Ακόμα τα στοιχεία που συγκεντρώνουν περιλαμβάνουν: Αν υπάρχει κάποια αίτηση πτώχευσης γι' αυτόν, αν υπάρχουν διαταγές πληρωμής στο όνομά του, ακίνητη ή κινητή περιουσία του ιδίου που έχει βγει σε πλειστηριασμό, προσημειώσεις ή υποθήκες ακινήτων, κατασχέσεις ή επιταγές για πληρωμή, ακάλυπτες επιταγές, απλήρωτες συναλλαγματικές και καταναλωτικά/προσωπικά δάνεια.

Η μέθοδος Credit Rating εφαρμόζεται και στην αξιολόγηση και κατάταξη σε κατηγορίες πιστωτικού κινδύνου κυρίως μεγάλων επιχειρήσεων, δηλαδή μικρού αριθμού πιστούχων, αλλά με μεγάλο ύψος χρηματοδοτήσεων, μεμονωμένα αλλά και συνολικά. Η αξιολόγηση γίνεται από εξειδικευμένα στελέχη της τράπεζας με βάση την εμπειρία, την γνώση και τη συνεχή παρακολούθηση του πιστούχου. Η μέθοδος αυτή εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό υποκειμενική κρίση, και χαρακτηρίζεται υποκειμενική. Η μέθοδος καταλήγει σε ακριβέστερα αποτελέσματα και κατάταξη του δανειζόμενου σε κατηγορία πιστωτικού κινδύνου, ενσωματώνοντας στοιχεία που δεν μπορούν να συμπεριληφθούν σ' ένα αντικειμενικό σύστημα.

Σημειώνεται ότι και στα υποκειμενικά συστήματα αξιολόγησης μπορεί να χρησιμοποιούνται παράλληλα και προγράμματα ή πακέτα ηλεκτρονικής αξιολόγησης, με δυνατότητα του αξιολογητή να παρεμβαίνει και να τροποποιεί τις παραμέτρους αυτών. Διαμορφώνεται έτσι ένα μικτό σύστημα το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία αντικειμενικής και υποκειμενικής αξιολόγησης (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 521).

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος μπορεί να επηρεάσει την Κεφαλαιακή Επάρκεια ακόμα και των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών, παρ' όλες τις εγγυήσεις που λαμβάνουν για κάθε παρεχόμενο προϊόν χρηματοδότησης. Ο Πιστωτικός Κίνδυνος είναι αυξημένος στις περιπτώσεις αυτές τόσο λόγω του πλήθους των παρεχόμενων υπηρεσιών και προϊόντων, όσο και της διαφορετικότητας των πελατών στους οποίους απευθύνονται οι οργανισμοί αυτοί.

Για τους λόγους αυτούς, ειδικά για τους Τραπεζικούς Οργανισμούς, ο Πιστωτικός Κίνδυνος θα πρέπει να μετριέται με την μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, έτσι ώστε η Τράπεζα να δεσμεύει τα λιγότερα δυνατά κεφάλαια για την κάλυψη τυχόν επισφαλειών.

Τα παραπάνω έχουν έγκαιρα επισημανθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία με την οδηγία περί κεφαλαιακής επάρκειας CAD II, έχει αναβαθμίσει το σχετικό εποπτικό πλαίσιο, στο οποίο έχει εναρμονισθεί και η Τράπεζα της Ελλάδος.

Έτσι, οι Τράπεζες που θα ακολουθήσουν τις οδηγίες αυτές, θα ελέγξουν καλύτερα τις επισφάλειές τους και θα μπορέσουν να επενδύσουν παραγωγικότερα τα κεφάλαιά τους προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό λόγω των συνθηκών του έντονου ανταγωνισμού που δημιουργείται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (<http://dir.icap.gr>).

1.2.2. Αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου

Πρώτο βήμα για την κατάταξη αποτελεί η απόφαση για τον αριθμό των βαθμίδων πιστωτικού κινδύνου, δηλαδή η διαμόρφωση κλίμακας διαβαθμίσεων (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 521).

Η Επιτροπή της Βασιλείας συνιστά για τις τράπεζες που θα χρησιμοποιήσουν εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης τουλάχιστον εννέα βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου.

Ταυτοχρόνως προσδιορίζονται τα κριτήρια ή τα στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την κατάταξη, καθώς και ο βαθμός συμμετοχής του κάθε

κριτηρίου. Τα κριτήρια αποτελούν τα εργαλεία κατάταξης των πιστούχων σε βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου και παράλληλα τα εργαλεία έγκρισης ή απόρριψης μιας χρηματοδότησης. Τα κριτήρια πρέπει να είναι κατά το δυνατόν αντικειμενικά, να μην επιδέχονται δηλαδή αμφισβήτηση ως προς το μέγεθος και τη συμμετοχή τους στη διαβάθμιση. Σε πολλές όμως περιπτώσεις είναι αναγκαίο ή επιβάλλεται να εκφράζεται και να λαμβάνεται υπόψη η υποκειμενική κρίση του αξιολογούντος, αφού η ερμηνεία καταστάσεων ή αριθμών δεν είναι πάντα μία (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 522).

Τα κριτήρια αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου διακρίνονται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- ⓐ Ποσοτικά
- ⓑ Ποιοτικά και
- ⓒ Συναλλακτικής συμπεριφοράς.

Τα ποσοτικά κριτήρια αντλούνται, ανάλογα με τα τηρούμενα οικονομικά βιβλία, από τις οικονομικές καταστάσεις του πιστούχου (επιχείρησης ή ιδιώτη), όπως είναι ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως, το ισοζύγιο, ο πίνακας διανομής κερδών, το προσάρτημα του ισολογισμού, ο πίνακας ταμειακών ροών, το έντυπο Ε3, το εκκαθαριστικό της φορολογικής δήλωσης κ.ο.κ.

Όπου είναι δυνατόν, διαμορφώνονται και οικονομικοί δείκτες, όπως οι δείκτες εξέλιξης ή πορείας της επιχείρησης, οι δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης της επιχείρησης (χρέους ή μόχλευσης), οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης, οι δείκτες ρευστότητας, αποδοτικότητας, κερδοφορίας κ.ο.κ. Οι δείκτες συγκρίνονται με προκαθορισμένο αποδεκτό ύψος, καθώς και με τους αντίστοιχους δείκτες του κλάδου.

Τα ποιοτικά κριτήρια αναφέρονται στην ικανότητα των φορέων και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης, όπως η οργάνωση και διοίκηση της, η εμπειρία των στελεχών, η επάρκεια των συστημάτων ελέγχου, το δίκτυο διανομής, η τεχνολογία των μηχανημάτων, η ανταγωνιστικότητα προϊόντων κ.ο.κ.

Τα κριτήρια συναλλακτικής συμπεριφοράς σχετίζονται με τη συνέπεια στη κάλυψη των υποχρεώσεων από τον δανειζόμενο, που προέρχονται από τις συναλλαγές του γενικά.

Τα κριτήρια βαθμολογούνται και η συμμετοχή του κάθε κριτηρίου στην κατάταξη σταθμίζεται βάσει της σημασίας που του αποδίδεται (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 522-523).

1.2.3. Τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

Με την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 παρέχεται στα πιστωτικά ιδρύματα η δυνατότητα χρήσης τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που οδηγούν σε μείωση του ύψους σταθμισμένων ανοιγμάτων.

Οι τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου ορίζεται ότι προέρχονται από χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία ή μη χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία.

Ως χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία ορίζεται η τεχνική μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει από το δικαίωμα της τράπεζας, σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου ή επέλευσης άλλων συγκεκριμένων πιστωτικών γεγονότων που έχουν σχέση με τον αντισυμβαλλόμενο, να προβεί στη ρευστοποίηση ή να επιτύχει τη μεταβίβαση ή την κατάσχεση ή τη παρακράτηση περιουσιακών στοιχείων ή ποσών (εξασφαλίσεων) ή στη μείωση του ποσού ανοίγματος ή στην αντικατάστασή του με το ποσό της διαφοράς μεταξύ του ύψους του χρηματοδοτικού ανοίγματος και του ύψους μιας υποχρέωσης πιστωτικού ιδρύματος. Η χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία προκύπτει κυρίως από χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, συμβάσεις-πλαίσια συμψηφισμού που καλύπτουν συναλλαγές επαναγοράς, δανειοδοσίας ή δανειοληψίας τίτλων ή εμπορευμάτων και/ή άλλες συναλλαγές με όρους κεφαλαιαγοράς ή άλλες εξειδικευμένες κατά περίπτωση μορφές.

Ως μη χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία ορίζεται η τεχνική μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει από τη δέσμευση που αναλαμβάνει τρίτος να καταβάλλει ένα ποσό σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του πρωτοφειλέτη ή την επέλευση άλλων συγκεκριμένων πιστωτικών γεγονότων. Η μη χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία προκύπτει κυρίως από εγγυήσεις και πιστωτικά παράγωγα (Αγγελόπουλος, 2008, σελ. 554).

1.2.4. Μέθοδοι διαχείρισης προβληματικών δανείων

Από τη στιγμή που η τράπεζα θα ανακαλύψει ένα προβληματικό δάνειο θα πρέπει να καταστρώσει ένα σχέδιο δράσης. Αν και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ο δανειζόμενος είναι αξιόπιστος ωστόσο πρέπει να τροποποιήσει τους όρους του δανείου για να μπορέσει να αποπληρώσει το χρέος. Αυτό συνήθως συμβαίνει όταν

μία επιχείρηση αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Σ' αυτήν την περίπτωση η επιχείρηση μπορεί να έχει τον έλεγχο των υπαρχόντων εμπορευμάτων και λοιπών περιουσιακών της στοιχείων καθώς και της είσπραξης των απαιτήσεων ενώ ταυτόχρονα οι πωλήσεις αυξάνουν σημαντικά. Το σχέδιο δράσης που θα υιοθετήσει η τράπεζα μπορεί να περιλαμβάνει τον περιορισμό των αγορών από συγκεκριμένους προμηθευτές, πιο αυστηρούς όρους στις πωλήσεις επί πιστώσει και την αναγνώριση των απωλειών από μη εισπραχθέντες λογαριασμούς.

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που ο δανειζόμενος είναι αναξιόπιστος και η αξία των υποχρεώσεών του υπερβαίνει την αξία των περιουσιακών του στοιχείων, Σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι ίσως ριψοκίνδυνο για την τράπεζα να τροποποιήσει τους όρους του δανείου, δίνοντας παράλληλα χρόνο στο δανειζόμενο να λύσει τα προβλήματά του. Γι' αυτό και η τράπεζα μπορεί να επιλέξει να ανακαλέσει το δάνειο προκειμένου να περιορίσει τις απώλειές της.

Στην πραγματικότητα οι τράπεζες μπορούν ν' αντιμετωπίσουν τα προβληματικά δάνεια με πολλούς τρόπους. Η μέθοδος που θα ακολουθήσει μια τράπεζα εξαρτάται από το πόσο σύντομα γίνεται γνωστό το πρόβλημα, από το πόσο έχει κεφαλαιοποιηθεί η τράπεζα εν συγκρίσει με το συνολικό προβληματικό χαρτοφυλάκιο των δανείων καθώς και από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε δανείου. Τα προβλήματα που γίνονται από νωρίς γνωστά, μπορούν συχνά να διορθωθούν αναδομώντας τη λειτουργία και το πρόγραμμα αποπληρωμών του δανειζόμενου. Τυπικά, αυτού του είδους οι τροποποιήσεις περιορίζουν το μέγεθος των πληρωμών του δανειζόμενου μέχρις ότου τα ταμειακά του διαθέσιμα είναι αρκετά για να μπορέσει ν' ανταποκριθεί στην κανονική πληρωμή. Ενίοτε, ο δανειζόμενος μεταφέρει προβληματικό δάνειο σε άλλη τράπεζα η οποία χάριν μιας κακής εκτίμησης της ποιότητας του δανείου δίνει την ευκαιρία στην πρώτη τράπεζα να γλιτώσει έχοντας εξασφαλίσει μια πλήρη και άμεση πληρωμή του δανείου.

Εάν μια τράπεζα διαθέτει ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ιστορικά υψηλά κέρδη, μπορεί να αναλάβει με περισσότερη ευκολία έναν τέτοιο δανειζόμενο. Αν όμως η τράπεζα έχει αρκετά προβληματικά δάνεια θέλει να καθαρίσει τα βιβλία της αναλαμβάνοντας μόνο δάνεια με ενδεχόμενες βραχυπρόθεσμες απώλειες. Το τελευταίο συμβαίνει συνήθως όταν η διοίκηση μιας τράπεζας αλλάζει και οι νέοι υπεύθυνοι επιθυμούν να ξεκινήσουν μ' ένα «καθαρό παρελθόν». Παρόμοια είναι η κατάσταση και στην περίπτωση των εγγυήσεων. Αν ένα προβληματικό δάνειο έχει

αρκετές εγγυήσεις, η τράπεζα θα προτιμήσει να επιτρέψει στο δανειζόμενο να λύσει τα προβλήματά του παρά να προβεί σε άμεση ρευστοποίηση της θέσης του.

Τέλος, πολλά προβληματικά δάνεια απλά αγνοούνται. Ο υπεύθυνος για τη χορήγηση δανείων ανανεώνει ένα γραμμάτιο για τη διευκόλυνση του δανειζόμενου με την ελπίδα ότι το πρόβλημα θα λυθεί από μόνο του. Αυτό έχει συμβεί σε περιπτώσεις σύναψης δανείων προς το εξωτερικό από μεγάλα διεθνή τραπεζικά ιδρύματα. Χαρακτηριστικά, οι αρμόδιοι της αμερικανικής κυβέρνησης σε συνεργασία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τους υπεύθυνους της Παγκόσμιας Τράπεζας ενθαρρύνουν τις αμερικανικές τράπεζες να παρέχουν συνήθως πρόσθετα κεφάλαια στις δανειζόμενες χώρες του Τρίτου Κόσμου, ώστε αυτές να πληρώνουν τόκο επί του εξωτερικού χρέους. Αυτή η προσέγγιση απλά καθυστερεί την όποια διευθέτηση του προβλήματος μιας και δεν υπάρχει πιθανότητα οι συγκεκριμένοι δανειζόμενοι να μπορέσουν να εξοφλήσουν το χρέος τους από τις υπάρχουσες συνθήκες (Νούλας, 2007, σελ. 163-164).

1.2.5. Σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς πελατών (Τειρεσίας)

Η διασφάλιση των τραπεζικών συμφερόντων έναντι των πιστωτικών κινδύνων, των κινδύνων, δηλαδή από την ενδεχόμενη διάψευση της εμπιστοσύνης της τράπεζας προς συγκεκριμένο πιστολήπτη ότι θα επιστρέψει την πίστωση που του χορήγησε ή προς την ίδια την αξιοπιστία της χρηματοδοτούμενης επιχειρηματικής ιδέας, είναι εφικτή μέσω κυρίως κατοχής και εφαρμογής οικονομικών, εμπειρικών και νομικών γνώσεων του προσωπικού των τμημάτων χορηγήσεων των τραπεζών. Ασφαλώς, και η ακρίβεια των πληροφοριών για την οικονομική συμπεριφορά ενός πελάτη, βοηθά στην εκτίμηση του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου. Το τελευταίο όμως δεν είναι κριτήριο παροχής μιας πίστωσης απόλυτα αναγκαίο, ούτε ασφαλές, ούτε καν συμβατό προς την αποστολή του τραπεζικού συστήματος να ενισχύει, προς ίδιο τελικά συμφέρον, την οικονομία στην οποία έχει λειτουργικά ενταχθεί. Με απλά λόγια, η προηγηθείσα οικονομική αποτυχία ενός τραπεζικού πελάτη, ούτε την μελλοντική του συμπεριφορά, ούτε την αποτυχία της νέας του επιχειρηματικής ιδέας προδικάζει. Αντίθετα, η άρνηση μιας τράπεζας να χρηματοδοτήσει μια νέα ελπιδοφόρα ιδέα, επειδή η υπάρχουσα πληροφορία για τον πελάτη είναι τυχαία αρνητική, μάλλον κακή υπηρεσία προσφέρει σε μια εθνική οικονομία.

Καλώς ή κακώς, πάντως, η τραπεζική πρακτική υπερτονίζοντας από εγγενείς αδυναμίες το σχετικό ζήτημα, έχει αναπτύξει ένα προηγμένο σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς πελατών στα πλαίσια μιας διατραπεζικής ανώνυμης εταιρείας, που ιδρύθηκε το 1997, με την επωνυμία «Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών ΑΕ» και με διακριτικό τίτλο «Τειρεσίας» (Ψυχομάνης, 2006, σελ. 313). Η Τειρεσίας ΑΕ ιδρύθηκε ως μη κερδοσκοπική εταιρεία με μετόχους σχεδόν το σύνολο των ελληνικών τραπεζών και σκοπό την ανάπτυξη και διαχείριση αξιόπιστου αρχείου δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς. Από το 1997 που λειτουργεί, έχει αναπτύξει τα εξής πληροφοριακά συστήματα: α) σύστημα οικονομικής συμπεριφοράς (ΣΟΣ), β) σύστημα συγκέντρωσης κινδύνων (ΣΣΚ), γ) σύστημα καταγγελθεισών συμβάσεων επιχειρήσεων (ΣΚΣΕ), δ) σύστημα ταυτοτήτων/διαβατηρίων που έχουν απολεσθεί ή κλαπεί (ΣΔΤ). Το σύστημα οικονομικής συμπεριφοράς (ΣΟΣ) της Τειρεσίας ΑΕ περιλαμβάνει στοιχεία για ακάλυπτες ή σφραγισμένες επιταγές, απλήρωτες συναλλαγματικές, καταγγελίες συμβάσεων καταναλωτικών και προσωπικών δανείων και καρτών, αιτήσεις πτωχεύσεων, κηρυχθείσες πτωχεύσεις, διαταγές πληρωμής, υποθήκες και προσημειώσεις, κατασχέσεις και διοικητικές κυρώσεις. Η Τειρεσίας ΑΕ λειτουργεί σε συμμόρφωση προς το ν. 2472/97 που αποτελεί εναρμόνιση του εθνικού δικαίου προς την οδηγία 95/46/EK, σύμφωνα με την οποία κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορεί να ζητήσει τη μη εμφάνιση στοιχείων οικονομικής συμπεριφοράς στο αρχείο της Τειρεσίας ΑΕ (ICAP, 2006, σελ. 91).

Η εταιρεία αυτή διελθούσα το ιδρυτικό στάδιο μια οποιασδήποτε ανώνυμης εταιρείας υπέστη, ασφαλώς, τον έλεγχο της τυπικής και ουσιαστικής νομιμότητάς της από τα αρμόδια, κατά το ν. 2190/1920, δημόσια όργανα (νομάρχη). Γνωστοποίησε επιπλέον, στην Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ν. 2472/97 τη σύσταση και τη λειτουργία «αρχείου δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς», η οποία διαπίστωσε εν ολίγοις τον σύννομο χαρακτήρα του αρχείου, ως εξυπηρετούντος το δημόσιο συμφέρον.

Ωστόσο, η ίδρυση και λειτουργία οποιασδήποτε επιχειρήσεως συλλογής και παροχής οικονομικής φύσεως, προσωπικών, πληροφοριών, διέπεται, καταρχήν, από τις διατάξεις του εισέτι ισχύοντος νομοθετικού διατάγματος 8/13.8.1926 «περί γραφείων εμπορικών πληροφοριών», οι οποίες, εν προκειμένω, ξεχάστηκαν μάλλον να εφαρμοσθούν. Σύμφωνα με τις διατάξεις του, επιτρέπεται η συλλογή και παροχή πληροφοριών για «καθαρώς και μόνο ενδιαφέροντα στοιχεία ιδιωτικής τινός

(εμπορικής) επιχειρήσεως», που αφορούν ιδίως το είδος της επιχειρήσεως, τον κύκλο των εργασιών της, τα καταβληθέντα κεφάλαια, τα κέρδη της, τον τόπο των εργασιών της και τα πρόσωπα των φορέων της. Επεξεργασίας, δηλαδή, μπορούν να τύχουν μόνο δεδομένα εμπορικών επιχειρήσεων και μόνο στην έκταση που αναδεικνύουν τη δυναμική πλευρά της επιχείρησης.

Έπειτα, οι διατάξεις του ν. 2472/1997, για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεν θεσπίστηκαν για να καταλύσουν ή να αμβλύνουν την έννοια του ατομικού δικαιώματος της προστασίας της προσωπικότητας, της οικονομικής ελευθερίας, του δικαιώματος στην πληροφορική αυτοδιάθεση – στόχος, συνταγματικά και απόψεως προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανεπίτρεπτος (άρθρο 5 Συντ.) -, αλλά για να ενισχύσουν πρακτικά την προστασία του από τους σύγχρονους κινδύνους της ευχερούς ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων (βλ. άρθρο 9^Α Συντ.). Προέχει συνεπώς, η προάσπιση της συνταγματικά κατοχυρωμένης ατομικής ελευθερίας και έπεται η εφαρμογή του νόμου 2472/1997, όσον αφορά τις εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρεπτής επεξεργασίας, όπου εξειδικεύεται προφανώς η συνταγματική απαγόρευση της καταχρηστικής άσκησης των δικαιωμάτων (άρθρο 25, παρ. 3, Συντ.).

Σύμφωνα, επομένως, με τις άνω νομικές βάσεις, μια επιχείρηση παροχής πληροφοριών, μπορεί να συλλέγει και να παρέχει θεμιτά: α) ευνοϊκές πληροφορίες περί εμπορικών επιχειρήσεων και νομικών προσώπων, ακόμα, και χωρίς τη συγκατάθεσή τους, χωρίς όμως λεπτομερείς περιγραφές, β) πάσης φύσεως πληροφορίες, εφόσον έχει δοθεί γι' αυτές η αβίαστη συγκατάθεση του υποκειμένου και γ) πληροφορίες, ενδεχόμενης βλάβης τρίτου. Μόνον έτσι – είναι προφανές – μπορεί να ικανοποιήσει κανείς και το δικαίωμα στην πληροφόρηση, που αναγνωρίζεται, επίσης, στο άρθρο 5^Α του Συντάγματος.

Κατά συνέπεια, το λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα διατραπεζικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς παρουσιάζει τυπικές και ουσιαστικές πλημμέλειες. Δεν τηρήθηκε, καταρχήν, ως προς τη σύσταση του, το ν.δ. της 8/13.8.1926 «περί γραφείων εμπορικών πληροφοριών». Δεν στηρίζει τη συλλογή και την παροχή των πληροφοριών σε προηγούμενη - και αβίαστη - συναίνεση των υποκειμένων. Συνεργεί με τις τράπεζες στη συστηματική παραβίαση του τραπεζικού απορρήτου. Επιβαρύνει τα ατυχή υποκείμενα της επεξεργασίας δεδομένων τους με την ευθύνη κίνησης διαδικασιών διόρθωσης ή συμπλήρωσης ανακριβών δεδομένων, διατυμπανίζει προς κάθε αποδέκτη την τυχόν εκπεφρασμένη βούληση ενός

υποκειμένου να μην αναγράφονται τα δεδομένα που το αφορούν στο εν λόγω αρχείο και σχεδιάζει την κατάρτιση «λευκών λιστών», χωρίς βέβαια, προηγούμενη συναίνεση των υποκειμένων, προσβάλλοντας έτσι, ευθέως το δικαίωμα επί της προσωπικότητάς τους. Στοιχειοθετείται, συνεπώς, ευθύνη προς αποζημίωση και ικανοποίηση ηθικής βλάβης του παράνομα προσβληθέντος υποκειμένου, είτε με την εφαρμογή του άρθρου 23 ν. 2472/1997, είτε με εφαρμογή των περί αδικοπραξιών και περί προστασίας της προσωπικότητας διατάξεις ΑΚ (Ψυχομάνης, 2006, σελ. 314-316).

1.3. Νομοθετικό πλαίσιο

Τα τραπεζικά επιτόκια – εκείνα δηλαδή που αφορούν τόκους, που οφείλονται γενικά από τραπεζικές συμβάσεις – καθορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 άρθρου 2 του ν.δ. 588/48 «περί ελέγχου της πίστωσης» από την Νομισματική Επιτροπή – σήμερα πλέον από την τράπεζα της Ελλάδος – με κανονιστικές διοικητικές πράξεις, που εκδίδονται βέβαια κατ' εξουσιοδότηση αυτού του νόμου. Η παραπάνω διάταξη, όπως διαμορφώθηκε τελευταία με τη διάταξη του άρθρου 2 ν. 1046/1980, αναφέρεται γενικά σε επιτόκια και λοιπές επιβαρύνσεις επί πιστώσεων, δανείων, ομολογιακών δανείων ή τραπεζικών ομολόγων, καταθέσεων και επί πάσης φύσεως παρεχόμενης από τράπεζες υπηρεσίας, τα οποία μπορεί να καθορίζει και μεταβάλλει εκάστοτε η Νομισματική Επιτροπή, ακόμα όταν αφορούν υφιστάμενες ήδη συμβάσεις.

Έτσι με βάση τη διάταξη αυτή εκδόθηκαν μέχρι σήμερα πάμπολλες αποφάσεις, αναφορικά ιδίως με τις βασικές τραπεζικές δραστηριότητες, των καταθέσεων και παροχής πιστώσεων, που όριζαν τα επιτόκια άλλοτε με τρόπο συγκεκριμένο, άλλοτε κατ' ανώτατο και άλλοτε κατ' ελάχιστο όριο. Σταδιακά δε και μέσα στα πλαίσια της γενικότερης προσπάθειας απελευθέρωσης των όρων λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος, απελευθερώθηκαν σε μεγάλη έκταση και τα τραπεζικά επιτόκια, με την έννοια ότι είναι πλέον σε μεγάλο βαθμό ελεύθερα διαπραγματεύσιμα μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους με βάση ρητές διατάξεις αποφάσεων της Τ.Ε. ή εξαιτίας έλλειψης οποιωνδήποτε διατάξεων.

Η ελευθερία αυτή οδήγησε γρήγορα σε καταχρήσεις. Το γεγονός αυτό προκάλεσε και πάλι την επέμβαση της Τράπεζας της Ελλάδος, που με την ΠΔ/ΤΕ 2393/15.7.96 εισήγαγε τον περιορισμό ότι το **επιτόκιο υπερημερίας δανειακών συμβάσεων** από 1.8.96 και εφεξής δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το προβλεπόμενο στην οικεία

σύμβαση επιτόκιο ενήμερης οφειλής περισσότερο από **2,5% ετησίως** (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 114). Πρακτικά όλες οι τράπεζες εφαρμόζουν πλέον αυτό το περιθώριο παρόλο που είναι το ανώτατο όριο (ICAP, 2006, σελ. 90).

Εκτός όμως από το επιτόκιο υπερημερίας το οποίο αναφέρεται στην δανειακή σύμβαση, το οποίο όπως είπαμε είναι συνήθως το ανώτατο επιτρεπτό, αναφέρεται ότι: «Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές συμπεριλαμβανομένων και των τόκων και τυχόν εξόδων αν δεν καταβληθούν εκτοκίζονται από την πρώτη μέρα καθυστέρησης με επιτόκιο υπερημερίας (όσο έχει συμφωνηθεί μέσω της σύμβασης) και ανατοκίζονται ανά εξάμηνο (άρθρο 12 Ν. 2601/98)» (δανειακή σύμβαση τράπεζας) Ο νόμος 2601/98 αφορά στις «ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις» και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ (τεύχος Α΄) αρ. 81/15/4/98 (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 133) .

1.3.1. Τραπεζικός ανατοκισμός

Ως ανατοκισμός ορίζεται ο τόκος του τόκου, η κεφαλαιοποίηση δηλαδή των καθυστερούμενων τόκων ή, διαφορετικά, η υποχρέωση για παροχή τόκων «επί των ανεξόφλητων νόμιμων δικαιοπρακτικών τόκων».

Ως «τραπεζικό» θα μπορούσε κανείς περαιτέρω να χαρακτηρίσει τον ανατοκισμό, που αφορά σε τόκους που οφείλονται από τράπεζες ή σε τράπεζες στα πλαίσια διεξαγωγής των τραπεζικών εργασιών (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 132).

1.3.2. Έναρξη ανατοκισμού

Ο ανατοκισμός αφορά τους οφειλόμενους «εν καθυστέρησει» τόκους, δηλαδή τους τόκους που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί, είτε γιατί – προκειμένου για δικαιοπρακτικούς τόκους – οφείλαν να καταβληθούν μετά το πέρας χρονικού διαστήματος, που συμφωνήθηκε, ή ετήσια, αν δεν υπάρχει συμφωνία για καταβολή τους σε συντομότερο χρόνο (ΑΚ 295 παρ. 2), ή προκαταβολικά, αν υπάρχει συμφωνία καταβολής τους στην αρχή της χρονικής περιόδου, για την οποία παρέχεται η χρήση του κεφαλαίου, είτε γιατί – προκειμένου για νόμιμους με ευρεία έννοια τόκους – συμφωνήθηκε σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή διαφορετικά ζητήθηκε καταβολή για το μέχρι τη στιγμή εκείνη διαρρέυσαντα χρόνο και δεν καταβλήθηκαν.

Έτσι η συμφωνία του ανατοκισμού σε μικρότερα του έτους χρονικά διαστήματα κατά παρέκκλιση από την ΑΚ 296 ή και από τις Εισ.Ν.ΑΚ 110 και 111, ελιτε θα εναρμονιστεί υποχρεωτικά με τις συμφωνίες για τα χρονικά διαστήματα που οι τόκοι καθίστανται απαιτητοί, είτε θα προσδιορίσει μεγαλύτερα διαστήματα, ποτέ όμως μικρότερα. Υπ' αυτήν την έννοια ο ανατοκισμός μπορεί πράγματι να γίνεται «από της πρώτης μέρας καθυστερήσεως» της καταβολής των οφειλόμενων τόκων, σύμφωνα και με το κείμενο της αποφάσεως της Νομισματικής Επιτροπής. Μόνη εξάλλου η συμφωνία για τη χρονική συχνότητα του ανατοκισμού (π.χ. ανά τρίμηνο) προσδιορίζει προφανώς αντίστοιχα και το χρόνο κατά τον οποίο οι τόκοι για το παρελθόν διάστημα είναι απαιτητοί (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 141-142).

1.3.3. Διάρκεια ανατοκισμού

Ο ανατοκισμός μπορεί να γίνεται για όλο το χρονικό διάστημα καθυστερήσεως της πληρωμής των ποσών των καθυστερούμενων τόκων και μέχρι της εξοφλήσεως τους.

Διαφορετική άποψη, ιδίως μετά τον εξοπλισμό της απαίτησης με δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής δεν είναι νόμιμος ο ανατοκισμός των τόκων υπερημερίας που επιδικάζονται, όπως αναφέρεται στο σκεπτικό της Εφ.Αθ. 3050/92, στερείται παντελώς νόμιμου ερείσματος (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 142).

1.3.4. Συχνότητα ανατοκισμού

Η δυνατότητα των τραπεζών να συμφωνούν ανατοκισμό «από της πρώτης μέρας καθυστερήσεως» χωρίς χρονικό ή άλλο περιορισμό, σύμφωνα με την απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής δημιουργεί την εντύπωση ότι ο ανατοκισμός μπορεί να γίνεται με οποιαδήποτε χρονική συχνότητα, ακόμα και σε ημερήσια βάση για τους οφειλόμενους τόκους μιας ημέρας.

Είναι όμως φανερό ότι έτσι θα μπορούσε να πολλαπλασιαστεί η κύρια οφειλή σε μικρό σχετικά χρονικό διάστημα, να καταστεί ο υπερχρεωμένος οφειλέτης ευχερές αντικείμενο εκμεταλλεύσεως και να κλονισθεί η άσκηση της οικονομικής του δραστηριότητας.

Τίθεται έτσι το θέμα περιορισμού της ελευθερίας καθορισμού της συχνότητας ανατοκισμού, που επιβάλλεται από τις αρχές της καλής πίστωσης και των χρηστών

ηθών ή τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (ΑΚ 281). Τα όρια αυτής της ελευθερίας, που είναι αναγκαίο να προσδιοριστούν με σαφήνεια χάριν βεβαιότητας και ασφάλειας των συναλλαγών αλλά και αποδοτικότητας της πιστωτικής λειτουργίας, φαίνεται να προδιαγράφει η ίδια η απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, που στο εδάφιο β' αιτιολογεί την απεριορίστη δυνατότητα ανατοκισμού στις τραπεζικές συναλλαγές με την επίλυση της ανάγκης να καλυφθεί ο αντίστοιχος εκτοκισμός των τόκων, που οφείλουν οι τράπεζες στους καταθέτες τους και λοιπούς δανειστές τους.

Αφού λοιπόν ο οικονομικός σκοπός του σχετικού δικαιώματος των τραπεζών είναι η κάλυψη τους από τα βάρη του ανατοκισμού στις καταθέσεις, μπορεί βάσιμα να συμπεράνει κανείς ότι οι ρήτρες για τη χρονική συχνότητα του ανατοκισμού στις συμβάσεις χορηγήσεων πιστώσεων μιας τράπεζας είναι νόμιμες κατά την ΑΚ 281, όταν ταυτίζονται κατά περιεχόμενο με τις αντίστοιχες ρήτρες, που η ίδια η τράπεζα θέτει και εφαρμόζει στις καταθέσεις (βλ. ΑΚ296 παρ. 2) ή καθορίζουν μεγαλύτερα απ' ότι στις καταθέσεις διαστήματα ανατοκισμού.

Πάντως, με την ΠΔ/ΤΕ 2393/15.7.96 (§2) ορίστηκε ειδικότερα ότι από την ημερομηνία, που μια δανειακή οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή, η συχνότητα εκτοκισμού – συνεπώς, και του ανατοκισμού – δεν μπορεί να υπερβαίνει τη συχνότητα, που έχει συμφωνηθεί για την ενήμερη εξυπηρέτηση της οφειλής.

Σε κάθε περίπτωση, τα χρονικά διαστήματα του ανατοκισμού, όταν αυτός προβλέπεται στην πιστωτική σύμβαση κατ' εφαρμογή της αποφάσεως ΝΕ 289/30.10.80, αφού συντελούν στον ποσοτικό προσδιορισμό της παροχής του οφειλέτη, πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια. Η παράλειψη προσδιορισμού τους δημιουργεί αοριστία παροχής που επισύρει την εφαρμογή της ΑΚ 196 (ισχύς μόνο του συμφωνημένου μέρους της συμβάσεως) ή δημιουργεί θέμα συμπληρωματικής ερμηνείας της συμβάσεως (ΑΚ 200) ή οδηγεί – αν υπάρχει ανάθεση προσδιορισμού, της συχνότητας ανατοκισμού σε έναν συμβαλλόμενο – στην εφαρμογή των ΑΚ 371-373 (Ψυχομάνης, 2001, σελ. 142-144).

1.4. Εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου

Από την στιγμή που μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη περνάει από μια διαδικασία ώστε η τράπεζα να εισπράξει τα χρήματά της και τους τόκους της. Αν η οφειλή δεν τακτοποιηθεί μέσα σ' ένα χρονικό πλαίσιο η τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταγγείλει

την σύμβαση και να κάνει δικαστικές ενέργειες εις βάρος του οφειλέτη προκειμένου να κερδίσει το ποσό που της χρωστά. Οι ενέργειες που ακολουθούνται περιγράφονται αναλυτικότερα παρακάτω.

1.4.1. Αναγγελίες καθυστερημένων λογαριασμών

Όταν οι χορηγήσεις των πιστούχων περιέλθουν με οποιονδήποτε τρόπο σε καθυστέρηση και δεν διακινούνται πλέον ομαλά οι σχετικοί λογαριασμοί, αναγγέλλονται στην αρμόδια υπηρεσία, η οποία είναι το Τμήμα Εμπλοκών και Καθυστερήσεων της Διεύθυνσης Ανάλυσης και συγκέντρωσης Κινδύνων (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 2).

Ανάλογα με το χρόνο καθυστέρησης έχουμε λογαριασμούς:

- Ⓜ Σε συνήθη καθυστέρηση των οποίων η καθυστέρηση δεν ξεπερνά το εξάμηνο.
- Ⓜ Σε ασυνήθη καθυστέρηση των οποίων η καθυστέρηση είναι πέραν του εξαμήνου.

Ανάλογα με τη δυνατότητα είσπραξης έχουμε λογαριασμούς:

- Ⓜ Βεβαίας είσπραξης, θεωρούνται οι λογαριασμοί που είναι σε συνήθη καθυστέρηση, είναι δηλαδή τρέχουσας φύσης και αναμένεται η αποπληρωμή τους από λειτουργικές πηγές.
- Ⓜ Εισπράξιμους, που είναι λογαριασμοί σε ασυνήθη καθυστέρηση, οι οποίοι όμως κρίνονται εισπράξιμοι είτε γιατί λειτουργεί η επιχείρηση, είτε μπορεί να μη λειτουργεί αυτή, υπάρχουν όμως μη λειτουργικές πηγές αποπληρωμής (εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα, ενέχυρα αξιόγραφων, εκχωρήσεις απαιτήσεων, ομόλογα Δημοσίου κ.λ.π.) των οποίων καθυστερεί η είσπραξη λόγω της απαιτούμενης διαδικασίας.
- Ⓜ Επισφαλείς μη εισπράξιμους, για τους οποίους κρίνεται ανέφικτη με τα σημερινά δεδομένα η είσπραξη, είτε γιατί έκλεισε η επιχείρηση και δεν υπάρχουν άλλες πηγές αποπληρωμής, είτε γιατί πτώχευσε ο οφειλέτης και δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία στο όνομα των υπόχρεων να ικανοποιήσουν την απαίτηση στο σύνολο της ή μέρος αυτής.

Όταν κάποιος λογαριασμός παραμένει σε καθυστέρηση για αρκετό χρονικό διάστημα, τουλάχιστον περισσότερο από ένα χρόνο ή έχει κλείσει και άρχισαν οι δικαστικές ενέργειες προς είσπραξη της απαίτησης, τότε η καθυστέρηση λέγεται **εμπλοκή** (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 4-5).

1.4.2. Προθεσμιακός διακανονισμός ή ρύθμιση

Κατά την εξέταση και αξιολόγηση των καθυστερήσεων από τους αρμόδιους λειτουργούς διαφαίνεται πολλές φορές η δυνατότητα εξόφλησης της οφειλής συμβιβαστικά. Αυτή η δυνατότητα υπάρχει όταν π.χ. η επιχείρηση εξακολουθεί να λειτουργεί και μπορεί να εξοφλήσει την οφειλή μέσα από το παραγωγικο-συναλλακτικό της κύκλωμα (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 7).

Η ρευστοποίηση των καθυστερήσεων μέσω κάποιου συγκεκριμένου διακανονισμού της ληξιπρόθεσμης οφειλής είναι ο πλέον επιθυμητός τρόπος αντιμετώπισης αυτών.

1.4.3. Δικαστική επιδίωξη της απαίτησης

Για όσες περιπτώσεις καθυστερήσεων δεν υπάρχει δυνατότητα είσπραξης της απαίτησης συμβιβαστικά, επιδιώκεται η είσπραξη αυτής δικαστικά. Προκειμένου να αρχίσει η διαδικασία δικαστικής επιδίωξης για την είσπραξη της απαίτησης, πρέπει κατ' αρχήν να γίνει το κλείσιμο του λογαριασμού και η μεταφορά αυτού στο δικαστικό (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 8).

1.4.4. Κλείσιμο λογαριασμού

Η καταγγελία του κλεισίματος γίνεται με επιστολή, η οποία κοινοποιείται στους υπόχρεους με δικαστικό επιμελητή. Όταν ο πιστούχος είναι Ο.Ε. ή Ε.Ε. η αναγγελία του κλεισίματος κοινοποιείται χωριστά σε καθένα από τα ομόρρυθμα μέλη (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 9).

1.4.5. Επιδίκαση (τελεσίδικη) της απαίτησης

Μετά το κλείσιμο του λογαριασμού και την κοινοποίηση αυτού με δικαστικό επιμελητή στους υπόχρεους και αφού δεν προσέλθουν προς εξόφληση, επιδιώκεται στη συνέχεια η τελεσίδικη επιδίκαση της απαίτησης, με τον προσηφρότερο τρόπο προς απόκτηση τίτλου εκτελεστού όσο γίνεται πιο γρήγορα, για ν' αρχίσει η αναγκαστική εκτέλεση.

Οι τράπεζες επιδιώκουν συνήθως την γρήγορη απόκτηση τίτλου εκτελεστού με την έκδοση διαταγής πληρωμής.

Εφόσον λοιπόν υπάρχουν προϋποθέσεις, ζητείται η έκδοση διαταγής πληρωμής, η έκδοση της οποίας δεν αποκλείει την έγερση και συζήτηση της αγωγής.

Η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί δικαστική απόφαση αλλά τίτλο εκτελεστό της απαίτησης και των εξόδων, και εκτελείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Με τη διαταγή πληρωμής μπορεί ο δανειστής (τράπεζα) να ζητήσει την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και να επιβάλλει συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου για το ποσό που ορίζεται με τη διαταγή πληρωμής ότι πρέπει να καταβληθεί (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 18).

Η έκδοση διαταγής πληρωμής οδηγεί σε γρήγορη απόκτηση τίτλου εκτελεστού (άρθρο 904 Κ.Πολ.Δ.) για την ικανοποίηση του δικαιούχου της απαίτησης. Για το λόγο αυτό και εφόσον βέβαια υπάρχουν προϋποθέσεις, είναι προτιμότερο να επιδιώκεται η έκδοση διαταγής πληρωμής.

Η διαταγή πληρωμής που δεν έχει τελεσιδικήσει μπορεί να εκτελεστεί. Αν όμως εξαφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί και έχει γίνει ήδη αναγκαστική εκτέλεση, συνεπάγεται:

- Ⓜ την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση και
- Ⓜ ευθύνη για την αποζημίωση εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η αναγκαστική εκτέλεση που συνίσταται, σύμφωνα με το νόμο, στο «αν αυτός γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε τη μη ύπαρξη του δικαιώματος» για το οποίο έγινε η αναγκαστική εκτέλεση. (Αγγελάκης, 1991, σελ. 39)

1.4.5.1. Προϋποθέσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής

Η έκδοση της διαταγής πληρωμής μπορεί να ζητηθεί μόνο για χρηματικές απαιτήσεις όπως π.χ. από σύμβαση πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό (αλληλόχρεο), δάνειο κ.λ.π. ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων όπως π.χ. από ανώνυμες ομολογίες και τοκομερίδια, συναλλαγματικές, γραμμάτια σε διαταγή, επιταγές κ.λ.π., εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο.

Δεν μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής και αν εκδόθηκε είναι άκυρη:

1. Αν η επίδοση πρέπει να γίνει σε πρόσωπο που διαμένει στο εξωτερικό ή είναι αγνώστου διαμονής και

2. Αν η κληρονομική ιδιότητα του δικαιούχου ή του υπόχρεου δε βεβαιώνεται με κληρονομητήριο (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 19).

1.4.5.2. Διαδικασία έκδοσης της διαταγής πληρωμής

Η διαταγή πληρωμής εκδίδεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου της απαίτησης. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου (ειρηνοδικείου ή μονομελούς πρωτοδικείου, ανάλογα με το ύψος της απαίτησης) και συντάσσεται κάτω από αυτήν έκθεση. Στην αίτηση, που υπογράφει πληρεξούσιος δικηγόρος, πρέπει να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει το ποσό της απαίτησης με τους τυχόν οφειλόμενους τόκους. Ο δικαστής αποφασίζει το γρηγορότερο σχετικά με την απαίτηση χωρίς να καλέσει τον οφειλέτη. Αν απορριφθεί η αίτηση, δεν χωρεί ένδικο μέσο (π.χ. ανακοπή ερημοδικίας, έφεση, αναίρεση). Μπορεί όμως να ασκηθεί αγωγή ή να υποβληθεί νέα αίτηση.

Ο οφειλέτης κατά του οποίου εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την επίδοσή της. Η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το δικαστήριο όμως που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί να χορηγήσει αναστολή της εκτέλεσης με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 686 επ. Κ.Πολ.Δ.), ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει πάλι τη διαταγή πληρωμής στον οφειλέτη, ο οποίος έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή μέσα σε δέκα ημέρες από τη νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης που αναφέρθηκε παραπάνω. Αν περάσει άπρακτη και η προθεσμία που προαναφέρθηκε, η διαταγή πληρωμής καθίσταται τελεσίδικη και αποκτά δύναμη «δεδικασμένου» και είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναψηλάφηση (Αγγελάκης, 1991, σελ. 40).

Μετά την έκδοση της διαταγής πληρωμής από το αρμόδιο Δικαστήριο (για ποσά μέχρι 12.000€ αρμόδιο είναι Δικαστήριο είναι το Ειρηνοδικείο, ενώ για πάνω από 12.000€ αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο), η τράπεζα λαμβάνει το «απόγραφο» της διαταγής πληρωμής.

Αμέσως μετά την έκδοση της διαταγής πληρωμής κοινοποιείται από το χειριστή Δικηγόρο, με Δικαστικό Επιμελητή, στους οφειλέτες (τον πρωτοφειλέτη, τον εγγυητή ή οποιοδήποτε συνοφειλέτη (πχ κάτοχο πρόσθετης κάρτας κ.λ.π.), «αντίγραφο εξ

απογράφου» της διαταγής πληρωμής με «επιταγή προς πληρωμή» του οφειλόμενου ποσού, η οποία γράφεται κάτω από το αντίγραφο του απογράφου και με την οποία θα πρέπει να προσδιορίζεται με ακρίβεια η απαίτηση (Τράπεζα Αττικής, Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών).

1.4.5.3. Αποτελέσματα τελεσιδικίας της διαταγής πληρωμής

2. Ο δικαιούχος της απαίτησης μπορεί να εγγράψει απ' ευθείας δικαστική υποθήκη σε τυχόν ακίνητα του υπόχρεου κατά του οποίου εκδόθηκε η διαταγή.
3. Οι προσημειώσεις που υπάρχουν επί των ακινήτων του οφειλέτη πρέπει να τραπούν σε υποθήκη μέσα σε αποσβεστική προθεσμία (90) ενενήντα ημερών.

1.4.5.4. Διακοπή και αναστολή της παραγραφής

Με την επίδοση της διαταγής πληρωμής διακόπτεται η παραγραφή της απαίτησης και όχι με την κατάθεση της αίτησης προς έκδοση αυτής όπως γίνεται με την έγερση και κοινοποίηση της αγωγής.

Σε περίπτωση ακύρωσης της διαταγής πληρωμής η παραγραφή της απαίτησης θεωρείται ότι έχει ανασταλεί από την επίδοσή της μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

Επισημαίνεται επίσης, ότι για να μεγαλώσει η βραχυπρόθεσμη παραγραφή δεν αρκεί μόνο η έκδοση διαταγής πληρωμής, αλλά απαιτείται και η επίδοση αυτής (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 21).

1.4.6. Αναγκαστική εκτέλεση – πλειστηριασμός

Με την αναγκαστική εκτέλεση επιδιώκεται η αναγκαστική είσπραξη της απαίτησης (παρά τη θέληση των υπόχρεων).

Για να γίνει αναγκαστική εκτέλεση, πρέπει να υπάρχει τίτλος εκτελεστός. Οι εκτελεστοί τίτλοι αναφέρονται περιοριστικά στον Κ.Πολ.Δ (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 21-22).

1.4.7. Επιταγή

Είναι η έγγραφη πρόσκληση του επισπεύδοντος την εκτέλεση προς τον καθ' ου για να καταβάλλει το ποσό της απαίτησης. Είναι η τελευταία ειδοποίηση προς αυτόν για την αναγκαστική εκτέλεση που θ' ακολουθήσει.

Αυτή γράφεται κάτω από το αντίγραφο εξ απογράφου και μεταξύ των άλλων περιέχει τον ακριβή προσδιορισμό της απαίτησης.

Είναι η πρώτη πράξη της εκτέλεσης και η κοινοποίηση αυτής διακόπτει την παραγραφή της απαίτησης και έχει ακόμη σαν συνέπεια την υπερημερία του οφειλέτη.

Τρεις ημέρες μετά την κοινοποίηση της επιταγής μπορεί να γίνει η κατάσχεση. Οποιαδήποτε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης πριν την πάροδο των τριών ημερών είναι άκυρη.

Αν περάσει ένας χρόνος από την επίδοση της επιταγής και δεν γίνεται εκτέλεση, δεν μπορεί να γίνει παραπέρα εκτέλεση με την ίδια επιταγή. Πρέπει να κοινοποιηθεί πάλι άλλη επιταγή.

Όταν ο υπόχρεος στον οποίο επιδόθηκε η επιταγή προς πληρωμή δεν εξοφλήσει το ποσό αυτής, η τράπεζα προχωρεί την επόμενη πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης που είναι η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων αυτού (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 24).

1.4.8. Κατάσχεση

Είναι η πράξη του Δικαστικού Επιμελητή με την οποία δεσμεύεται και αφαιρείται περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη, ο οποίος στερείται στο εξής το δικαίωμα να το διαθέσει και αν το κάνει ευθύνεται ποινικά.

Ο επιμελητής συντάσσει έκθεση (κατασχετήρια έκθεση) η οποία πρέπει να περιέχει εκτός των άλλων προβλεπόμενων και τα εξής:

1. ακριβή περιγραφή του κατασχεθέντος
2. αναφορά της γενομένης υπό του δικαστικού επιμελητού ή του πραγματογνώμονος εκτίμησης του κατασχεθέντος.
3. την τιμή της πρώτης προσφοράς η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον το μισό της εκτιμηθείσας αξίας του κατασχεθέντος.

4. αναφορά του εκτελεστικού τίτλου με βάση του οποίου γίνεται η κατάσχεση καθώς και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση.
5. την ημέρα του πλειστηριασμού, τον τόπο που θα γίνει αυτός και το όνομα του επί πλειστηριασμού υπαλλήλου.

Η έκθεση κατάσχεσης υπογράφεται από τον δικαστικό επιμελητή και τον μάρτυρα. Εάν είναι παρόντες ο υπέρ και ο καθ' ου υπογράφεται και απ' αυτούς και σε περίπτωση άρνησης κάποιου γίνεται σχετική αναφορά στην έκθεση (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 25).

1.4.8.1. Κοινοποίηση κατασχετήριας έκθεσης κινητών

Αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται μόλις τελειώσει η κατάσχεση στον καθ' ου η εκτέλεση, αν είναι παρών, και, αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνησή του.

Αν ο καθ' ου η εκτέλεση απουσιάζει ή δεν είναι δυνατή η άμεση κατάρτιση του αντιγράφου ή της περίληψης, η επίδοση γίνεται το αργότερο μέσα στην επόμενη από την κατάσχεση μέρα, εφ' όσον ο καθ' ου έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας, όπου έγινε η κατάσχεση, διαφορετικά μέσα σε 8 ημέρες απ' αυτή. Μέσα στην ίδια προθεσμία των 8 ημερών επιδίδεται αντίγραφο αυτής στον Ειρηνοδίκη του τόπου κατάσχεσης.

Μέσα σε 10 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να καταθέσει στον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο (συμβολαιογράφο) το απόγραφο, την έκθεση κατάσχεσης (πρωτότυπο) με τις εκθέσεις επίδοσης αυτής (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 26).

1.4.8.2. Είδη κατάσχεσης

1. Συντηρητική κατάσχεση, η οποία είναι ασφαλιστικό μέτρο προκειμένου να δεσμευθούν προσωρινά στοιχεία του οφειλέτη μέχρι να αποκτηθεί τίτλος εκτέλεσης.
2. Αναγκαστική κατάσχεση η οποία γίνεται με τις προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης για ρευστοποίηση των πραγμάτων που κατασχέθηκαν.

3. Κατάσχεση στα χέρια τρίτου (συντηρητική ή αναγκαστική) είναι εκείνη που επιβάλλεται από τον δανειστή κατά του οφειλέτη του στα χέρια όμως τρίτου που τυγχάνει να είναι, κατά τους ισχυρισμούς του, οφειλέτης του οφειλέτη του.

Γίνεται με επίδοση του κατασχετήριου εγγράφου και στον τρίτο και στον οφειλέτη εναντίον του οποίου στρέφεται η εκτέλεση (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 27). Προϋποθέτει, εκκαθαρισμένη δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής από την τράπεζα και να υπάρχει οικονομική εκκρεμότητα από τον τρίτο προς τον οφειλέτη της τράπεζας. Ο τρίτος έχει την υποχρέωση εντός 8 ημερών να κάνει μια δήλωση τρίτου, και να δηλώσει αν όντως υπάρχει απαίτηση του ίδιου προς τον οφειλέτη. Αυτό πρέπει να το δηλώσει εγγράφως στο Ειρηνοδικείο. Ο οφειλέτης έχει δικαίωμα να κάνει ανακοπή κατά της εκτελέσεως αυτής, προκειμένου να αμυνθεί, είτε γιατί δεν χρωστάει αυτά τα χρήματα, είτε γιατί δεν υπάρχει χρέος μεταξύ του οφειλέτη και του τρίτου, σύμφωνα με το Αρ. 933 του Κ.Πολ.Δ. (ΣΑΠ κ.Νεστορίδης, παράρτημα).

Σ' αυτόν που επέβαλλε την κατάσχεση και στους αναγγελθέντες δανειστές που μετέγραψαν την αναγγελία στο υποθηκοφυλακείο, οπότε λαμβάνεται σαν κατάσχεση, δεν αντιστασεται η μεταγραφή ή η εγγραφή υποθήκης που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο των κατασχέσεων σ' οποιονδήποτε τίτλο και αν στηρίζεται η υποθήκη (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 27).

1.4.8.3. Νόμος 3587/2007 ΦΕΚ 152/10.07.2007 τεύχος πρώτο

Κατασχέσεις-Πλειστηριασμοί οφειλετών από καταναλωτικά δάνεια ή πιστωτικές κάρτες που η απαίτηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000€.

1. «Με την παράγραφο 11 του άρθρου 18 του ν. 3587/07 απαγορεύεται η επιβολή κατάσχεσης από τράπεζες για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους από καταναλωτικά δάνεια ή πιστωτικές κάρτες σε ακίνητο του οφειλέτη που αποδεδειγμένα αποτελεί τη μοναδική κατοικία του εφόσον ασκηθεί σύμφωνα με το άρθρο 933 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας από τον ίδιο τον οφειλέτη ανακοπή του σχετικού τίτλου εκτέλεσης (π.χ. διαταγή πληρωμής) μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της επιταγής προς εκτέλεση.

2. Πέραν των παραπάνω θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- a) Η απαίτηση της τράπεζας όπως βεβαιώνεται στο σχετικό τίτλο εκτέλεσης δεν υπερβαίνει στο σύνολο της το ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ. (10.000,00).
- b) Δεν έχει εγγραφεί στο συγκεκριμένο ακίνητο σε ασφάλεια της απαίτησης της τράπεζας από το καταναλωτικό δάνειο ή την πιστωτική κάρτα συναινετική προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη υπέρ της τράπεζας (δηλαδή με τη βούληση του οφειλέτη).
- c) Ο οφειλέτης να βρίσκεται σε αποδεδειγμένη και ανυπαίτια αδυναμία να ανταποκριθεί στις συμβατικές του υποχρεώσεις δηλαδή να εξοφλήσει την απαίτηση της τράπεζας από το καταναλωτικό δάνειο ή από την πιστωτική κάρτα.

Επισημαίνεται ότι εάν ο οφειλέτης δεν ασκήσει ανακοπή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 της παρούσας ή η τυχόν ασκηθείσα από αυτόν έχει απορριφθεί τελεσίδικα, η επιβολή κατάσχεσης στο ακίνητο και η συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας για την ικανοποίηση της απαίτησης της τράπεζας με την εκπλειστηρίαση του ακινήτου του οφειλέτη δεν εμποδίζεται» (Τράπεζα Αττικής, Διεύθυνση εμπλοκών και επισφαλειών).

1.4.9. Πλειστηριασμός

Ο πλειστηριασμός είναι το τελευταίο στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τον πλειστηριασμό γίνεται αναγκαστική εκποίηση του κατασχεθέντος σ' αυτόν που έχει προσφέρει το μεγαλύτερο τίμημα, το οποίο λέγεται εκπλειστηρίασμα και απ' αυτό ικανοποιούνται: ο επισπεύδων τον πλειστηριασμό και οι αναγγελθέντες εμπρόθεσμα δανειστές ανάλογα με το ύψος αυτού και τη σειρά κατάταξης της απαίτησης αυτών στο σχετικό πίνακα κατάταξης (Παπαποστόλου-Κουκούλη, σελ. 28).

1.4.9.1. Πότε και πού γίνεται ο πλειστηριασμός ακινήτων

Το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται δημόσια ενώπιον του συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό.

Ο πλειστηριασμός γίνεται στην έδρα του δήμου ή της κοινότητας, στη περιφέρεια των οποίων βρίσκεται το ακίνητο και στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα πάντα ημέρα Τετάρτη από τις 12 το μεσημέρι ως τις 2 το απόγευμα. Για τα έξοδα του δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος την ημέρα του πλειστηριασμού ορίζεται χρηματικό παράβολο που επιβαρύνει τον επισπεύδοντα και προκαταβάλλεται απ' αυτόν.

Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει πριν περάσουν σαράντα μέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση, καθώς και από 1^η Αυγούστου έως και τις 15 Σεπτεμβρίου.

Το χρονικό αυτό διάστημα δεν εφαρμόζεται για την πλειστηρίαση πλοίων και αεροσκαφών (Αγγελάκης, 1991, σελ. 43).

1.4.9.2. Έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού ακινήτου, κοινοποίηση και δημοσίευση.

Δεκαπέντε ημέρες από την ημέρα που έγινε η κατάσχεση, ο δικαστικός επιμελητής συντάσσει πρόγραμμα πλειστηριασμού που περιέχει συνοπτική περιγραφή του κατασχεμένου ακινήτου.

Είκοσι μέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, το πρόγραμμα επιδίδεται στον οφειλέτη, τον τρίτο – κύριο ή νομέα, τους ενυπόθηκους και προσημειούχους δανειστές και τον ειρηνοδίκη του τόπου της κατάσχεσης. Επίσης, μέσα στην ίδια προθεσμία το πρόγραμμα κατατίθεται στο συμβολαιογράφο του πλειστηριασμού.

Δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού δημοσιεύεται σε εφημερίδα περίληψη του προγράμματος (Αγγελάκης, 1991, σελ. 44).

1.4.9.3. Αναστολή πλειστηριασμού

Μπορεί να ζητηθεί από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση. Έτσι το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τον πλειστηριασμό έως έξι μήνες (μία φορά ή τμηματικά σύμφωνα με το άρθρο 1000 του Κ.Πολ.Δ.).

Επίσης μπορεί να ζητηθεί όταν έχει ασκηθεί ήδη ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης όπως λ.χ. ανακοπή κατά της επιταγής για εκτέλεση, κατά της απαίτησης, κατά της εγκυρότητας του εκτελεστού τίτλου κ.λ.π. Στην περίπτωση αυτή η σχετική

αίτηση πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού γιατί αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Με κοινή συναίνεση εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται ο πλειστηριασμός, η οποία όμως βεβαιώνεται με συμβολαιογραφική πράξη (Αγγελάκης, 1991, σελ. 44).

1.4.9.4. Ματαίωση πλειστηριασμού

- Έως την κατακύρωση εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τις απαιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και των δανειστών που έχουν τίτλο εκτελεστό και αναγγέλθηκαν καθώς και τα έξοδα και να ματαιωθεί ο πλειστηριασμός.

- Αν συμφωνούν στη ματαίωση του πλειστηριασμού εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και όλοι οι αναγγελλόμενοι δανειστές που έχουν καταθέσει τίτλο εκτελεστό.

- Αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, κατά τις σχετικές διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., εξοφλήσει, μέσα σε τριάντα μέρες από τη διενέργεια του πλειστηριασμού, τα χρέη του στο δημόσιο με τις τυχόν προσαυξήσεις τους, τα έξοδα και δικαιώματα της αναγκαστικής εκτέλεσης.

- Αν υπάρξει απροθυμία πλειοδοτών. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέος πλειστηριασμός μέσα σε σαράντα μέρες. Αν δεν υπάρξει και σ' αυτόν κατακύρωση, καθένας που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να διατάξει τη διενέργεια νέου πλειστηριασμού μέσα σε τριάντα μέρες με την ίδια ή κατώτερη τιμή πρώτης προσφοράς. Αν πάλι ο νέος πλειστηριασμός δεν πραγματοποιηθεί ή δεν κατορθωθεί η ελεύθερη εκποίηση του πράγματος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την άρση της κατάσχεσης ή τη μελλοντική διενέργεια νέου πλειστηριασμού (Αγγελάκης, 1991, σελ. 45).

1.4.9.5. Αναγγελίες – Πίνακας και σειρά κατάταξης – Ανακοπές – Διανομή πλειστηριάσματος

Οι δανειστές έχουν το δικαίωμα να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους στο συμβολαιογράφο του πλειστηριασμού μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού.

Με την αναγγελία της απαίτησης στο συμβολαιογράφο του πλειστηριασμού διακόπτεται η παραγραφή της.

Μετά την αφαίρεση των εξόδων της εκτέλεσης, του φόρου μεταβίβασης ακινήτου και των τυχόν απαιτήσεων εξαρτημένης εργασίας, ο συμβολαιογράφος του πλειστηριασμού συντάσσει τον πίνακα κατάταξης των δανειστών που αναγγέλθηκαν. Στη συνέχεια, μέσα σε τρεις ημέρες αφότου συνταχθεί ο πίνακας, ο συμβολαιογράφος, με δικαστικό επιμελητή, καλεί να λάβουν γνώση του πίνακα κατάταξης οι αναγγελλμένοι δανειστές καθώς και εκείνος υπέρ του οποίου στράφηκε η εκτέλεση.

Μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης, οποιοσδήποτε από τους παραπάνω έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Μετά την τελεσιδικία του ακολουθεί η διανομή του πλειστηριάσματος.

Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται οι αναγγελλμένοι γενικοί και ειδικοί προνομιούχοι καθώς και εγγειόγραφοι ή ανέγγυοι δανειστές (Αγγελάκης, 1991, σελ. 46).

1.4.10. Παραγραφή

Παραγραφή είναι η απόσβεση της αξίωσης του δικαιούχου λόγω αδράνειας του για ορισμένο χρονικό διάστημα ως προς την άσκηση της (αξίωσης).

Αξίωση είναι το δικαίωμα να απαιτήσει κάποιος από άλλον, δηλαδή από ορισμένο πρόσωπο μια πράξη ή μια παράλειψη. Πράξη είναι κάθε θετική ενέργεια όπως λ.χ. πληρωμή, παράδοση πράγματος, παροχή υπηρεσιών κ.λ.π. και παράλειψη είναι κάθε αποθετική ενέργεια όπως λ.χ. μη κατασκευή έργου, μη άσκηση επαγγέλματος κ.λ.π. Η παράλειψη περιλαμβάνει και την ανοχή.

Η παραγραφή είναι θεσμός δημόσιας τάξης και επομένως δεν μπορεί με δικαιοπραξία να αποκλειστεί από πριν η παραγραφή κάποιας έννομης σχέσης ή να συμφωνηθεί χρόνος μεγαλύτερος ή μικρότερος από τη συμπληρωθείσα παραγραφή. Π.χ. δεν μπορεί να συμφωνηθεί ότι η αξίωση του κομιστή συναλλαγματικής κατά του αποδέκτη θα παραγραφεί σε τέσσερα χρόνια από τη λήξη της συναλλαγματικής γιατί η αξίωση αυτή υπόκειται σε τριετή παραγραφή (Αγγελάκης, 1991, σελ. 70).

1.4.10.1. Προϋποθέσεις παραγραφής

- Η πάροδος ορισμένου χρονικού διαστήματος και
- Η απραξία του δικαιούχου, δηλαδή να μη γίνει από μέρους του κάποια ενέργεια κατά του υπόχρεου (Αγγελάκης, 1991, σελ. 71).

1.4.11. Εισπρακτικές επιχειρήσεις

Εισπρακτικές επιχειρήσεις, συνιστώμενες συνήθως με τη μορφή εταιρείας εμπορικού δικαίου, είναι οι έχουσες ως σκοπό την έναντι αμοιβής παροχή υπηρεσιών είσπραξης προβληματικών απαιτήσεων πελατών τους – άλλων επιχειρήσεων, κυρίως τραπεζών. Οι τελευταίες ιδίως, αντιμετωπίζουν πληθώρα προβλημάτων υπερημερίας οφειλετών τους από υπερβολικά κερδοσκοπικά χρηματοδοτικά «ανοίγματα» τους στον τομέα, προπάντων, της καταναλωτικής πίστης, ιδρύουν θυγατρικές εισπρακτικές επιχειρήσεις ή απευθύνονται σε τέτοιες επιχειρήσεις, αναθέτοντας τους την εξώδικη και δικαστική είσπραξη των απαιτήσεων κατά υπερήμερων πιστοληπτών.

Η καινοφανής αυτή πρακτική πολλών ελληνικών τραπεζών, που ουσιαστικά προϋποθέτει παράκαμψη νομικών τους υπηρεσιών και αποφυγή ευθείας προσφυγής στις νομοθετημένες υπηρεσίες των δικηγόρων και των δικαστικών επιμελητών, φαίνεται ότι προτιμάται για δύο κυρίως λόγους. Επιτυγχάνεται, καταρχήν, δραστική μείωση του λειτουργικού κόστους των τραπεζών αφού περιορίζονται οι ανάγκες δαπανών για διατήρηση πολυπληθούς τμήματος νομικών υπηρεσιών ή για αμοιβές άλλων δικηγόρων. Επιδιώκεται, έπειτα, η άσκηση κάθε θεμιτής – και αθέμιτης, συχνά – πίεσης στον υπερήμερο οφειλέτη, χωρίς άμεση συμμετοχή της τράπεζας και δημόσιων λειτουργών (δικηγόρων-επιμελητών), υποχρεωμένων να κινούνται με βάση κανόνων δικαίου και επαγγελματικής δεοντολογίας. Στις μεθόδους, πράγματι, των εισπρακτικών εταιρειών ανήκει η σταθερή και επίμονη όχληση του οφειλέτη, οι επισκέψεις κατ' οίκον, τις ημέρες ιδίως που ο οφειλέτης μισθοδοτείται, ο ψυχολογικός εν γένει εξαναγκασμός πληρωμής, ποσών μάλιστα, που δεν δικαιολογούνται πλήρως από την πιστωτική σχέση, αλλά και την οικονομική εκμετάλλευση των χειμαζομένων επαγγελματιών του δικηγόρου και του δικαστικού επιμελητή («αγορές υπογραφών», προμήθειες, σταθερή εκπτωτική σχέση κ.ά.).

Όμως, η δραστηριότητα των εισπρακτικών επιχειρήσεων απαγορεύεται κατά την ελληνική νομοθεσία. Το άρθρο 40 του Κώδικα περί δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954)

αναφέρει συγκεκριμένα «1. Πρόσωπο, το οποίο, χωρίς να έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, παρέχει τις υπηρεσίες... ή προβαίνει στην έρευνα των βιβλίων των υποθηκοφυλακείων...τιμωρείται κατά τη διάταξη του άρθρου 175 του ΠΚ...2. Κάθε ιδιώτης που αναλαμβάνει χωρίς δικηγόρο ή με δικηγόρο της εκλογής του, ή εμφανίζεται ή διαφημίζει ότι αποδέχεται την επιμέλεια υποθέσεων ή άσκηση έργων, για τα οποία είναι αποκλειστικά αρμόδιος ο δικηγόρος...τιμωρείται ύστερα από έγκλιση δικηγόρου ή δικηγορικού συλλόγου με τις ποινές που βλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο. Αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο την ίδια ποινική ευθύνη έχει ο εκπρόσωπός του. 3. Ο οικείος δικηγορικός σύλλογος μπορεί να ζητήσει...τη σφράγιση του γραφείου ή καταστήματος, όπου ασκούνται οι παράνομες ενέργειες...». Η παρανομία, συνεπώς, του εισπρακτικού σκοπού των εν λόγω επιχειρήσεων φαίνεται να στοιχειοθετεί το έγκλημα της αντιποίησης του άρθρου 175 ΠΚ και να θεμελιώνει την ακυρότητα των εταιρικών μορφών τους.

Εξάλλου η ανάθεση εισπρακτικών υποθέσεων από τράπεζες σε εισπρακτικές επιχειρήσεις, παραβιάζει πρόδηλα την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου εκ μέρους των τραπεζών, αφού μυστικά της οικονομικής κατάστασης ενός πελάτη περιέρχονται σε γνώση προσώπων, που από καμία διάταξη νόμου δεν νομιμοποιούνται προς τούτο.

Ο διωκόμενος επομένως, από εισπρακτική εταιρεία πιστολήπτης, μπορεί προφανώς να επικαλεστεί την έλλειψη εξουσίας και ενεργητικής νομιμοποίησης της εισπρακτικής εταιρείας, λόγω ακυρότητας της σχετικής προς αυτήν εντολή προς είσπραξη. Μπορεί επίσης, να αξιώσει ενδεχομένως αποζημίωση, κατά τις περιπτώσεις αδικοπραξιών διατάξεις, και ακόμα, ικανοποίηση της ηθικής βλάβης (Ψυχομάνης, 2006, σελ. 316-318).

1.5. Ενέργειες που γίνονται από τους δικηγόρους των πελατών

Οι δικηγόροι συνήθως εκμεταλλεύονται τα λάθη των τραπεζών και την προσπάθεια που κάνουν να αποκομίσουν όσο περισσότερα χρήματα γίνεται. Η δουλειά του δικηγόρου είναι να καθυστερήσει την πορεία της εξέλιξης της εκτελέσεως. Συνήθως δύσκολα σώζεται ένα ακίνητο, τις περισσότερες φορές θα χαθεί. Αυτό που επιδιώκουν οι δικηγόροι, είναι να υπάρχουν όσο το δυνατόν λιγότερες απώλειες (ΣΑΠ, κ. Νεστορίδης, παράρτημα).

Παρακάτω περιγράφονται κάποιες περιπτώσεις δανείων όπου οι πελάτες είχαν καθυστερημένες οφειλές προς τις τράπεζες που τους τα παραχώρησαν, και οι ενέργειες που ακολούθησαν μετά. Η στάση των πελατών είναι αμυντική απέναντι στις δικαστικές ενέργειες που γίνονται εις βάρος τους, και προσπαθούν να αναβάλλουν όσο το δυνατόν γίνεται τις κατασχέσεις και τους πλειστηριασμούς για να κερδίσουν χρόνο, και ίσως για να βρουν τα χρήματα που οφείλουν.

1^η περίπτωση: Πρόκειται για περίπτωση βιομηχανικού δανείου όπου μια εταιρεία είχε πάρει δάνειο 150.000.000δρχ. Μετά από κάποιο διάστημα, της είχε μείνει να πληρώσει 85.000.000δρχ. τα οποία δεν μπορούσε να τα πληρώσει και έτσι οδηγήθηκε σε διαδικασία εκτελέσεως εις βάρος αυτής και του εγγυητή. Η τράπεζα έβγαλε διαταγή πληρωμής εις βάρος της εταιρείας, ο δικηγόρος της έκανε ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής και μια αίτηση αναστολής, και παράλληλα ζήτησε μια αίτηση προσωρινής διαταγής αναστολής αυτής. Με την αίτηση της αναστολής που έκαναν, κατάφεραν να αναστείλουν την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής, και στη συνέχεια με την ασκηθείσα ανακοπή, πέτυχαν την ακύρωση της διαταγής πληρωμής, διότι η αξίωση της τράπεζας κρίθηκε παραγεγραμμένη. Δηλαδή, είχε περάσει το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο η τράπεζα μπορούσε να εισπράξει την απαίτηση της, καθώς δεν είχε ασκήσει τα δικαιώματά της μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες (ΣΑΠ, κ. Νεστορίδης, παράρτημα).

2^η περίπτωση: Μια τράπεζα είχε δώσει ένα δάνειο σ' έναν εργολάβο, ο οποίος δεν είχε τακτοποιήσει τις οφειλές του μέσα στην προθεσμία. Ο εργολάβος δεν είχε ακίνητα στο όνομα του και έτσι η τράπεζα για να πάρει πίσω τα χρήματά της, βρήκε τον ιδιοκτήτη του οικοπέδου στο οποίο έχτιζε αυτός, και πήγαινε εκεί τις μέρες που αυτός θα εισέπραττε χρήματα από τους αγοραστές του, και έκανε κατασχέσεις εις χείρας τρίτου. Οι αγοραστές ήταν υποχρεωμένοι να δώσουν τα χρήματα στην τράπεζα γιατί αν δεν το κάνανε, ως τρίτοι θα γινότανε αυτοφειλέτες και μετά η τράπεζα θα μπορούσε να στραφεί εναντίον τους για την είσπραξη όλου του ποσού (ΣΑΠ, κ. Νεστορίδης, παράρτημα).

Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου είναι μια πολύ συνηθισμένη πολιτική που ακολουθούν οι τράπεζες προκειμένου να πάρουν πίσω τα χρήματά τους.

3^η περίπτωση: Μια εταιρεία πήρε δάνειο από μια τράπεζα και αυτό έγινε ληξιπρόθεσμο και απαιτητό, γιατί η εταιρεία δεν είχε τη δυνατότητα να το αποπληρώσει. Η εταιρεία είχε ένα ακίνητο το οποίο παρ' όλες τις προσπάθειες που έγιναν από το δικηγόρο, με ανακοπές και αναστολές για να καθυστερήσει η

διαδικασία, στο τέλος αυτό βγήκε σε πλειστηριασμό όπου και πουλήθηκε (ΣΑΠ, κ. Νεστορίδης, παράρτημα).

4^η περίπτωση: Μια τράπεζα χορήγησε καταναλωτικό/προσωπικό δάνειο σ' έναν ιδιώτη, ποσού 2.900€. Το δάνειο έγινε ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και η τράπεζα ξεκίνησε δικαστικές ενέργειες εις βάρος του οφειλέτη. Συγκεκριμένα, στις 14-10-2003 έγινε αίτηση από την τράπεζα για έκδοση διαταγής πληρωμής για χρέος 2090€ από το καταναλωτικό/προσωπικό δάνειο. Στις 6-9-2004 έγινε η κατασχετήρια έκθεση ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, από το δικαστικό επιμελητή, όπου αναφέρθηκε αναλυτικά όλη η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη. Σύμφωνα μ' αυτήν ο οφειλέτης επιτάσσονταν να καταβάλλει εμπρόθεσμα: 1) 1925€ για επιδικασθείσα απαίτηση, 2) 65€ για επιδικασθείσα δικαστική δαπάνη, 3) 153€ για νόμιμους τόκους μέχρι την επιταγή πληρωμής (3-11-2003), 4) 6€ έξοδα απογράφου και αντιγράφων (2 αντίγραφα), 5) 60€ για επίδοση της διαταγής πληρωμής (2 επιδόσεις, στον οφειλέτη και στον εγγυητή), και 6) 40€ για σύνταξη επιταγής μετά νομικής συμβουλής και συνολικά €#2.249#. Στις 3-11-2004 ορίστηκε η πρώτη ημερομηνία πλειστηριασμού ο οποίος δεν πραγματοποιήθηκε. Στις 13-2-2007 ο οφειλέτης, ξεκίνησε τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων για την εξάλειψη της προσημείωσης υποθήκης. Στις 21-2-2007, ο οφειλέτης έκανε αίτηση για ανατροπή της κατάσχεσης (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων), γιατί όπως ανέφερε, η οφειλή είχε τακτοποιηθεί και είχε παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους χωρίς να έχει ακολουθήσει πλειστηριασμός (δικαίωμα του οφειλέτη σύμφωνα με το νόμο). Ορίστηκε η ημερομηνία 23-3-2007 για να συζητηθεί η αίτηση για την ανατροπή της κατάσχεσης του οφειλέτη. Στις 28-3-2007, βεβαιώθηκε από το δικαστικό επιμελητή ότι όντως δεν πραγματοποιήθηκε πλειστηριασμός για πάνω από ένα χρόνο και έτσι τελικά στις 4-4-2007, έγινε δεκτή η αίτηση του οφειλέτη, και διατάχθηκε η ανατροπή της αναγκαστικής κατάσχεσης της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη (στοιχεία που δόθηκαν από το δικηγόρο κ. Αποστολίδη, με τη βοήθεια της δικηγόρου κ. Πασχαλίδου).

5^η περίπτωση: Ο οφειλέτης πήρε στεγαστικό δάνειο από μια τράπεζα ποσού 52.000€. Το δάνειο κρίθηκε ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και στις 9-7-2007 έγινε από την τράπεζα η εξώδικη διαμαρτυρία – καταγγελία συμβάσεως – πρόσκληση και δήλωση. Με αυτήν, αναγγέλθηκε το κλείσιμο του λογαριασμού του οφειλέτη, ο οποίος την ημερομηνία κλεισίματος εμφάνιζε χρεωστικό υπόλοιπο 55.000€ (το ποσό αυτό είναι έντοκο, με επιτόκιο υπερημερίας από την ημερομηνία κλεισίματος του

λογαριασμού). Στις 11-7-2007 η διαμαρτυρία αυτή επιδόθηκε νόμιμα από το δικαστικό επιμελητή, με σφραγίδα και υπογραφή του ιδίου, η οποία ανέφερε ότι πρέπει εντός 3 ημερών να καταβληθεί το ποσό. Επίσης, αναφέρεται σ' αυτήν ότι η καταγγελία θα γνωστοποιηθεί στο αρχείο πληροφοριών οικονομικών στοιχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Στις 23-7-2007 έγινε αίτηση της τράπεζας για έκδοση διαταγής πληρωμής, η οποία επιδόθηκε νόμιμα.

Παράλληλα όμως, στις 23-6-2005 μια άλλη τράπεζα από την οποία ο οφειλέτης είχε πάρει καταναλωτικό δάνειο 3.665€ και είχε ήδη εκδώσει διαταγή πληρωμής εις βάρος του, είχε προβεί σε αναγκαστική κατάσχεση της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη. Η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη εκτιμήθηκε από την τράπεζα αυτή στο ποσό των 120.000€ και τιμή πρώτης προσφοράς ορίστηκαν τα 2/3 της εκτίμησης, δηλαδή, 80.000€. Επίσης, ορίστηκε ημερομηνία πλειστηριασμού η 21-9-2005. Ο πλειστηριασμός δεν πραγματοποιήθηκε και έτσι ορίστηκε νέα ημερομηνία πλειστηριασμού η 11-1-2006. Ο πλειστηριασμός αυτός αναβλήθηκε με πράξη αναβολής πλειστηριασμού ακίνητης περιουσίας για τις 10-5-2006. Ο πλειστηριασμός αναβλήθηκε και πάλι με πράξη αναβολής πλειστηριασμού και ορίστηκε νέα ημερομηνία η 4-10-2006. Ο πλειστηριασμός αναβλήθηκε εκ νέου με πράξη αναβολής πλειστηριασμού. Νέα ημερομηνία ορίστηκε η 31-1-2007. Και τότε ο πλειστηριασμός δεν διενεργήθηκε.

Επειδή όμως ο οφειλέτης, είχε απαίτηση και σε άλλη τράπεζα για το στεγαστικό δάνειο το οποίο πήρε (56.000€), η τράπεζα εκείνη δήλωσε πως επιθυμεί να γίνει νέος πλειστηριασμός ενώπιόν της εκπροσώπου της και ορίστηκε νέα ημερομηνία πλειστηριασμού η 28-11-2007. Επειδή όμως μέσω της δήλωσης συνέχισης μη γενόμενου πλειστηριασμού ακίνητης περιουσίας και της κατάθεσης εγγράφων αναγγελίας που έγινε στις 25-9-2007, δόθηκε εντολή για συνέχιση του πλειστηριασμού κατά του οφειλέτη με τιμή πρώτης προσφοράς το ποσό των 80.000€, ο οφειλέτης, έκανε ανακοπή την 20/11/2007. Αντίγραφο της πράξης αυτής δόθηκε στον οφειλέτη και στην τραπεζική εταιρεία με την οποία υπήρχαν προηγούμενες εκκρεμότητες. Στις 20-11-2007 ο οφειλέτης, όπως αναφέραμε, έκανε ανακοπή γιατί όπως υποστήριξε, η ακίνητη περιουσία του εκτιμήθηκε πολύ χαμηλά. Στις 23-11-2007, μετά από απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, ξεκίνησε η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων με αντικείμενο τη διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη. Μ' αυτήν έγινε κατά ένα μέρος δεκτή η ανακοπή του οφειλέτη, για επανεκτίμηση του ακινήτου του, το οποίο εκτιμήθηκε εκ νέου στα

156.000€ και τιμή πρώτης προσφοράς στον πλειστηριασμό τα 104.000€. Επίσης, ορίστηκε νέα ημερομηνία πλειστηριασμού η 23-1-2008. (στοιχεία που δόθηκαν από το δικηγόρο κ. Αποστολίδη, με τη βοήθεια της δικηγόρου κ. Πασχαλίδου).

1.6. Συμπεράσματα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος

Όπως προκύπτει απ' αυτά που αναφέρθηκαν στις παραπάνω ενότητες, οι τράπεζες γενικά, δείχνουν να ακολουθούν το ελληνικό τραπεζικό δίκαιο και τη διαδικασία που χρειάζεται να ακολουθηθεί σε περίπτωση εμφάνισης μιας καθυστερημένης οφειλής. Δεν παραβιάζουν τα επιτόκια υπερημερίας και τις περιόδους ανατοκισμού, αλλά εκμεταλλεύονται τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, στο έπακρο. Αυτό από τη μία είναι φυσικό γιατί η τράπεζες συμπεριφέρονται ως οποιαδήποτε κερδοσκοπική εταιρεία, καθώς άμα δεν είχαν κέρδος δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν. Αλλά από την άλλη, η συμπεριφορά αυτή δεν δείχνει ότι έχουν ως στόχο τους να βοηθήσουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Στη χώρα μας, τα δάνεια φαίνεται να είναι λιγότερα σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ζώνη του Ευρώ, αλλά τα επιτόκια των χορηγήσεων είναι πιο ανεβασμένα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτό στη συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί να συμβαίνει διότι «το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο σε περιπτώσεις καθυστερούμενων οφειλών, δεν διασφαλίζει πάντοτε πλήρως τις ελληνικές τράπεζες στις δικαστικές διεκδικήσεις τους και στην έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεών τους, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στην υπόλοιπη Ευρώπη. Στην Ελλάδα η διαδικασία είσπραξης των οφειλών από τις τράπεζες είναι χρονοβόρα και διαρκεί κατά μέσο όρο πέντε έτη» (ICAP, 2006, σελ. 23).

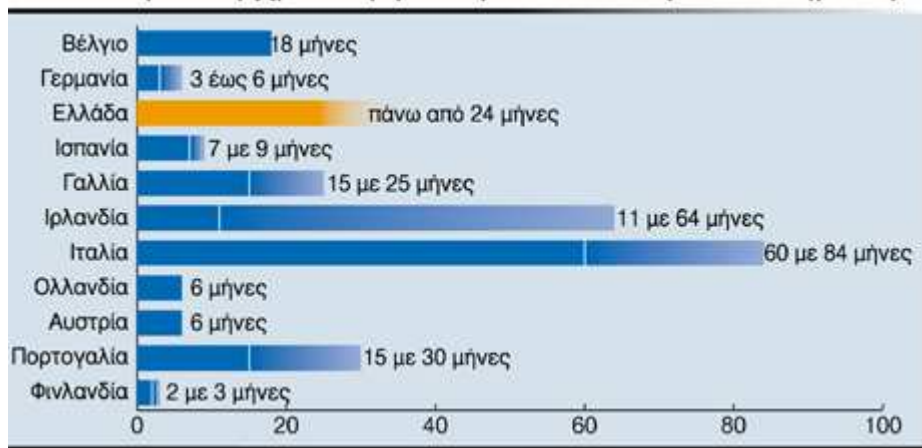
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στην Ελλάδα απαιτούνται πάνω από 24 μήνες για την εκτέλεση των κατασχέσεων ακινήτων στα στεγαστικά δάνεια.

Στην Ιρλανδία, μπορεί να απαιτηθούν μέχρι και 64 μήνες, στην Πορτογαλία μέχρι 30 μήνες και στη Γαλλία μέχρι 25 μήνες. Πρωταθλήτρια αναδεικνύεται η Ιταλία, και μάλιστα με μεγάλη διαφορά, καθώς μπορεί να απαιτηθούν μέχρι και 84 μήνες, δηλαδή... 7 χρόνια, για την εκτέλεση μιας κατάσχεσης ακινήτου.

Στη Γερμανία απαιτούνται 3 έως 6 μήνες το πολύ, στην Ολλανδία 6 μήνες, στην Αυστρία 6 μήνες, στην Ισπανία 7 με 9 μήνες και στη Φινλανδία 2 με 3 μήνες.

Στελέχη τραπεζών υπογραμμίζουν ότι στην Ελλάδα υπάρχει ένα ακόμα μειονέκτημα: η αβεβαιότητα. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ σε όλες τις άλλες χώρες τα στοιχεία της

Απαιτούμενος χρόνος για την εκτέλεση πλειστηριασμού

Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) δίνουν ένα εύρος για τη χρονική διάρκεια που απαιτείται, π.χ. στην Πορτογαλία από 15 έως 30 μήνες, στην Ελλάδα η ΕΚΤ σημειώνει ότι χρειάζονται απλά πάνω από 24 μήνες. Στο ερώτημα πόσο περισσότερο, δεν υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση.

Υπογραμμίζεται πάντως ότι σε παλαιότερη ανάλυση της ΕΚΤ για τις διαφορές των επιτοκίων μεταξύ των Χωρών της Ζώνης του Ευρώ αναφερόταν ότι οι νομικές διαδικασίες και ο χρόνος συλλογής των απαιτήσεων αποτελούν σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα του επιτοκίου. Διότι αν οι τράπεζες δεν μπορούν να συλλέξουν τις απαιτήσεις από καθυστερημένες οφειλές, τις διαγράφουν, και αντισταθμίζουν τις ζημίες με υψηλότερα επιτόκια (www.kathimerini.gr, www.spitogatos.gr).

Οι τράπεζες κάνουν τα πάντα προκειμένου να συλλέξουν τις απαιτήσεις τους, μέσω δικαστικών ενεργειών και κατασχέσεων εις χείρας τρίτων, και αν δεν καταφέρουν να το κάνουν οι ίδιες, πωλούν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές σε εισπρακτικές επιχειρήσεις. Αυτό όπως αναφέρθηκε και σε πιο πάνω ενότητα είναι ενάντια στο νόμο καθώς καταπατά το τραπεζικό απόρρητο, και κάθε εισπρακτική επιχείρηση είναι παράνομη και δεν έχει δικαίωμα για είσπραξη της οφειλής από τον δανειζόμενο. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης το επιθυμεί, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση, για το γεγονός ότι τα οικονομικά του στοιχεία δόθηκαν από την τράπεζα

σε εισπρακτική επιχείρηση χωρίς την συγκατάθεση του, και μπορεί ενδεχομένως να ζητήσει ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που του προκαλέθηκε.

Ένα ακόμα στοιχείο στο οποίο οι τράπεζες δείχνουν να παραβαίνουν το νόμο είναι το διατραπεζικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς «Τειρεσίας ΑΕ», που λειτουργεί από το 1997 στη χώρα μας. Συγκεκριμένα, δεν τηρήθηκε, ως προς τη σύσταση του, το ν.δ. της 8/13.8.1926 «περί γραφείων εμπορικών πληροφοριών», δεν στηρίζει τη συλλογή και την παροχή των πληροφοριών του σε προηγούμενη συναίνεση των ατόμων, συνεργεί με τις τράπεζες στη συστηματική παραβίαση του τραπεζικού απορρήτου, επιβαρύνει τα άτομα που δέχονται την επεξεργασία των δεδομένων τους με την ευθύνη κίνησης διαδικασιών διόρθωσης ή συμπλήρωσης ανακριβών δεδομένων, διατυμπανίζει προς κάθε αποδέκτη την τυχόν εκπεφρασμένη βούληση ενός ανθρώπου να μην αναγράφονται τα δεδομένα που το αφορούν στο εν λόγω αρχείο και σχεδιάζει την κατάρτιση «λευκών λιστών», χωρίς βέβαια, προηγούμενη συναίνεση των ατόμων, προσβάλλοντας έτσι, ευθέως το δικαίωμα επί της προσωπικότητάς τους (Ψυχομάνης, 2006, σελ. 314-316). Όμως, η προηγηθείσα οικονομική αποτυχία ενός τραπεζικού πελάτη, ούτε την μελλοντική του συμπεριφορά, ούτε την αποτυχία της νέας του επιχειρηματικής ιδέας προδικάζει. Αντίθετα, η άρνηση μιας τράπεζας να χρηματοδοτήσει μια νέα ελπιδοφόρα ιδέα, επειδή η υπάρχουσα πληροφορία για τον πελάτη είναι τυχαία αρνητική, μάλλον κακή υπηρεσία προσφέρει σε μια εθνική οικονομία (Ψυχομάνης, 2006, σελ. 313).

Συνεπώς, τίθεται πάλι το θέμα της ευθύνης προς αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του παράνομα προσβληθέντος ατόμου, είτε με την εφαρμογή του άρθρου 23 ν. 2472/1997, είτε με εφαρμογή των «περί αδικοπραξιών και περί προστασίας της προσωπικότητας» διατάξεις του ΑΚ.

Επομένως, ενώ οι τράπεζες φαίνεται να μην παραβαίνουν το νόμο όταν πρόκειται για τα επιτόκια υπερημερίας και ανατοκισμού και ακολουθούν τη διαδικασία για τη είσπραξη των απαιτήσεων τους, σύμφωνα με το τραπεζικό δίκαιο της χώρας, ωστόσο, φαίνεται να πράττουν, σοβαρές πλημμέλειες όσον αφορά στην τήρηση του τραπεζικού απορρήτου για τους πελάτες τους, προκειμένου, να μην χάσουν τα χρήματά τους. Αυτό που φαίνεται να τις ενδιαφέρει είναι η σίγουρη κερδοφορία τους και όχι τα δικαιώματα των οφειλετών τους.

2. Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα

2.1. Εισαγωγή ενότητας

Μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις ορίζονται ως οι χορηγήσεις οι οποίες παρουσιάζουν υπέρβαση ή καθυστερήσεις στην αποπληρωμή του κεφαλαίου ή του τόκου ή των άλλων εσόδων πέραν των τριών μηνών. Για τις καθυστερήσεις στην αποπληρωμή πέραν των τριών μηνών, περιλαμβάνονται και απλήρωτοι τόκοι ή άλλα έσοδα για τα οποία έχουν παρέλθει τουλάχιστον τρεις μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να πληρωθούν προς την τράπεζα (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Για την παραχώρηση χρηματικών απαιτήσεων προς τους δανειζόμενους οι τράπεζες συνήθως λαμβάνουν κάποιες εξασφαλίσεις. Οι εξασφαλίσεις αυτές κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες στις ενοχικές εξασφαλίσεις, που περιλαμβάνουν τις εγγυήσεις και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις, που διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες. Η πρώτη υποκατηγορία περιλαμβάνει τις υποθήκες και η δεύτερη τα ενέχυρα κάθε μορφής (τίτλων, απαιτήσεων, χρεογράφων, αξιογράφων, μετρητών, καταθέσεων κ.λ.π.) (Αγγελόπουλος, 2005, σελ. 499).

Το 2007, όπως και σε πολλές χώρες της ΕΕ, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των νομισματικών μεγεθών στην Κύπρο. Οι μειώσεις των επιτοκίων τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την ένταξη στην ΕΕ, καθώς και το θετικό κλίμα που δημιουργήθηκε με την προδιαγραφόμενη ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ, φαίνεται ότι ενίσχυσαν τις τάσεις για αυξημένο δανεισμό και κατανάλωση.

Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης προσφοράς χρήματος συμπεριλαμβανομένων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (M2C) επιταχύνθηκε το 2007, φτάνοντας το 19,5% σε σύγκριση με 13,7% τον προηγούμενο χρόνο. Πιο αναλυτικά, οι τραπεζικές χορηγίες στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 29,2% το 2007 σε σύγκριση με 16,1% τον προηγούμενο χρόνο. Αντίθετα, λόγω της βελτίωσης των δημόσιων οικονομικών κατά το υπό ανασκόπηση έτος, οι τραπεζικές πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα παρουσίασαν μείωση της τάξης του 9,9% σε σύγκριση με αύξηση 14,4% το 2006 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2007, σελ.36).

Ο ρυθμός μεγέθυνσης των δανείων σε εγχώριες μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, μετά τη ραγδαία επιτάχυνση που κατέγραψε το 2007 και μέχρι τον

Απρίλιο του 2008, τους τελευταίους μήνες παρουσίασε επιβράδυνση, εν μέρει, λόγω και της υψηλής βάσης σύγκρισης. Παρόλα αυτά παραμένει σε υψηλά επίπεδα και συγκεκριμένα στο 27% στο τέλος του τριμήνου του 2008. Όσον αφορά τα δάνεια σε εγχώρια νοικοκυριά, μετά την επιτάχυνση που παρατηρήθηκε στο ρυθμό επέκτασης τους από την αρχή του 2008, το Μάιο του 2008 καταγράφηκε επιβράδυνση φτάνοντας στο 17,5% στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2008.

Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης των καταναλωτικών δανείων εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, συνεχίζοντας τη συγκεκριμένη τάση από την αρχή του 2008 και φτάνοντας στο 26,3% στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2008. Όσο αφορά τα ρυθμό μεγέθυνσης στα στεγαστικά δάνεια, αυτός παρουσιάζει γενική επιβράδυνση από την αρχή του δεύτερου τριμήνου του 2008, φτάνοντας στο 25,1% στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2008. Αντίστοιχα, τα λοιπά δάνεια κατέγραψαν μια γενική επιβράδυνση στο ρυθμό μεγέθυνσης από την αρχή του 2008, φτάνοντας στο 4,1% στο τέλος του τρίτου τριμήνου, σε σύγκριση με 7,4% στο τέλος του 2007 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ.36).

Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις των ιδιωτών ως ποσοστό επί των συνολικών χορηγήσεων προς ιδιώτες, στο τέλος Σεπτεμβρίου 2008, μειώθηκαν στο 4,1% σε σύγκριση με 4,9% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 6,1% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2007. Ο λόγος των προβλέψεων προς τις συνολικές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις των ιδιωτών παρουσίασε άνοδο στο 94,7% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2008 από 92,9% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 91,5% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2007 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ.74) .

Ο λόγος των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων προς τις συνολικές χορηγήσεις σε μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις μειώθηκε στο 6,5% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2008, έναντι 8,1% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 10,2% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2007. Ο λόγος των προβλέψεων προς τις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων διαμορφώθηκε στο 60,9% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2008, σε σύγκριση με 58,1% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 60,3% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2007 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ.82).

Ο λόγος των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων του ευρύτερου τομέα των ακινήτων προς τις συνολικές χορηγήσεις στον ευρύτερο τομέα των ακινήτων μειώθηκε στο 2,2% στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2008 από 3,2% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 4,8% στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2007. Ο λόγος των προβλέψεων προς τις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις του ευρύτερου τομέα των ακινήτων ανήλθε στο

52,2% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2008, σε σύγκριση με 51,1% στο τέλος Μαρτίου 2008 και 44,8% στο τέλος Σεπτεμβρίου 2007 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ. 89-90).

Το χρέος των νοικοκυριών ως ποσοστό του ΑΕΠ επεκτάθηκε στο 117,2% κατά το τέλος Ιουνίου 2008 από 114,5% στο τέλος Δεκεμβρίου 2007 και 112,6% στο τέλος Ιουνίου 2007.

Ο λόγος του χρέους των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων προς το ΑΕΠ μειώθηκε στο 141,6% στο τέλος Ιουνίου 2008 έναντι 144,7% στο τέλος Δεκεμβρίου 2007 και 133,3% στο τέλος Ιουνίου 2007 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ.82).

Τα επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ των Νομισματικών και Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (NXI) στην Κύπρο προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ ύψους έως και €1 εκ. αυξήθηκαν από 6,63% τον Μάρτιο 2008 σε 7,43% τον Σεπτέμβριο 2008 (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ.82-83).

Τα επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ των Νομισματικών και Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (NXI) στην Κύπρο προς τα νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ για στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια παρουσίασαν άνοδο από 5,47% και 6,48% τον Μάρτιο 2008 στο 6,40% και 7,75% τον Σεπτέμβριο 2008 αντίστοιχα (Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, 2008, σελ. 74-75).

Συγκεκριμένα, στην τράπεζα Κύπρου, το επιτόκιο των στεγαστικών δανείων που συνήφθησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου του 2008 κυμαίνεται από 4,75% έως 5,25%, ενώ όσων παραχωρήθηκαν στη διάρκεια του 2008 και τις πρώτες μέρες του 2009, από 6,25% έως 7,25%. Το επιτόκιο των στεγαστικών δανείων της Marfin Popular Bank που συνήφθησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου του 2008 κυμαίνεται από 4,75% έως 5%, ενώ όσων παραχωρήθηκαν μετέπειτα, από 6,25% έως 7,50%. Αξίζει να αναφερθεί ότι και η Marfin από την 1^η Ιανουαρίου αναπροσάρμοσε προς τα άνω κατά 1% το περιθώριο επιτοκίου της. Επίσης το επιτόκιο των στεγαστικών δανείων της Ελληνικής Τράπεζας που συνήφθησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου του 2008 κυμαίνεται από 3,4% έως 4,25%, αλλά σύμφωνα με ανώτατο στέλεχος της τράπεζας είναι θέμα χρόνου η αναπροσαρμογή του δανειστικού περιθωρίου κατά 2%. Τα νεότερα στεγαστικά δάνεια της Ελληνικής Τράπεζας επιβαρύνονται με επιτόκιο μεταξύ 6,50% με 6,75%.

Η προνομιακή θέση στην οποία βρίσκονται τα παλιά στεγαστικά δάνεια έναντι των νέων, οφείλεται στην απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας τέλος του 2007, τα επιτόκια τους να είναι άμεσα συνδεδεμένα με το εκάστοτε βασικό της Ευρωπαϊκής

Κεντρικής Τράπεζας. Επιπλέον, τα νέα στεγαστικά δάνεια επιβαρύνονται από την αύξηση του χρέηματος στην κυπριακή αγορά, από την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, καθώς επίσης και από το γεγονός ότι τα καταθετικά επιτόκια παραμένουν σε υψηλό επίπεδο αγγίζοντας το 7,5% με 8% (Ελενα Νικολάου – Παυλίδη, 2009).

<i>Τα Επιτόκια των Στεγαστικών Δανείων</i>		
Τράπεζα	Δάνεια πριν 1/1/2008	Δάνεια μετά 1/1/2008
Κύπρου	4,75% - 5,25%	6,25% - 7,25%
Marfin	4,75% - 5%	6,25% - 7,50%
Ελληνική	3,49% - 4,25%	6,50% - 6,75%

Σχήμα 3

Ο πιστωτικός κίνδυνος παραμένει ο πιο σημαντικός κίνδυνος στο οποίο είναι εκτεθειμένες οι τράπεζες. Ο πιστωτικός κίνδυνος που είναι και η σημαντικότερη ενότητα που εξετάζει η Βασιλεία I και II προκύπτει επειδή οι υπεσχημένες ροές των πρωτογενών απαιτήσεων (π.χ. δάνεια), τις οποίες η τράπεζα « αγόρασε», μπορεί να αποπληρωθούν από τον δανεισθέντα αλλά μπορεί και όχι. Αν όμως ο δανειζόμενος χρεοκοπήσει, τόσο το κεφάλαιο όσο και οι τόκοι του δανείου είναι σε κίνδυνο. Σε σωρευτικό επίπεδο, η αποτυχία αποπληρωμής μεγάλου αριθμού απαιτήσεων των τραπεζών έναντι των επιχειρήσεων ή των νοικοκυριών μπορεί να οδηγήσει την τράπεζα σε χρεοκοπία (Παπαγόπουλος και Πελετίδης, 2007, σελ. 85).

Για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου οι τράπεζες πραγματοποιούν (πιστωτικούς) ελέγχους με τη βοήθεια πληροφοριών που αφορούν κυρίως την πορεία των επιχειρήσεων, στις οποίες έχουν δανείσει (Παπαγόπουλος και Πελετίδης, 2007, σελ. 85). Η πιστοδοτική απόφαση πρέπει πρωτίστως να βασίζεται στην πιστοληπτική ικανότητα και την ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη. Εντούτοις, οι εξασφαλίσεις και οι εγγυήσεις που παρέχονται για μείωση του πιστωτικού κινδύνου είναι, επίσης σημαντικές.

Τονίζεται, ωστόσο, ότι η εξασφάλιση δεν μπορεί να αποτελεί υποκατάστατο μιας περιεκτικής αξιολόγησης του δανειολήπτη ή του αντισυμβαλλομένου, ούτε μπορεί να αντισταθμίσει την έλλειψη επαρκών πληροφοριών. Οι εποπτευόμενες τράπεζες

πρέπει να αναγνωρίζουν ότι η λήψη αναγκαστικών μέτρων κατά του πελάτη ενδέχεται να εκμηδενίζει το περιθώριο κέρδους τους, καθώς επίσης, ότι η αξία της εξασφάλισης μπορεί κάλλιστα να μειωθεί από τους ίδιους παράγοντες που οδήγησαν στη μειωμένη δυνατότητα ανάκτησης της πίστης.

Οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να διαθέτουν πολιτική και διαδικασίες αναφορικά με:

- Την αποδοχή διαφόρων τύπων εξασφαλίσεων,
- Την ταξινόμηση των εξασφαλίσεων,
- Την τακτική παρακολούθηση και εκτίμηση της αξίας των εξασφαλίσεων,
- Τη διασφάλιση ότι οι εξασφαλίσεις είναι νομικά εκτελεστές, επαρκείς και ρευστοποιήσιμες,
- Την αναγνώριση και διαχείριση τυχόν συγκεντρώσεων που προκύπτουν από εξασφαλίσεις.

Οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να αξιολογούν το βαθμό κάλυψης που παρέχεται από τις εγγυήσεις σε συσχετισμό με τη πιστοληπτική ποιότητα και τη νομική ικανότητα του εγγυητή, και να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές όταν κάνουν υποθέσεις σχετικά με έμμεση (implied) στήριξη από τρίτους.

Όσον αφορά τις συμφωνίες συμψηφισμού που χρησιμοποιούνται για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, ιδίως στις διατραπεζικές συναλλαγές, οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι συμφωνίες αυτές είναι βάσιμες και νομικά εκτελεστές (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Ένας δεύτερος τρόπος αντιμετώπισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η λεγόμενη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου δανείων. Με τη διαφοροποίηση αυτή επιτυγχάνεται στατιστικά η μείωση της πιθανότητας αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου (Παπαγόπουλος και Πελετίδης, 2007, σελ. 85 - 86).

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ενδεχόμενης αδυναμίας του πελάτη της τράπεζας να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις και να εξυπηρετήσει το δάνειο του, με αποτέλεσμα τη μη εξόφληση ή την καθυστερημένη αποπληρωμή του δανείου (<http://www.acb.com.cy>).

Ως γενικότερη συνέπεια θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η σωστή μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου επιτυγχάνει τρία πράγματα για την κάθε τράπεζα αλλά και το τραπεζικό σύστημα εν γένει:

1. Προφυλάσσει από κακές επενδυτικές επιλογές
2. Δίνει την ακριβή χρηματοοικονομική κατάσταση που βρίσκεται το δανειακό χαρτοφυλάκιο της τράπεζας
3. Προφυλάσσει τους καταθέτες από το να χάσουν τα χρήματά τους από μια πιθανή τραπεζική χρεοκοπία (Παπαγόπουλος και Πελετίδης, 2007, σελ.114).

2.2. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος που οφείλεται σε αδυναμία ενός συμμετέχοντος σε σύστημα πληρωμών να ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη αυτής στιγμής (Αγγελόπουλος, 2005, σελ.568).

Οι τράπεζες πρέπει να διαχειρίζονται τον πιστωτικό κίνδυνο που ενέχεται τόσο στο σύνολο του χαρτοφυλακίου τους όσο και στις επιμέρους πιστοδοτήσεις ή συναλλαγές. Πρέπει επίσης να εξετάζουν τη σχέση μεταξύ του πιστωτικού κινδύνου και των άλλων κινδύνων στους οποίους εκτίθενται.

Εκτός από τις δανειοδοτήσεις, πηγές πιστωτικού κινδύνου υφίστανται σε όλες τις δραστηριότητες της τράπεζας, τόσο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο όσο και στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών καθώς και στα εντός και εκτός ισολογισμού στοιχεία, όπως τα ομόλογα, τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα, παράγωγα, μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές ευχέρειες ή όρια, εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις κ.τ.λ.

Ο κίνδυνος χώρας, ο κίνδυνος μεταφοράς και ο κίνδυνος διακανονισμού θεωρούνται, επίσης, μέρος του πιστωτικού κινδύνου, υπό την ευρύτερη έννοια του όρου.

2.2.1. Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και συστήματα διοικητικής πληροφόρησης.

Οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να είναι σε θέση να μετρούν τον πιστωτικό κίνδυνο που εμπεριέχεται σε όλα τα στοιχεία του ισολογισμού και τις εκτός ισολογισμού υποχρεώσεις χρησιμοποιώντας άρτια συστήματα διοικητικής πληροφόρησης και κατάλληλες τεχνικές μέτρησης των κινδύνων.

Τα συστήματα διοικητικής πληροφόρησης πρέπει να παράγουν επαρκείς, ακριβείς και κατάλληλες πληροφορίες αναφορικά με τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού οποιωνδήποτε συγκεντρώσεων κινδύνου, ούτως ώστε να επιτρέπουν στο διοικητικό συμβούλιο και στη διεύθυνση:

- Να αξιολογούν, άμεσα και αξιόπιστα, τον πιστωτικό κίνδυνο που ενέχεται στις διάφορες δραστηριότητες της εποπτευόμενης τράπεζας.
- Να διαπιστώνουν κατά πόσο οι δραστηριότητες της εποπτευόμενης τράπεζας συμμορφώνονται με τη στρατηγική για τον πιστωτικό κίνδυνο.
- Να εκπληρώνουν τους ρόλους επιτήρησης που τους αντιστοιχούν, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των απαιτούμενων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να χρησιμοποιούν τεχνικές για τη μέτρηση των κινδύνων οι οποίες να είναι κατάλληλες για τη φύση, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που ενέχονται στις δραστηριότητες τους και να καθιερώνουν διαδικασίες για τον καθορισμό και παρακολούθηση κατάλληλων ορίων. Η μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου θα πρέπει, τουλάχιστον, να λαμβάνει υπόψη:

- Τη φύση της συγκεκριμένης πίστης
- Τους συμβατικούς και οικονομικούς της όρους
- Την ύπαρξη εξασφαλίσεων και/ ή εγγυήσεων
- Την πιθανότητα αθέτησης
- Πιθανές διακυμάνσεις της αγοράς με επίδραση στην αξία του ανοίγματος (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Για να πετύχουν οι τράπεζες να μειώσουν τον πιστωτικό κίνδυνο, με τη χρήση των τεχνικών αντιστάθμισης του πιστωτικού κινδύνου, πρέπει να εφαρμοστούν τα ακόλουθα θεσμικά, νομικά και γενικά κριτήρια:

- Όλα τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στις συναλλαγές πρέπει να δεσμεύουν όλα τα μέρη που συμμετέχουν σε αυτές και να είναι νομικώς ισχυρά. Οι τράπεζες, βασιζόμενες σε ισχυρά θεμελιωμένες νομικές αρχές, πρέπει να διενεργούν επαρκείς νομικές αναθεωρήσεις για να επιβεβαιώνουν διαρκώς τα παραπάνω.
- Ο θεσμικός μηχανισμός με βάση τον οποίο το χρηματοοικονομικό εχέγγυο εκχωρείται ή μεταβιβάζεται πρέπει να εξασφαλίζει ότι η τράπεζα έχει το δικαίωμα, καθώς και τους μηχανισμούς εκείνους, ώστε να μπορεί να το

εκποιήσει ή να το πάρει στην κατοχή της την κατάλληλη χρονική στιγμή σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής, έλλειψης ρευστότητας ή χρεοκοπίας του αντισυμβαλλομένου. Όταν το στοιχείο που τηρείται ως εξασφάλιση βρίσκεται σε φύλαξη, πρέπει να διασφαλίζεται ότι διαχωρίζεται αποτελεσματικά από τα περιουσιακά στοιχεία αυτού που ανέλαβε τη φύλαξη του.

- Προκειμένου ένα περιουσιακό στοιχείο, το οποίο χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση, να θεωρηθεί ότι παρέχει κάποιου είδους προστασία, θα πρέπει η αξία του να μη συσχετίζεται θετικά με την όποια έκφραση πιστωτική «ποιότητας» του αντισυμβαλλόμενου (Παναγόπουλος και Πελετίδης, 2007, σελ 122-123).

2.2.2. Παράγοντες αξιολόγησης για την έγκριση χορηγιών

Ανάλογα με τον τύπο του πιστωτικού ανοίγματος και τη φύση της υφιστάμενης σχέσης με τον οφειλέτη ή αντισυμβαλλόμενο, οι παράγοντες που πρέπει να εξετάζονται και να τεκμηριώνονται κατά την έγκριση χορηγήσεων πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνουν:

- Το ποσό, τους όρους και το σκοπό της πίστης, καθώς και την αναμενόμενη πηγή αποπληρωμής
- Το υφιστάμενο προφίλ κινδύνου (συμπεριλαμβανομένων της φύσης και του ολικού κινδύνου) του δανειολήπτη ή αντισυμβαλλομένου και της εξασφάλισης, καθώς της ευαισθησίας τους στις εξελίξεις της οικονομίας και της αγοράς
- Την υφιστάμενη ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη, το ιστορικό αποπληρωμής και τη μελλοντική του ικανότητα αποπληρωμής
- Το ποσοστό της συνεισφοράς του δανειολήπτη από ιδίους πόρους για το χρηματοδοτούμενο έργο
- Για τις επιχειρηματικές πιστοδοτήσεις, την κατάσταση της βιομηχανίας ή του οικονομικού τομέα που δραστηριοποιείται ο δανειολήπτης, τη θέση του δανειολήπτη στον τομέα αυτό, καθώς και την επιχειρηματική του πείρα
- Τις υποχρεώσεις έναντι ατόμων που συνδέονται με τον δανειολήπτη
- Τους προτεινόμενους όρους και προϋποθέσεις της πίστης, συμπεριλαμβανομένων προστατευτικών ρητρών (covenants) για τον

περιορισμό μελλοντικών αρνητικών μεταβολών στο προφίλ κινδύνου του δανειολήπτη

- Όπου ισχύει, την επάρκεια και την δυνατότητα εκτέλεσης των εξασφαλίσεων ή εγγυήσεων, σύμφωνα με διάφορα σενάρια.

Κατά την αξιολόγηση κατά πόσο και με ποιους όρους θα παραχωρηθεί πίστη, οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να εκτιμούν τους κινδύνους σε σχέση με την αναμενόμενη απόδοση, τόσο από την τιμολόγηση των συγκεκριμένων χορηγήσεων, όσο και τη συνολική κερδοφορία από τη σχέση τους με τον πελάτη.

Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου, οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να λαμβάνουν, επίσης, υπόψη ενδεχόμενες μελλοντικές μακροοικονομικές αλλαγές και τις πιθανές επιπτώσεις τους στους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους.

Οι εποπτευόμενες τράπεζες πρέπει να έχουν πλήρη αντίληψη της ταυτότητας των προσώπων στα οποία παραχωρούν πίστη. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ακεραιότητα και η φήμη του δανειολήπτη ή του αντισυμβαλλομένου καθώς και η νομική του ικανότητα να αναλάβει την υποχρέωση. Θα πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρή πολιτική ούτως ώστε να αποφεύγεται η επιχειρηματική σχέση με άτομα που εμπλέκονται σε υποθέσεις απάτης και άλλα εγκλήματα. Η φήμη ή η εξοικείωση του πελάτη με την τράπεζα δεν πρέπει, ωστόσο, να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη χορήγηση πίστης. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση των νέων πελατών. Η εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη πρέπει να τεκμηριώνεται με έγγραφα που λαμβάνονται από ανεξάρτητες και αξιόπιστες πηγές τα οποία να αρχειοθετούνται ούτως ώστε να καθίσταται δυνατή η εκ των υστέρων διαπίστωση του τρόπου με τον οποίο η πελατειακή σχέση έχει δημιουργηθεί και τα στοιχεία στα οποία έχει βασισθεί (<http://www.centralbank.gov.cy>).

2.3. Νομοθετικό πλαίσιο

Μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2001 τα επιτόκια δεν καθορίζονταν ελεύθερα λόγω της ύπαρξης νομοθεσίας για ανώτατο όριο δανειστικού επιτοκίου 9%. Ο νόμος περί 9% στα επιτόκια είχε τις ρίζες του στις αρχές της δεκαετίας του 1940 όταν η αποικιακή κυβέρνηση θέλησε να καθορίσει το ανώτατο δανειστικό επιτόκιο με στόχο την προστασία του κοινού από την τοκογλυφία. Η ύπαρξη όμως αυτής της νομοθετικής ρύθμισης επηρέαζε καταλυτικά την άσκηση νομισματικής πολιτικής με τρόπο που

δεν υπήρχαν πάντοτε τα καλύτερα αποτελέσματα. Στη Κύπρο ενώ η νομοθεσία, έθετε ως ανώτατο όριο το 9%, ουδόλως απαγορευόταν η μείωση του όταν οι οικονομικές συνθήκες το επέβαλλαν. Με αυτό τον τρόπο ουσιαστικά πετύχαιναν να ανεβάζουν τα επιτόκια με τρόπο που να μην αντιβαίνει της νομοθεσίας. Όταν όμως παρατηρείτο κάμψη της οικονομίας, παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία δεν απαγόρευε τη μείωση του επιτοκίου, οι τράπεζες δεν προέβαιναν στις ανάλογες μειώσεις. Επιπρόσθετα υπογραμμίζεται ότι η νομοθεσία για το ανώτατο επιτόκιο οδήγησε σε πολυδιάστατες στρεβλώσεις στην οικονομία.

Παρά ταύτα η Κύπρος περίμενε μέχρι τον Δεκέμβριο του 1999 για να καταργήσει τη νομοθεσία περί του ανώτατου δανειστικού επιτοκίου 9%, με νέα νομοθεσία που προέβλεπε ότι η ελευθεροποίηση των επιτοκίων θα ελάμβανε χώρα την 1^η Ιανουαρίου 2001 (Θεοφάνους κ.ά., 2003, σελ 89-91).

Ο, περί ελευθεροποίησης του επιτοκίου και συναφών θεμάτων, νόμος 160(I) του 1999, αντικατέστησε τον πιο πάνω νόμο. Με το νόμο αυτό η τράπεζα έχει υποχρεώσει να ενημερώνει τον οφειλέτη για το ύψος του επιτοκίου που θα χρεώνεται εκάστοτε αναφορικά με το δάνειο ή την πιστωτική διευκόλυνση, τον τρόπο με τον οποίο θα υπολογίζεται και το χρόνο που θα εισπράττεται ή θα χρεώνεται στο λογαριασμό του οφειλέτη. Επίσης να ενημερώνουν τους οφειλέτες με γραπτή ειδοποίηση είτε με ανακοίνωση στον ημερήσιο τύπο για τυχόν αλλαγή στο επιτόκιο, να μην ανατοκίζουν περισσότερο από δύο φορές το χρόνο, και να παρέχουν λεπτομέρειες για τυχόν άλλες χρεώσεις ή ανάκτηση εξόδων που σχετίζονται με το δάνειο (<http://www.centralbank.gov.cy>).

2.3.1. Αναγνώριση τόκων και άλλων εσόδων

Σύμφωνα, με την οδηγία του άρθρου 41 περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου, της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, ο υπολογισμός του ύψους των τόκων και των άλλων εσόδων για τις μη-εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, που αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 39 – Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση. Σύμφωνα με το ΔΛΠ39, το ύψος των τόκων και άλλων εσόδων που πιστώνεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων πρέπει να υπολογίζεται πάνω στη καθαρή λογιστική αξία του δανείου, δηλαδή πάνω στο ποσοστό του δανείου μείον τις συσσωρευμένες προβλέψεις. Συνεπώς, οι τόκοι και άλλα έσοδα που αναλογούν στο ποσό των χορηγήσεων για το οποίο έγινε

πρόβλεψη θα πρέπει να πιστώνονται απευθείας στις προβλέψεις χωρίς επηρεασμό του λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Σε περίπτωση που η τράπεζα έχει προβεί σε πρόβλεψη για συλλογική απομείωση των δανειακών χαρτοφυλακίων της (collective impairment) και εν συνέχεια κατανέμει αναλογικά την πρόβλεψη αυτή στους λογαριασμούς των πελατών που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο για σκοπούς υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, τότε θα πρέπει να γίνεται ο ίδιος χειρισμός των τόκων και άλλων εσόδων όπως περιγράφεται πιο πάνω (<http://www.centralbank.gov.cy>).

2.3.2 Τόκος σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής

Σύμφωνα με το νόμο 73(I) του 2003, που προνοεί για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές και Άλλα Συναφή Θέματα ο οφειλέτης είναι υπόχρεος για καταβολή τόκου σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής. Σε περίπτωση καθυστέρησης της πληρωμής όπως ορίζεται στη σύμβαση για την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ο τόκος **υπερημερίας** καθίσταται απαιτητός από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία πληρωμής ή το τέλος της περιόδου πληρωμής που ορίζει η σύμβαση:

- Εάν η ημερομηνία ή η περίοδος πληρωμής δεν ορίζεται στη σύμβαση, τόκος καθίσταται αυτόματα απαιτητός χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση υπενθύμισης:
  - I. τριάντα ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής από τον οφειλέτη του τιμολογίου ή άλλης ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή
  - II. εάν η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή της ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή είναι αβέβαιη, τριάντα ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών
  - III. εάν ο οφειλέτης έχει παραλάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή πριν από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, τριάντα ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών
  - IV. εάν προβλέπεται από οποιαδήποτε νομοθεσία ή τη σύμβαση, διαδικασία αποδοχής ή ελέγχου, με την οποία επαληθεύεται η συμφωνία των αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση και εάν ο οφειλέτης λάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή νωρίτερα ή κατά την

ημερομηνία, κατά την οποία διενεργείται η αποδοχή ή ο έλεγχος, τριάντα ημέρες μετά από αυτή την τελευταία ημερομηνία

- Ο πιστωτής δικαιούται τόκο υπερημερίας στο βαθμό που:
  - I. Έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις
  - II. δεν έχει λάβει εγκαίρως το οφειλόμενο ποσό, εκτός εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση (<http://www.mcit.gov.cy>).

2.3.3 Ύψος τόκων υπερημερίας

Εκτός εάν η σύμβαση ορίζει διαφορετικά, το ύψος των τόκων υπερημερίας («νόμιμο επιτόκιο»), τους οποίους υποχρεούται να καταβάλει ο οφειλέτης, σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο ισούται με το άθροισμα του επιτοκίου που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα στην πλέον πρόσφατη κύρια πράξη αναχρηματοδότησης της, η οποία πραγματοποιείται πριν από την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου («επιτόκιο αναφοράς»), συν επτά εκατοστιαίες μονάδες («περιθώριο»). Συγκεκριμένα, το επιτόκιο υπερημερίας έχει μειωθεί κατά 2,5% και όλες οι τράπεζες εφαρμόζουν πλέον αυτό το περιθώριο, που είναι και το ανώτατο.

Το επιτόκιο αναφοράς, το οποίο ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου ισχύει για τους επόμενους έξι μήνες.

Το επιτόκιο που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα για τις βασικές πράξεις αναχρηματοδότησης καθορίζεται από το επιτόκιο που ισχύει για τέτοιες πράξεις στις προσφορές με σταθερό επιτόκιο.

Τηρουμένων των διατάξεων του πιο πάνω Νόμου, σε περίπτωση, κατά την οποία μια βασική πράξη αναχρηματοδότησης πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία της προσφοράς με κυμαινόμενο επιτόκιο, το επιτόκιο αυτό αφορά το οριακό επιτόκιο, το οποίο προέκυψε από την εν λόγω προσφορά. Αυτό ισχύει τόσο για τις δημοπρασίες με ενιαίο επιτόκιο όσο και για τις δημοπρασίες με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο πιστωτής δικαιούται να απαιτήσει από τον οφειλέτη εύλογη αποζημίωση για όλα τα σχετικά έξοδα είσπραξης που οφείλονται στην καθυστερημένη πληρωμή του οφειλέτη, και τα οποία ανταποκρίνονται στις αρχές της αναλογικότητας όσον αφορά τη σχετική οφειλή, εκτός εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση (<http://www.mcit.gov.cy>).

2.3.4 *Απαγορευτικά διατάγματα, ρήτρα παρακράτησης της κυριότητας και διαδικασίες είσπραξης.*

Καταχρηστικός χαρακτήρας συμφωνιών

Παρά τις διατάξεις οποιασδήποτε άλλης νομοθεσίας εκάστοτε σε ισχύ στη Δημοκρατία, συμφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ως προς την ημερομηνία πληρωμής ή ως προς τις συνέπειες της καθυστέρησης πληρωμής που δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της επιφύλαξης των πιο πάνω άρθρων, είτε δεν είναι εκτελεστή, είτε γεννά αξίωση αποζημίωσης εάν συνεκτιμωμένων όλων των περιστάσεων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των συναλλακτικών ηθών και της φύσης του προϊόντος, αυτή κριθεί κατάφωρα καταχρηστική για τον πιστωτή, εκτός εάν το δικαστήριο καθορίσει διαφορετικούς όρους που είναι δίκαιοι.

Για την εκτίμηση του τυχόν κατάφωρα καταχρηστικού χαρακτήρα μιας συμφωνίας για τον πιστωτή, λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, κατά πόσον ο οφειλέτης έχει οποιοδήποτε αντικειμενικό λόγο απόκλισης από τις διατάξεις των παραπάνω άρθρων.

Το δικαστήριο, ενώπιον του οποίου εκδικάζεται αίτηση σχετικά με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, έχει εξουσία, τηρουμένων των διατάξεων του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 έως 2002 και των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, να εκδώσει διάταγμα, περιλαμβανομένου και απαγορευτικού διατάγματος, με το οποίο να διατάσσει:

- (α) Την άμεση παύση και/ή τη μη επανάληψη της χρησιμοποίησης της περί ής η αίτηση καταχρηστικής ρήτρας
- (β) την εντός ορισμένης προθεσμίας λήψη τέτοιων διορθωτικών, κατά την κρίση του δικαστηρίου, μέτρων προς άρση της παράνομης κατάστασης που δημιούργησε η χρησιμοποίηση της περί ής η αίτηση καταχρηστικής ρήτρας
- (γ) οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή μέτρο που κρίνεται αναγκαίο ή εύλογο υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης (<http://www.mcit.gov.cy>).

2.4. Εφαρμογή στην Πράξη

2.4.1. Τραπεζικά σήματα κινδύνου

Ακόμα και όταν ο δανειολήπτης φαίνεται να καλύπτει τους όρους και τις

προϋποθέσεις όλων των τρεχουσών δανειακών του υποχρεώσεων, μπορεί να εμφανιστούν σήματα επιδείνωσης της συνεργασίας του με την τράπεζα. Μερικά από τα τραπεζικά προειδοποιητικά σήματα κινδύνου που χρίζουν προσεκτικότερης παρακολούθησης είναι:

- Μείωση υπολοίπων τραπεζικών λογαριασμών
- Επαναλαμβανόμενες ή απροσδόκητες ανανεώσεις γραμματίων σε διαταγή
- Ανεπαρκείς οικονομικός σχεδιασμός των αναγκών για πάγια στοιχεία ενεργητικού ή για κεφάλαια κίνησης
- Υπερβολική εξάρτηση από βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
- Σημαντικές αλλαγές στον προγραμματισμό των αιτήσεων για εποχιακά δάνεια
- Απότομες αυξομειώσεις του ποσού ή της συχνότητας των αιτήσεων δανείου
- Δάνεια με αποκλειστικό σκοπό την απόκτηση κεφαλαίων κίνησης
- Η έκδοση επιταγών για κάλυψη ανείσπρακτων οφειλών (Ruth, 2004, σελ.311).

2.4.2 Γενικές αρχές ταξινόμησης των χορηγήσεων ως μη- εξυπηρετούμενες.

Σύμφωνα, με την οδηγία του άρθρου 41 περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου, της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, η ταξινόμηση των μη – εξυπηρετούμενων χορηγήσεων θα γίνεται στο τέλος κάθε μήνα ανά πελάτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) για το σύνολο των χορηγήσεων που απολαμβάνει από τον τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα της τράπεζας που είναι εγκαθιδρυμένη εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όταν ρυθμίζονται χορηγήσεις οι οποίες προγενέστερα είχαν καταταχθεί ως μη – εξυπηρετούμενες, είτε μέσω νέων χορηγήσεων είτε μέσω αναπροσαρμογής του προγράμματος αποπληρωμής, αυτές συνεχίζουν να χαρακτηρίζονται ως μη – εξυπηρετούμενες για περίοδο 180 ημερών μετά την έναρξη του νέου προγράμματος αποπληρωμής. Μετά το τέλος της περιόδου αυτής, η χορήγηση κατατάσσεται ως μη – εξυπηρετούμενη μόνο αν πληροί τα κριτήρια που ισχύουν για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη εξυπηρετούμενες.

Σε περιπτώσεις που υπάρχουν κοινές εξασφαλίσεις οι οποίες καλύπτουν περισσότερους από ένα πελάτες, οι λογαριασμοί θεωρούνται πλήρως καλυμμένοι με εξασφαλίσεις μόνον αν, αφού ληφθούν υπόψη οι ατομικές εξασφαλίσεις κάθε πελάτη, το υπόλοιπο των υποχρεώσεων που παραμένει καλύπτεται πλήρως από τις κοινές εξασφαλίσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, όλες οι χορηγήσεις των πελατών αυτών θεωρούνται ότι δεν καλύπτονται πλήρως με εξασφαλίσεις και, συνεπώς, εφαρμόζονται τα κριτήρια για χαρακτηρισμό τους ως μη – εξυπηρετούμενες.

Όταν η χρέωση δόσεων δανείων σε τρεχούμενο λογαριασμό δημιουργεί υπέρβαση ή αυξάνει την υπέρβαση στον τρεχούμενο λογαριασμό, οι δόσεις αυτές θεωρούνται καθυστερημένες για τα εν λόγω δάνεια. Σε περίπτωση, όμως που έχουν παρέλθει τρεις μήνες από την ημερομηνία που οι δόσεις θα έπρεπε να είχαν πληρωθεί, τα επηρεαζόμενα δάνεια κατατάσσονται ως μη – εξυπηρετούμενα.

Οι κοινοί λογαριασμοί συνυπολογίζονται με τους προσωπικούς λογαριασμούς του κάθε κοινού οφειλέτη, σαν να ήταν προσωπικοί λογαριασμοί του. Δεν επιτρέπεται η κατανομή του κοινού λογαριασμού στους από κοινού οφειλέτες.

Σε περίπτωση μη-εξυπηρετούμενης χορήγησης, που μετατρέπεται από ένα νόμισμα σε άλλο νόμισμα, αυτή εξακολουθεί να θεωρείται μη – εξυπηρετούμενη ενόσω εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών (<http://www.centralbank.gov.cy>).

2.4.3. Κριτήρια για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη-εξυπηρετούμενων και εξαιρέσεις

Αν το άθροισμα των χρεωστικών υπολοίπων των λογαριασμών χορηγήσεων ενός πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών είναι μεγαλύτερο από το είκοσι τοις εκατό του συνόλου των άμεσων χορηγήσεων του από τον ίδιο τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, τότε όλες οι χορηγήσεις του πελάτη χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες. Εάν το άθροισμα των χρεωστικών υπολοίπων των λογαριασμών χορηγήσεων του πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών είναι μέχρι και το είκοσι τοις εκατό του συνόλου των άμεσων χορηγήσεων του από τον ίδιο τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, τότε μόνο οι λογαριασμοί χορηγήσεων του πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες.

Ένας τρεχούμενος λογαριασμός με όριο παρατραβήγματος θεωρείται ως μη-εξυπηρετούμενος όταν:

- I. Παρουσιάζει χρεωστικό υπόλοιπο πέραν του πέντε τοις εκατό του ορίου που έχει κοινοποιηθεί στον πελάτη, επί συνεχούς βάσης, για περισσότερους από τρεις μήνες
- II. Μετά την πάροδο τριών μηνών από την πρώτη ημερομηνία κατά την οποία απαιτήθηκε η αποπληρωμή του χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού, δεδομένου ότι ο λογαριασμός δεν είχε ήδη ταξινομηθεί ως μη-εξυπηρετούμενος.

Η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, δύναται να αυξήσουν το εγκεκριμένο όριο παρατραβήγματος ή να προβούν σε προσωρινή έγκριση υπέρβασης του εγκεκριμένου ορίου πελατών για να ικανοποιήσουν τυχόν ανάγκες τους σε βραχυπρόθεσμη ρευστότητα, δεδομένου ότι έχει προηγηθεί αξιολόγηση του αιτήματος των πελατών και απαιτούμενη έγκριση από την αρμόδια εγκριτική αρχή του τραπεζικού ομίλου ή του εγγεγραμμένου στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματος.

Οι λογαριασμοί ενός πελάτη, εξαιρουμένων των λογαριασμών του πελάτη μέσω των οποίων λειτουργούν οι πιστωτικές τους κάρτες στην περίπτωση όπου η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα τις διαχειρίζονται ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων, θεωρούνται ως μη-εξυπηρετούμενοι εφόσον ισχύει τουλάχιστον μια από τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- I. Ο τραπεζικός όμιλος ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, έχει προβεί σε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις για ένα μέρος ή το σύνολο των υποχρεώσεων του πελάτη
- II. Ο τραπεζικός όμιλος ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, έχει διαγράψει τουλάχιστον ένα λογαριασμό του πελάτη. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν και στην περίπτωση που διαγράφεται μέρος του χρεωστικού υπολοίπου ενός λογαριασμού του πελάτη. Αν το υπόλοιπο των χορηγήσεων που παραμένει μετά τη διαγραφή δικαστικά μη εισπράξιμων χρεών εξασφαλίζεται πλήρως με εμπράγματα εξασφαλίσεις τότε οι χορηγήσεις αυτές δεν χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενες. Σε περίπτωση που το υπόλοιπο των χορηγήσεων που παραμένει μετά τη διαγραφή δικαστικά μη εισπράξιμων χρεών δεν καλύπτεται πλήρως με εξασφαλίσεις και έχει συμφωνηθεί νέο

πρόγραμμα αποπληρωμής, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις που αναφέραμε πιο πάνω. Σε αντίθετη περίπτωση, οι χορηγήσεις αυτές παραμένουν ως μη-εξυπηρετούμενες, ή

- III. Υπάρχουν συνθήκες, οι οποίες κατά την κρίση της τράπεζας ή του εγγεγραμμένου στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματος, θέτουν σε αμφιβολία τη δυνατότητα αποπληρωμής του κεφαλαίου ή του τόκου ή των άλλων εσόδων σύμφωνα με το πρόγραμμα αποπληρωμής τουλάχιστον μιας χορήγησης.

Εξαιρέσεις:

Όλες οι άμεσες χορηγήσεις υπό τη μορφή ορίων πιστωτικών καρτών ενδέχεται να τυγχάνουν διαχείρισης από τις τράπεζες ή από τα εγγεγραμμένα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματα, ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων. Ως εκ τούτου σε περίπτωση που η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, επιλέξει, για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας Οδηγίας, την εναλλακτική μέθοδο διαχείρισης των λογαριασμών μέσω των οποίων λειτουργούν όλες οι πιστωτικές κάρτες που έχει εκδώσει η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στη Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων, τότε, η κάθε επί μέρους χορήγηση, που περιλαμβάνεται στο ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο, πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να κριθεί κατά πόσο παρουσιάζει υπερβάσεις ή καθυστερήσεις πέρα των τριών μηνών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν άλλες χορηγήσεις που παρέχει η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, στον πελάτη – κάτοχο της πιστωτικής κάρτας. Έτσι, σε περίπτωση που η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, επιλέξει την εναλλακτική μέθοδο διαχείρισης των πιστωτικών καρτών, ο λογαριασμός κάθε πελάτη, μέσω του οποίου λειτουργεί η πιστωτική κάρτα, δεν θα περιλαμβάνεται στις άμεσες χορηγήσεις του πελάτη.

Οι άμεσες χορηγήσεις και τα υποκατάστατα χορηγήσεων πελατών που καλύπτονται πλήρως με εξασφαλίσεις δεν χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες. Σε περίπτωση που χορηγήσεις έχουν χαρακτηριστεί ως μη-εξυπηρετούμενες και ο πελάτης προσκομίσει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις ούτως ώστε να μην υφίσταται πλέον οποιοδήποτε άνοιγμα, τότε οι χορηγήσεις του παύουν να θεωρούνται ως μη-εξυπηρετούμενες.

Όταν η δόση αποπληρωμής δανείου δεν καταβλήθηκε πλήρως και το απλήρωτο μέρος της δόσης δεν ξεπερνά το είκοσι τοις εκατό της δόσης, το δάνειο δεν θεωρείται ως μη-εξυπηρετούμενο (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Όταν μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη, οι τράπεζες ακολουθούν κάποιες διαδικασίες για να εισπράξουν τα χρήματα τους. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν τακτοποιήσει τις χρηματικές του υποχρεώσεις προς την τράπεζα, τότε η τράπεζα λαμβάνει δικαστικά μέτρα και κινούν αγωγή προς τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές. Οι διαδικασίες που ακολουθεί η τράπεζα αναφέρονται πιο κάτω.

2.4.4. Ενημέρωση του δανειολήπτη και των εγγυητών.

Αφού διαπιστωθεί ότι ο οφειλέτης καθυστερεί να πληρώσει τις οφειλές του, η τράπεζα στον πρώτο μήνα καθυστέρησης επικοινωνεί τηλεφωνικά και γραπτώς με το δανειολήπτη και ζητά να τακτοποιήσει τις καθυστερημένες του δόσεις. Η ίδια γραπτή ενημέρωση αποστέλλεται και στους εγγυητές. Σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν τακτοποιήσει τις καθυστερημένες του δόσεις, τότε οι σχετικοί λογαριασμοί αναγγέλονται στο Τμήμα Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών όπου καθορίζουν τα κριτήρια με βάση τη διαδικασία που ξεκινά η είσπραξη των χρεών. Το Τμήμα Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών, συνεχίζει να ενημερώνει τον οφειλέτη μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας αλλά και μέσω γραπτής επικοινωνίας όπως και τους εγγυητές.

Μετά από τρεις καθυστερημένες δόσεις, οι λογαριασμοί γίνονται μη εξυπηρετούμενοι. Έτσι το Τμήμα Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών, ενημερώνει τον δανειολήπτη και τους εγγυητές μέσω συστημένης επιστολή «προ τερματισμού» και τον καλεί μέσα σε 21 μέρες να εξοφλήσει τις καθυστερημένες του οφειλές. Αν ο οφειλέτης δεν ανταποκριθεί στο κάλεσμα της τράπεζας, μετά από 21 ημέρες αποστέλλεται επιστολή «τερματισμού» στον οφειλέτη και στους εγγυητές όπου τον ενημερώνει ότι αν δεν παρουσιαστεί εντός 7 ημερών για διακανονισμό των καθυστερημένων του οφειλών θα τερματίσει τον λογαριασμό του (ΣΑΠ, κ. Τουμάσης, κ. Καρυδά, κ. Μάπουρα, κ. Ορφανίδη, παράρτημα).

2.4.5. Ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων

Η ρευστοποίηση αποτελεί μια ελκυστική προσέγγιση ενός προβληματικού

δανείου όταν η τράπεζα επιθυμεί να εξοικονομήσει το χρόνο και το χρήμα που θα έπρεπε να διαθέσει για να συνεργαστεί με τον δανειολήπτη. Εκτός αυτού, η τράπεζα δεν αντιμετωπίζει την προοπτική αύξησης των κινδύνων που διατρέχει αν συνεχίσει να επιδεινώνεται η οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη. Αν και αποτελεί την πιο άνετη λύση, η ρευστοποίηση μπορεί να μην είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για τον περιορισμό της ζημιάς της τράπεζας. Πριν προβεί σε ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, ο διευθυντής χορηγήσεων εξετάζει τα δικαιώματα της τράπεζας επί των εξασφαλίσεων, τη συνεργασία του δανειολήπτη, και την αξία και εμπορευσιμότητα των εξασφαλίσεων.

Μια τράπεζα μπορεί να ρευστοποιήσει τις εξασφαλίσεις με ποικίλους τρόπους, ανάλογα με τη μορφή της εξασφάλισης και με την πιθανή αμφισβήτηση των δικαιωμάτων της τράπεζας από τον οφειλέτη. Η ιδανική λύση είναι μια εξώδικη διαδικασία ρευστοποίησης. Πιο κάτω αναφέρονται μερικά από τα είδη της ρευστοποίησης.

- Ρευστοποίηση διαθεσίμων: βάσει των όρων των περισσότερων εγγράφων του δανείου, η τράπεζα κατοχυρώνει το δικαίωμα συμψηφισμού, βάσει του οποίου μπορεί να αποσύρει χρήματα από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του δανειολήπτη (όψεως, μισθοδοσίας, εταιρικών πιστοποιητικών κατάθεσης, και διακίνησης επιταγών) και να τα χρησιμοποιήσει προς κάλυψη των ποσών που οφείλονται από τον δανειολήπτη. Το εμπράγματο δικαίωμα παγιώνεται απλώς και μόνο με την τήρηση των λογαριασμών εκ μέρους της τράπεζας. Ο συμψηφισμός όμως κατά πάσα πιθανότητα θα εξαντλήσει τα ταμειακά διαθέσιμα της επιχείρησης, και ίσως να την οδηγήσει σε πτώχευση. Γι' αυτό το λόγο ο διευθυντής χορηγήσεων πρέπει να σταθμίζει τις συνέπειες μιας πιθανής πτώχευσης έναντι των κινδύνων που διατρέχει η τράπεζα αν δεν προβεί σε αυτή την ενέργεια και επιτρέψει στον δανειολήπτη να αντλεί κεφάλαια.
- Ρευστοποίηση χρεογράφων: τα διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα προσφέρουν πολλά πλεονεκτήματα όπως ότι είναι σχετικά εύκολη η αναγκαστική εκτέλεση τους, με την προϋπόθεση ότι η τράπεζα τα έχει στην κατοχή της και έχουν υπογραφεί σωστά τα σχετικά έγγραφα, ότι συνήθως είναι εύκολη η εκποίηση τους (μολονότι οι κανονισμοί της Επιτροπής Χρηματαγοράς μπορεί να επιτρέπουν την πώληση τους σε ορισμένους αγοραστές μόνο), και αντίθετα

από τις άλλες εξασφαλίσεις, περιορίζεται η πιθανότητα αμφισβήτησης του δικαιώματος της τράπεζας από τον οφειλέτη. Όταν η τράπεζα διατηρεί χρεόγραφα ως εξασφαλίσεις, ο διευθυντής χορηγήσεων παρακολουθεί τη διακύμανση της αξίας τους πριν αποφασίσει αν και πότε θα προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση.

- Ρευστοποίηση εισπρακτέων λογαριασμών, αποθεμάτων και εξοπλισμού: ο Ενιαίος Εμπορικός Κώδικας (ΕΕΚ) διέπει τις περισσότερες διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης των εισπρακτέων λογαριασμών, των αποθεμάτων και του εξοπλισμού. Η αξία ρευστοποίησης αυτών των στοιχείων ενεργητικού μπορεί να είναι δύσκολο να προσδιορισθεί και, όπως προαναφέρθηκε, εξαρτάται από τη δυνατότητα πώλησης, την παλαιότητα, και τα έξοδα αποθήκευσης και εκποίησης. Ο σοβαρότερος παράγοντας, όμως, είναι η προθυμία του οφειλέτη να συνεργαστεί, η τράπεζα μπορεί να λάβει τις εξασφαλίσεις στην κατοχή της είτε μέσω της εκούσιας παράδοσης τους από τον οφειλέτη είτε μέσω δικαστικής απόφασης υπέρ αυτής. Η εκούσια παράδοση είναι λιγότερο δαπανηρή και συνήθως αποφέρει υψηλότερες αποδόσεις, επειδή ο οφειλέτης μπορεί να βοηθήσει στην ανεύρεση αγοραστών του εξοπλισμού ή των αποθεμάτων ή στην είσπραξη των εισπρακτέων λογαριασμών.
- Ρευστοποίηση ακινήτων: δεδομένου ότι η κατάσχεση ακινήτων διέπεται από τους πολιτειακούς νόμους, οι διαδικασίες ρευστοποίησης δεν είναι ενιαίες. Επομένως είναι αναγκαίο να συνεργάζεται στενά ο διευθυντής χορηγήσεων με το δικαστικό τμήμα της τράπεζας όταν ένα δάνειο εξασφαλίζεται με βάρη επί ακινήτων. Ένα άλλο πιθανό πρόβλημα είναι η αποτίμηση των ακινήτων, που μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις συμβάσεις μακροχρόνιας εκμίσθωσης, με τη θέση του ακινήτου, και την οικιστική ζώνη στην οποία ανήκει. Εν πάση περιπτώσει, η ρευστοποίηση ακινήτων αποτελεί μια χρονοβόρα διαδικασία που μπορεί να διαρκέσει ένα ολόκληρο έτος ή και περισσότερα. Μια περιβαλλοντική μελέτη μπορεί να αποκαλύψει αν το ακίνητο έχει υποστεί μόλυνση η περιλαμβάνει επικίνδυνες ύλες. Αν ναι, η τράπεζα πρέπει να διερευνήσει αν θα της αποδοθούν ευθύνες στην περίπτωση που θα αποκτήσει την κυριότητα (Ruth, 2004, σελ.319-321).

2.4.6. Οι προοπτικές της προσφυγής στα δικαστήρια

Εάν ο οφειλέτης δεν δώσει τη συγκατάθεση του, η τράπεζα θα πρέπει να αναμένει ότι οι προσπάθειες για την αναγκαστική εκτέλεση των εξασφαλίσεων θα αντικρουστούν στο δικαστήριο. Αν συμβεί αυτό, η τράπεζα θα εμπλακεί σε μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες με σημαντικά δικηγορικά και δικαστικά έξοδα (Ruth, 2004, σελ.321).

2.4.7. Δικαστικές Ενέργειες

Αφού, δεν υπάρχει συμμόρφωση ούτε από τον πρωτοφειλέτη ούτε και από τους εγγυητές, τότε η νομική υπηρεσία της τράπεζας δίνει εντολή στο δικηγορικό γραφείο το οποίο συνεργάζεται και κινούν αγωγή ταυτόχρονα και στον πρωτοφειλέτη αλλά και στους εγγυητές.

Στη συνέχεια, εκδίδεται η απόφαση και η τράπεζα λαμβάνει μέτρα εκτέλεσης της. Τα μέτρα εκτέλεσης μιας απόφασης είναι:

- Η αίτηση εκποίησης κινητής περιουσίας είναι μια αίτηση που καταχωρείται στο δικαστήριο μαζί με την απόφαση που έχει εκδοθεί και ο επιδοτείς στο δικαστήριο κάνει έρευνα για την κινητή περιουσία του οφειλέτη (έπιπλα, ηλεκτρονικές συσκευές κ.λ.π) για να τα κατάσχει και να τα πωλήσει για να εισπράξει κάποιο ποσό.
- αίτηση εκποίησης ακίνητης περιουσίας (πρέπει να προηγηθεί όμως πρώτα η πιο πάνω αίτηση), και να γίνει έρευνα στο κτηματολόγιο για την κατοχή ακίνητης περιουσίας όπου γίνεται δέσμευση (memo), και διαδικασίες πώλησης.
- αίτηση μηνιαίων δόσεων δηλαδή η τράπεζα κάνει αίτηση στο δικαστήριο που υποχρεώνει τον οφειλέτη να παρουσιαστεί στο δικαστήριο, να δείξει τα εισοδήματά του και να υποβάλει το δικαστήριο ένα ποσό που πιστεύει ότι ο οφειλέτης μπορεί να το πληρώνει ως μηνιαία δόση.
- αίτηση πτώχευσης (το μέτρο εξαρτάται από την περίπτωση), είναι όταν ο πιστωτής ζητήσει να πτωχέψει ο οφειλέτης, η περιουσία του οφειλέτη περιέρχεται στην κατοχή του επίσημου παραλήπτη, ο οποίος αναλαμβάνει από την περιουσία του οφειλέτη να εξοφλήσει τους πιστωτές του (ΣΑΠ, κ. Διομήδους, κ. Ευσταθίου, παράρτημα).

2.4.8. Πτώχευση

Οι προσπάθειες ρευστοποίησης μπορεί να εξωθήσουν τον οφειλέτη να ζητήσει δικαστική προστασία κηρύσσοντας πτώχευση, με αποτέλεσμα να επιμηκυνθεί αντί να μειωθεί ο χρόνος εξόφλησης. Ακόμα κι αν η ρευστοποίηση αναμένεται να έχει αμελητέες επιπτώσεις επί των εργασιών του οφειλέτη, θα προκαλέσει την ανησυχία των άλλων πιστωτών, οι οποίοι μπορεί να ακολουθήσουν το παράδειγμα της τράπεζας και να στραφούν κι αυτοί κατά του οφειλέτη, με αποτέλεσμα να τον οδηγήσουν σε πτώχευση.

Για μια τράπεζα ή οποιονδήποτε άλλο πιστωτή, η πτώχευση αποτελεί ανεπιθύμητη κατάληξη ενός προβληματικού δανείου. Όταν μια επιχείρηση υποβάλλει αίτηση πτώχευσης, τα περιουσιακά της στοιχεία τίθενται υπό την επιμέλεια του δικαστηρίου. Ανάλογα με την πολιτεία, το δικαστήριο συνήθως διορίζει ένα σύνδικο, ο οποίος θα είναι ο άμεσος μεσολαβητής στις διαπραγματεύσεις μεταξύ των δικηγόρων της τράπεζας και του οφειλέτη. Η πτώχευση περιορίζει δραστικά τον έλεγχο της τράπεζας επί των εξασφαλίσεων που της παρασχέθηκαν, και εκμηδενίζει την πιθανότητα να συνεχιστεί η συνεργασία με το δανειολήπτη για τη διάσωση του δανείου. Αντίθετα, η τράπεζα πρέπει να περιμένει στην ουρά μαζί με τους άλλους πιστωτές έως ότου υποβληθεί ένα πρόγραμμα αναδιοργάνωσης ή ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων. Κατά τη διάρκεια αναμονής, όμως η τράπεζα δικαιούται να απολαμβάνει επαρκή προστασία, δηλαδή να εισπράξει ορισμένα ποσά, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία δεν επιτρέπεται να εκποιηθούν (Ruth, 2004, σελ.321-322).

2.5 Ενέργειες που γίνονται από τους δικηγόρους των πελατών

Οι δικηγόροι συνήθως προσπαθούν, μέσα από μια επικοινωνία με τις τράπεζες, να μειώσουν το οφειλόμενο ποσό είτε με την προσπάθεια μείωσης του ποσού, ή μέσω μιας προσπάθειας εξώδικου συμβιβασμού όπως για παράδειγμα τη μείωση των τόκων. Επίσης, ο πελάτης μπορεί να κερδίσει αρκετό χρόνο αφού οι αγωγές που εκδίδονται για υποθέσεις των τραπεζών μπορεί να διαρκέσουν δύο χρόνια μέχρι να εκτελεστεί η υπόθεση και έτσι μέσα σε αυτό το διάστημα ο οφειλέτης να έχει τη δυνατότητα να πληρώσει το οφειλόμενο ποσό (ΣΑΠ, κ. Ευσταθίου, παράρτημα).

Στη συνέχεια, αναφέρονται κάποια παραδείγματα όπου οι πελάτες της τράπεζας είχαν καθυστερημένες οφειλές προς αυτές και ποια διαδικασία ακολουθήσανε.

1^η περίπτωση: Επισυνάπτεται δάνειο αξίας €30,000 για 7 χρόνια, ο οφειλέτης πλήρωσε κανονικά τις έξη πρώτες δόσεις και παρέλειψε να πληρώσει τις υπόλοιπες δύο δόσεις. Στάλθηκαν 2 επιστολές, και στον πρωτοφειλέτη αλλά και στους εγγυητές που τους καλούσαν να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους, αλλά δεν ανταποκρίθηκαν. Έτσι στάλθηκε επιστολή τερματισμού του λογαριασμού, καθώς ορίστηκε και η ημερομηνία που τους καλούσε να καταβάλουν το 10% ολόκληρου του ποσού άμεσα. Αφού και πάλι δεν ανταποκρίθηκαν, τον 9/2004 καταχωρήθηκε αγωγή, που τους καλούσε μέσα σε 10 ημέρες να εμφανιστούν στο δικαστήριο. Μετά από 6 μήνες καταχωρήθηκε υπεράσπιση, που αμφισβητούσε το ύψος του ποσού, υποστηρίζοντας ότι έγιναν αντισυμβατικές και παράνομες χρεώσεις τόκου.

Τελικά τον 6/2007 δηλώθηκε εκ συμφώνου απόφαση για €45,000 πλέον τόκο 8% με κεφαλαιοποίηση των τόκων 2 φορές τον χρόνο πλέον έξοδα δικηγόρου, πλέον ΦΠΑ επί των εξόδων με δικαίωμα εγγραφής memo (υπόμνημα). Ο οφειλέτης όμως και οι εγγυητές δεν ανταποκρίθηκαν και έτσι η τράπεζα προχώρησε στην κατάσχεση και πώληση τις κινητής περιουσίας και του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών αξίας €13,000 και επειδή δεν υπήρχε ακίνητη περιουσία τον 2/2008, έγιναν αιτήσεις διεξαγωγής έρευνας στο δικαστήριο για αποπληρωμή του ποσού σε μηνιαίες δόσεις.

Κατόπιν ακρόασης, το δικαστήριο διέταξε την καταβολή από τον πρωτοφειλέτη €400 τον μήνα και οι εγγυητές από €300. Επειδή, όμως δεν συμμορφωθήκανε, τον 8/2008 η τράπεζα καταχώρησε αίτηση πτώχευσης. Ακολούθησε η ένσταση και των τριών και τον 10/2008 εκδόθηκαν διατάγματα παραλαβής εναντίον της περιουσίας τους. Το αποτέλεσμα όμως ήταν ότι η τράπεζα είσπραξε μόνο το ποσό των €13,000 (ΣΑΠ, κ. Διομήδους, παράρτημα).

2^η περίπτωση: Στις 23.02.06 έγινε συμφωνία Τρεχούμενου Λογαριασμού και η τράπεζα συμφώνησε να παραχωρήσει, και παραχώρησε στον πρωτοφειλέτη πιστωτικές διευκολύνσεις ή/και όριο παρατραβήγματος στον τρεχούμενο χρεωστικό λογαριασμό (στο εξής ο «Τρεχούμενος Λογαριασμός») ύψους €3.417,26. Η δεύτερη εγγυήτρια εγγυήθηκε αλληλεγγύως και κεχωρισμένως όλες τις υποχρεώσεις του πρωτοφειλέτη που πηγάζουν από τη Συμφωνία Τρεχούμενου Λογαριασμού ή/και ανέλαβε ευθύνη για την πληρωμή οποιουδήποτε οφειλόμενου ποσού δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας ή/και διευκόλυνσης πλέον τους αναλογούντες τόκους, προμήθειες και τραπεζικά δικαιώματα, μέχρι τελείας εξόφλησης.

Επίσης, μετά από συμφωνία που έγινε στις 25.4.05 μεταξύ της τράπεζας και του πρωτοφειλέτη, η τράπεζα συμφώνησε όπως παραχωρήσει, και παραχώρησε στον

πρωτοφειλέτη, πιστωτικές διευκολύνσεις ή/και δάνειο ύψους €5,125.80 (στο εξής «Δάνειο»). Μετά από συμφωνία που έγινε στις 25.4.05 μεταξύ της τράπεζας και των εγγυητών, οι εγγυητές εγγυήθηκαν αλληλεγγύως και κεχωρισμένως όλες τις υποχρεώσεις του πρωτοφειλέτη που πηγάζουν από τη Συμφωνία Δανείου ή/και ανέλαβαν ευθύνη για την πληρωμή οποιουδήποτε οφειλόμενου ποσού δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας ή/και διευκόλυνσης πλέον τους αναλογούντες τόκους, προμήθειες και τραπεζικά δικαιώματα, μέχρι τελείας εξόφλησης.

Στις 14/03/07, παρουσιάστηκαν καθυστερημένες δόσεις στο δάνειο αξίας €972,16 και ο Τρεχούμενος Λογαριασμός παρουσίαζε υπέρβαση εκ €840,31. Στάλθηκαν επιστολές και στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές, που τους καλούσαν εντός 21 ημερών να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους. Αφού δεν συμμορφώθηκαν, στις 14.5.07, η τράπεζα τερμάτισε τη Συμφωνία ή/και την λειτουργία του Λογαριασμού Δανείου ή/και τη Συμφωνία ή/και λειτουργία του Τρεχούμενου Λογαριασμού και απαίτησε από τους εγγυητές να καταβάλουν όλα τα οφειλόμενα υπόλοιπα. Παρά τις ως άνω ειδοποιήσεις της τράπεζας, οι εγγυητές μέχρι σήμερα αρνούνται ή/και παραλείπουν ή/και αμελούν να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους έναντι της τράπεζας.

Η τράπεζα απαιτεί από τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές €3450,58 ως υπόλοιπο δανείου ή/και δυνάμει της Συμφωνίας Δανείου ημερομηνίας 25.4.05 πλέον τόκο προς 12,5% επί του ποσού των €3.450,58 από 1.10.07 μέχρι εξοφλήσεων, ο οποίος να κεφαλαιοποιείται την 01/07 και 01/01 εκάστου έτους, καθώς και έξοδα, πλέον έξοδα επίδοσης πλέον ΦΠΑ. Καθώς επίσης, απαιτείται από τον πρωτοφειλέτη και τον πρώτο εγγυητή €4.531,13, ως υπόλοιπο τρεχούμενου λογαριασμού ή/και δυνάμει της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού ημερομηνίας 23.2.06 πλέον τόκο προς 12,5% επί του ποσού των €4.531,13 από την 1.10.07 μέχρι εξοφλήσεως, ο οποίος να κεφαλαιοποιείται την 01/07 και 01/01 εκάστους έτους (ΣΑΠ, κ. Ευσταθίου, παράρτημα).

3^η περίπτωση: Μετά από συμφωνία που έγινε την 1.11.99 η τράπεζα παραχώρησε στον πρωτοφειλέτη υπό την εγγύηση ενός εγγυητή, δάνειο €51.260. Το δάνειο θα είναι πληρωτέο στις 2.11.99 ή δια μηνιαίων δόσεων εκ €377.60 έκαστη της πρώτης δόσεως πληρωτέας στις 30.12.99 και των υπολοίπων την 30^η ημέρα εκάστου επόμενου μηνός μέχρι τελείας εξοφλήσεως. Προς περαιτέρω εξασφάλιση και εγγύηση πάσης προς τους ενάγοντας υποχρεώσεων του πρωτοφειλέτη, ο εγγυητής

υποθήκευσε προς όφελος της τράπεζας το κτήμα της δυνάμει Υποθήκης ΒΥ.9376/99, δια €51.260 πλέον τόκους.

Οι ενάγοντες με επιστολή τους την 13.12.2005 ενημέρωσαν τον πρωτοφειλέτη για την αλλαγή του επιτοκίου και απαίτησαν από τον πρωτοφειλέτη εξόφληση παντός οφειλόμενου ποσού, αλλά αυτός μέχρι σήμερα αμέλησε ή/και παρέλειψε να το πράξει αυτό. Οι ενάγοντες με επιστολή τους την 14.11.2006, κάλεσαν τον εγγυητή ως ενυπόθηκο οφειλέτη όπως εξοφλήσει το ποσό δια το οποίο ευθύνεται, δυνάμει της υποθήκης του αλλά αυτός μέχρι σήμερα αμέλησε και/ή παρέλειψε να το πράξει αυτό.

Οι εναγόμενοι κατά παράβαση της συμφωνίας, ημερομηνίας 1.11.1999, εξακολουθούν να οφείλουν το ποσό των €33.219,59 πλέον τόκους προς 2,33% από 1.1.2005 μέχρι 12.12.2005 και προς 14,25% από 13.12.2005 μέχρι εξοφλήσεων, ποσό το οποίο μέχρι σήμερα εξακολουθεί να είναι απλήρωτο. Η τράπεζα, απαιτεί από τον πρωτοφειλέτη και τον εγγυητή:

- a) €33.219,59 πλέον τόκο 2,33% από 1.1.2005 μέχρι 12.12.2005 και προς 14,25% από 13.12.2005 μέχρι εξοφλήσεως, με δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές το χρόνο στις 30.6 και 31.12 ως προνοείται από το Νόμο 160(I)/99.
- b) Διάταγμα του Δικαστηρίου διατάσσει την πώληση του ενυπόθηκου κτήματος του περιγραφόμενου στην παράγραφο 7 ανώτερο προς ικανοποίηση της απαιτήσεως και των εξόδων.
- c) Τα έξοδα της παρούσης αγωγής πλέον Φ. Π. Α και έξοδα επίδοσης.

Εάν ο πρωτοφειλέτης και ο εγγυητής πληρώσουν στην τράπεζα ή τους δικηγόρους το αιτούμενο ποσό πλέον €411,77 για έξοδα πλέον Φ. Π. Α και €20,50 έξοδα επίδοσης, εντός 10 ημερών από της επιδόσεως της παρούσας, πάσα περαιτέρω διαδικασία θα σταματήσει (ΣΑΠ, κ. Ευσταθίου, παράρτημα).

4^η περίπτωση: Στις 4/8/1999 επισυνάπτεται συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του οφειλέτη, όπως η τράπεζα να παρέχει ή να συνεχίσει να παρέχει δάνεια σε τρεχούμενο ή οποιοδήποτε άλλο λογαριασμό και να δίνει πίστωση ή να παρέχει τραπεζικές διευκολύνσεις για τόση περίοδο όση η τράπεζα ήθελε αποφασίσει. Οι εγγυητές συμφώνησαν όπως να έχουν ολόκληρη την υποχρέωση όπως και ο πρωτοφειλέτης σε περίπτωση που μια οφειλή καταστεί απαιτητή. Το οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στα €6.735.071,44 και για αυτό είναι υπεύθυνοι, σε περίπτωση που ο πρωτοφειλέτης παραλείπει να πληρώσει, οι παραπάνω εγγυητές. Στις 19/04/2001

συμφώνησε και άλλος εγγυητής, να έχει και αυτός ολόκληρη υποχρέωση όπως και ο πρωτοφειλέτης σε περίπτωση που μια οφειλή καταστεί απαιτητή.

Επίσης, για περισσότερη εξασφάλιση προς την τράπεζα ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές υποθήκευσαν προς την τράπεζα ένα κτήμα που περιλάμβανε τέσσερις κατοικίες. Για το δάνειο αυτό παραχωρηθήκαν περισσότερες εξασφαλίσεις όπως ενεχυριασμένες μετοχές.

Η τράπεζα με επιστολή της στις 10/11/2003 κάλεσε τον πρωτοφειλέτη όπως εξοφλήσει το υπόλοιπο του δανείου του, αυτός όμως δεν ανταποκρίθηκε. Στην συνέχεια, η τράπεζα με επιστολή της στις 12/05/04 καλούσε τους εγγυητές να τακτοποιήσουν το υπόλοιπο του λογαριασμού για το οποίο ευθύνονταν και οι ίδιοι. Όμως αυτοί αμέλησαν ή παρέλειψαν να το πράξουν.

Έτσι οι τράπεζες απαιτούν €6.735.071,44 με επιπλέον τόκους 12,75% και το δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές τον χρόνο. Επίσης, σύμφωνα με διάταγμα του Δικαστηρίου τη διαταγή πώλησης του ενυπόθηκου κτήματος και την πώληση των ενεχυριασθέντων μετοχών, καθώς και τα έξοδα της παρούσας αγωγής πλέον Φ. Π. Α και έξοδα επίδοσης.

Ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές εμφανίζονται με υπεράσπιση και απαιτούν Απόφαση του Δικαστηρίου, ότι η τράπεζα δεν δικαιούται τόκους ή/και ανατοκισμό για το λόγο ότι δεν υπάρχει έγκυρη συμφωνία δανείων μεταξύ τους για απόφαση/έγκριση/επιστολή τους, με ημερομηνία 21/08/2001. Ακόμα, απαιτούν Απόφαση Δικαστηρίου ότι η τράπεζα λάθος υπολόγισε και υπολογίζει τους τόκους επί του εμπορικού έτους που αποτελείται από 360, αντί επί του ημερολογιακού έτους που αποτελείται από 365 ημέρες. Επίσης, Απόφαση ή/και Διάταγμα του Δικαστηρίου ότι οι εγγυήσεις που παρείχαν ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές προς την τράπεζα πριν την απόφαση/έγκριση στις 21/08/2001 δεν δεσμεύει με οποιονδήποτε τρόπο τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές. Ακόμη, απαιτούν Απόφαση Δικαστηρίου, ότι η ενεχυρίαση των μετοχών του ενός εγγυητή από τους τρεις, ήταν από την αρχή άκυρη και δίχως ουσίας για το λόγο ότι δεν είχε υπογραφεί κάποιο έγγραφο εγγυήσεως, καθώς και έξοδα, πλέον Φ.Π.Α.

Η τράπεζα επαναλαμβάνει όσα αναφέρονται στην απάντηση της και αρνείται όσα αναφέρει η Ανταπαίτηση του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών και καλούν αυτούς σε αυστηρή απόδειξη των όσων ανταπαιτούν.

Το Δικαστήριο Διέταξε, ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές να πληρώσουν στην τράπεζα €6.735.071,44 με τόκο 12,75% από 29/07/2004 επί του ποσού που ήταν

€6.666.599,90 μέχρι εξοφλήσεως με δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές ετησίως στις 30.06 και 31.12. Επίσης, το Δικαστήριο Διατάσσει την πώληση των ενυπόθηκων κτημάτων προς ικανοποίηση χρεών και εξόδων. Το Δικαστήριο Διατάσσει την πώληση των ενεχυριασθέντων μετοχών προς ικανοποίηση της απαιτήσεως και εξόδων. Ακόμη το Δικαστήριο Διατάσσει, ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές να πληρώσουν αλληλέγγυα και/ή κεχωρισμένα στην τράπεζα έξοδα όπως αυτά θα υπολογιστούν από τον πρωτοκολλητή. Τέλος, το Δικαστήριο Διατάσσει να υπάρξει αναστολή εκτέλεσης της απόφασης μέχρι τις 30/09/2008. Η τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταχωρήσει memo (υπόμνημα), στην περιουσία του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών (ΣΑΠ, κ. Διομήδους, παράρτημα).

5^η περίπτωση: Επισυνάπτεται συμφωνία ενοικιαγοράς όπου ο οφειλέτης προσφέρει να πουλήσει 3 εμπορεύματα στην τράπεζα έναντι €3.964,72. Καθορίζονται εγγυητές.

Στη συνέχεια, η τράπεζα έστειλε επιστολή στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές μέσω δικηγόρου, και τους ενημέρωνε ότι θα τερμάτιζε το συμβόλαιο τους λόγω μη πληρωμής των δόσεων τους, αξίας €19.823,62. Επίσης, τους καλούσε να παραδώσουν αμέσως τα αντικείμενα ενοικιαγοράς στην τράπεζα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του εγγράφου ενοικιαγοράς.

Ο πρωτοφειλέτης και ένας από τους εγγυητές εμφανίζονται με υπεράσπιση, και απαιτούν εναντίον της τράπεζας, δήλωση του Δικαστηρίου ότι η επίδικη ισχυριζόμενη συμφωνία ενοικιαγοράς είναι παράνομη, άκυρη ή και ανεφάρμοστη ή και ανυπόστατη και ότι ουδέποτε η τράπεζα και ο πρωτοφειλέτης συμφώνησαν στην κατάρτιση αληθινής συμφωνίας ενοικιαγοράς των ισχυριζόμενων επιδίκων αντικειμένων. Επίσης, ζητούν Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η εγγύηση του τρίτου εγγυητή είναι άκυρη, παράνομη ή και ανεφάρμοστη ή και ανυπόστατη, απαιτούν ακόμη τα έξοδα, και οποιανδήποτε άλλη θεραπεία.

Η τράπεζα με νέα υπεράσπιση, αρνείται τους ισχυρισμούς του οφειλέτη και εγγυητή και θέτουν αυτούς σε πλήρη και αυστηρή απόδειξη των ισχυρισμών τους. Ακόμη, η τράπεζα αρνείται ότι ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές δικαιούνται να ανταπαιτούν και απορρίπτει όσα ζητούν πιο πάνω. Η τράπεζα, ζητά να εκδοθεί απόφαση, να απορριφθεί η ανταπαίτηση του οφειλέτη και των εγγυητών και αυτοί να καταδικαστούν εις τα έξοδα της διαδικασίας.

Τέλος, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι η πιο πάνω αγωγή απορρίπτεται, και η τράπεζα πρέπει να πληρώσει στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές €41,86 για τα

έξοδα έκδοσης της απόφασης αυτής, πλέον τα έξοδα της αγωγής όπως αυτά θα υπολογισθούν από το πρωτοκολλητή και θα εγκριθούν από το Δικαστήριο, πλέον τόκο προς 8% το χρόνο από 16/07/2002 μέχρι εξόφλησης, πλέον Φ.Π.Α. Η έκδοση διατάγματος, κηρύσσει άκυρη τη σύμβαση ενοικιαγοράς και οι ανταπαιτήσεις απορρίπτονται χωρίς έξοδα (ΣΑΠ, κ. Διομήδους, παράρτημα).

2.6. Συμπεράσματα του κυπριακού τραπεζικού συστήματος

Συμπεραίνουμε από τα πιο πάνω ότι οι τράπεζες τηρούν το κυπριακό τραπεζικό δίκαιο και δεν μπορούν να μη το τηρούν αφού βρίσκονται κάτω από την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, καθώς επίσης τηρούν και τις διαδικασίες όπου πρέπει να ακολουθήσουν όταν μια οφειλή καθίσταται μη εξυπηρετούμενη.

Οι τράπεζες καθορίζουν τα επιτόκια τους, ανάλογα με το επιτόκιο υπερημερίας που ορίζει η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου καθώς επίσης ανατοκίζουν δύο φορές το έτος. Ερωτηθείς, ο κύριος Ορφανίδης Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, για την αύξηση των επιτοκίων στην Κύπρο σε σχέση με την μείωση των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δήλωσε ότι λόγω της χρηματοοικονομικής αναταραχής και των προβλημάτων ρευστότητας που παρουσιάστηκαν στην διατραπεζική αγορά και αγορά ομολόγων, η χρηματοδότηση των τραπεζών γίνεται κυρίως μέσω της άντλησης καταθέσεων. Όπως και σε πολλές άλλες χώρες, καταθετικά και δανειστικά επιτόκια αυξήθηκαν σημαντικά στο αποκορύφωμα της κρίσης τον Οκτώβριο, μαζί με το διατραπεζικό επιτόκιο Euribor, το οποίο αποτελεί επιτόκιο αναφοράς σε πολλά δάνεια και καταθέσεις. Οι τράπεζες προσφέρουν ψηλότερα επιτόκια επί των καταθέσεων ώστε να προσελκύσουν καταθέσεις και λόγω των ψηλότερων επιτοκίων επί των καταθέσεων παρατηρούνται αυξήσεις και στα δανειστικά επιτόκια.

Αναφέρει, ακόμη ο κ. Ορφανίδης ότι εκτιμά πως οι αυξήσεις των επιτοκίων προβλέπεται ότι θα ανατραπούν σταδιακά, όπως διαφαίνεται ήδη από την συνεχιζόμενη μείωση των επιτοκίων Euribor. Οι δραστικές και συντονισμένες κινήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, της Τράπεζας της Αγγλίας και πολλών άλλων κεντρικών τραπεζών συνέβαλαν αποφασιστικά στην αναχαίτιση της ανοδικής πορείας των διατραπεζικών επιτοκίων (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Οι Κύπριοι τραπεζίτες πιστεύουν ότι το 2009 θα παρατηρήσουμε μια σταδιακή πτώση των επιτοκίων καταθετικών και δανειστικών για τρεις βασικούς λόγους:

1. την αποκλιμάκωση της διεθνούς κρίσης και των διαφόρων σχεδίων διάσωσης που εφαρμόζουν κεντρικές τράπεζες και κυβερνήσεις
2. την ενίσχυση της ρευστότητας στο νησί μέσω του κυπριακού κυβερνητικού σχεδίου και του αντίστοιχου ελλαδικού
3. λόγω του περιορισμού της παραχώρησης δανείων από τις κυπριακές τράπεζες, γεγονός που αποθηκεύει ρευστότητα (Φιλελευθερος, 2009, σελ.9).

Τις ανησυχίες για τις επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης επιβεβαιώνουν και τα πρώτα στοιχεία αύξησης των δανείων που παρουσιάζουν καθυστερήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο.

Τον τελευταίο καιρό υπάρχει αυξημένη νευρική κατάσταση στους κόλπους των τραπεζικών συμβουλίων και στελέχη των τραπεζών δείχνουν ιδιαίτερα ανήσυχοι. Είναι γενικά παραδεκτό ότι το μεγαλύτερο μέρος των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται σήμερα προέρχεται από δάνεια που δόθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στα πιο «πρόσφατα» στεγαστικά δάνεια τα οποία παραχωρήθηκαν κατά την περίοδο 2007-2008.

- Η μια επίφοβη κατηγορία συμπεριλαμβάνει τα δάνεια τα οποία παραχωρήθηκαν με περίοδο χάριτος για παράδειγμα 2 χρόνων με μόνη απαίτηση την καταβολή τόκων στις 30/06 και 31/12 κάθε χρόνο.
- Τη δεύτερη κατηγορία με αυξημένο για τις τράπεζες ρίσκο αποτελούν τα δάνεια με σταθερό χαμηλό επιτόκιο 2-3 χρόνια.

Στην πρώτη κατηγορία οι δανειολήπτες καλούνται να ξεκινήσουν την κανονική πληρωμή της δόσης τους αφού η περίοδος χάριτος έχει λήξει ενώ στη δεύτερη κατηγορία, χιλιάδες δανειολήπτες καλούνται σήμερα να πληρώσουν αυξημένη δόση αφού με την ολοκλήρωση σταθερής περιόδου, τα επιτόκια σήμερα βρίσκονται αρκετά πιο ψηλά.

Τα δάνεια αυτά βρίσκονται ήδη υπό στενή παρακολούθηση από τα επιτελεία των επηρεαζόμενων τραπεζών αφού τώρα θα διαπιστωθεί ποια θα είναι η εξέλιξη στην κανονική αποπληρωμή τους. Ως εκ τούτου οι επιπτώσεις από την πραγματική εικόνα των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα διαφανεί στους επόμενους μήνες.

Οι επιπτώσεις όπου μπορεί να επιφέρουν τα προβληματικά δάνεια είναι ότι τα νοικοκυριά θα ζητούν επιπρόσθετες δανειοδοτήσεις για να καλύπτουν τα καθημερινά τους έξοδα, οι τράπεζες θα πιέζουν τους δανειολήπτες που θα εμφανίζουν

καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων τους, αρκετά νοικοκυριά θα κινδυνεύσουν να χάσουν τα σπίτια τους και άλλα περιουσιακά τους στοιχεία. Οι δανειολήπτες μη μπορώντας να ανταπεξέλθουν στην αποπληρωμή των δανείων τους θα διακατέχονται από αρνητική ψυχολογία, οι τράπεζες θα οδηγηθούν σε αναθεωρήσεις των business plan τους, θα υπάρξει μείωση των κερδών των τραπεζών σε σχέση με τους προβλεπόμενους στόχους που είχαν τεθεί, και τέλος αναμενόμενη είναι και η αύξηση των επισφαλειών τους με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία τους.

Η αυξητική τάση που παρατηρείται τον τελευταίο καιρό στα προβληματικά στεγαστικά δάνεια απασχολεί γενικότερα τις αρχές όλων των χωρών αφού η κατηγορία αυτή αποτελεί σημαντικό κομμάτι για κάθε οικονομία. Βλέποντας για παράδειγμα τις κατασχέσεις κατοικιών να αυξάνονται, οι αμερικάνικες Αρχές εξετάζουν πακέτα στήριξης στους δανειολήπτες που κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους ενώ άλλες κυβερνήσεις σύμφωνα με δημοσιεύματα προτίθενται να εξαγοράσουν προβληματικά δάνεια από τις τράπεζες. Οι κινήσεις αυτές επιβάλλονται αφού έχουν σαν βασικό στόχο να μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των κατασχέσεων στα ακίνητα καθώς τον τελευταίο καιρό έχει αυξηθεί πάρα πολύ. Το σίγουρο είναι ότι τα προβληματικά δάνεια έχουν αρνητικές συνέπειες στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών ανάλογα με το ρίσκο που η κάθε μια είναι εκτεθειμένη (Φιλελεύθερος, 2009, σελ.15).

Οι τράπεζες συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας είτε μέσω της χρηματοδότησης τους σε αναπτυξιακά έργα, είτε μέσω της χρηματοδότησης τους σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΣΑΠ, , κ. Μάπουρα, κ. Ορφανίδη, παράρτημα).

Οι τράπεζες έχουν σαν πρωταρχικό στόχο να αποκτήσουν τις οφειλές τους, είτε μέσα από την συνεργασία και επικοινωνία με τον οφειλέτη και τους εγγυητές, μέσα από τις ρευστοποιήσεις των εξασφαλίσεων τους, είτε μετά από δικαστικές ενέργειες και την εκποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας, την καταβολή μηνιαίων δόσεων και στη χειρότερη περίπτωση την κήρυξη πτώχευσης.

Συμπεραίνουμε, με όσα έχουν αναφερθεί παραπάνω ότι οι τράπεζες δεν παραβαίνουν το νόμο όσον αφορά τα επιτόκια υπερημερίας καθώς επίσης και την κεφαλαιοποίηση των τόκων δύο φορές το χρόνο, αλλά καταβάλλουν υπερχρεώσεις μέχρι τα ανώτατα επιτρεπτά όρια έτσι ώστε να αποκομίσουν κέρδη για να μπορεί να διεξαχθεί η λειτουργία τους.

3. Συμπεράσματα

Έχοντας αναλύσει και τα δύο τραπεζικά συστήματα, το ελληνικό και το κυπριακό, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν αρκετές ομοιότητες και αρκετές διαφορές. Το κυπριακό σύστημα είναι βασισμένο στο αγγλικό τραπεζικό σύστημα και έχει πολλές ομοιότητες μ' αυτό. Αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι και τα δύο κράτη δέχονται πλέον εντολές από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), επομένως δεν θα μπορούσαν να διαφέρουν και τόσο πολύ.

Η χρηματοδότηση ιδιωτών και επιχειρήσεων στην Ελλάδα, φαίνεται να είναι κατά πολύ χαμηλότερη από τη Ζώνη του Ευρώ, αλλά παρ' όλα αυτά αναφέρεται ότι οι καθυστερήσεις στην Ελλάδα, είναι περισσότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. Το ποσοστό των καθυστερήσεων όμως δεν αναφέρεται πουθενά, παρά μόνο ένα 2% επισφαλειών στα στεγαστικά δάνεια το οποίο φαίνεται να είναι και

υποτιμημένο, άρα κατά πολύ μεγαλύτερο στην πραγματικότητα. Στην Κύπρο, η χρηματοδότηση φαίνεται να είναι ανεβασμένη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, ενώ το ποσοστό των δανείων με καθυστέρηση έχει πέσει αισθητά, πλησιάζοντας το επιθυμητό όριο που έχει θέσει η ΕΚΤ. Τα επιτόκια που έχουν και οι δύο χώρες στα δάνειά τους είναι κοντά σ' αυτά που θέτει η ΕΚΤ, και εξαρτώνται από τον πιστωτικό κίνδυνο του κάθε δανείου.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου σε Ελλάδα και Κύπρο είναι οι ίδιες. Εξαιρέση αποτελεί το ελληνικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς πελατών (Τειρεσίας ΑΕ), το οποίο αναπτύχθηκε τα τελευταία 10 χρόνια. Αυτό βοηθά πολύ στην αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου από τις τράπεζες, αλλά θέτει ερωτήματα για το πόσο σωστή είναι η ύπαρξη ενός τέτοιου συστήματος, που φαίνεται να καταπατά το τραπεζικό απόρρητο.

Παρατηρούμε ότι και στις δύο χώρες τα τραπεζικά επιτόκια απελευθερώθηκαν και ότι είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμα μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους. Το επιτόκιο υπερημερίας που καθορίζουν και οι δύο χώρες κυμαίνεται γύρω στο 2,5%. Επίσης, σε περίπτωση που μια οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη ο

ανατοκισμός γίνεται δύο φορές το χρόνο, δηλαδή κάθε εξάμηνο. Τονίζουμε όμως και πάλι, ότι οι ενέργειες των τραπεζών γίνονται με βάση το νόμο και τις συμβάσεις που έχουν υπογραφεί ανάμεσα στις ίδιες και τους πελάτες τους, και σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι παράνομες. Δηλαδή, κάθε συμφωνία που έγινε μεταξύ του πελάτη και της τράπεζας αναφέρεται αναλυτικά μέσα στη σύμβαση που υπογράφει ο πελάτης (από το επιτόκιο που συμφωνήθηκε, το επιτόκιο υπερημερίας, τη συχνότητα του ανατοκισμού σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής των δόσεων, καθώς επίσης και μετά από πόσο διάστημα η οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή από την τράπεζα). Όσον αφορά λοιπόν το μέρος αυτό, οι τράπεζες φαίνεται να ακολουθούν το νόμο, αν και χρησιμοποιούν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια που θέτουν η Τράπεζα της Ελλάδος, η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, ο νόμος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Στην πράξη μόλις μια οφειλή γίνει ληξιπρόθεσμη και απαιτητή ξεκινάνε κάποιες διαδικασίες από την πλευρά της τράπεζας. Αρχικά, μιλώντας για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, η τράπεζα κλείνει το λογαριασμό του οφειλέτη και τον ενημερώνει γι' αυτήν της την πράξη, καθώς επίσης τον καλεί να τακτοποιήσει τις οφειλές του μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία που έχει οριστεί από την σύμβαση και από το νόμο. Αν ο οφειλέτης δεν καλύψει την οφειλή του προς την τράπεζα, αυτή βγάζει στο όνομα του ίδιου και των εγγυητών μια διαταγή πληρωμής με την οποία τον καλεί και πάλι να πληρώσει το χρέος του προς αυτή, και τον ενημερώνει για τις δικαστικές ενέργειες που θα ακολουθήσουν εις βάρος του αν δεν προβεί στην αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Αν και πάλι ο οφειλέτης, δεν τακτοποιήσει την οφειλή του, τότε ξεκινά η αναγκαστική εκτέλεση, μετά την οποία ξεκινάνε οι δικαστικές ενέργειες. Η πρώτη πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι η επιταγή προς πληρωμή εις βάρος του οφειλέτη, και είναι η τελευταία πράξη ειδοποίησης του οφειλέτη για πληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Τρεις μέρες μετά την επιταγή προς πληρωμή, και εφόσον δεν έχουν τακτοποιηθεί οι εκκρεμότητες μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη της, η τράπεζα έχει το δικαίωμα να κατασχέσει στο όνομα της, τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Έπειτα απ' αυτό, αφού κατασχεθούν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, βγαίνει ο πίνακας κατάταξης, στον οποίο αναφέρεται τι εκκρεμότητες υπάρχουν από τον οφειλέτη σε τρίτους, και ποιοι είναι αυτοί, ώστε να μπουνε σ' ένα είδος σειράς προτεραιότητας για το εκπλειστηρίασμα.

Αφού ανακοινωθεί ο πίνακας κατάταξης, και εφόσον δεν γίνει κάποια ένσταση από κάποιον που βρίσκεται στον πίνακα κατάταξης σε σχέση με το ποσό που του χρωστά ο οφειλέτης, ή οτιδήποτε άλλο, ορίζεται ημερομηνία πλειστηριασμού. Πρέπει να αναφερθεί, ότι παρόλο που η διαδικασία φαίνεται να είναι σύντομη και προκαθορισμένη, στην πραγματικότητα, μέχρι να πραγματοποιηθεί ένας πλειστηριασμός στην Ελλάδα περνάνε τουλάχιστον 24 μήνες χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο είναι βέβαιο ότι θα πραγματοποιηθεί. Αυτό συμβαίνει διότι οι δικηγόροι των οφειλετών κάνουν ότι μπορούν, είτε για να κερδίσουν χρόνο για να βρουν τα χρήματα οι πελάτες τους, καθυστερώντας τη διαδικασία, είτε για να καταφέρουν να ανακόψουν τη διαδικασία ώστε να μη γίνει τελικά ο πλειστηριασμός. Σύμφωνα με όσα μας είπαν οι δικηγόροι, είναι πολύ δύσκολο ο οφειλέτης να κερδίσει τη δίκη με την τράπεζα και αυτό συμβαίνει σε σπάνιες περιπτώσεις. Τις περισσότερες φορές η τράπεζα θα πραγματοποιήσει τελικά τον πλειστηριασμό και θα πάρει πίσω τα χρήματά της. Επιστρέφοντας στη διαδικασία εκτέλεσης, αφού ανακοινωθεί ο πίνακας κατάταξης των πιστωτών, γίνεται ο πλειστηριασμός της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, την ημερομηνία που έχει οριστεί από το δικαστικό επιμελητή. Το οφειλόμενο ποσό, και ο αριθμός των πιστωτών καθορίζουν, ποιο θα είναι το περιουσιακό στοιχείο που θα βγει τελικά στο πλειστηριασμό προκειμένου να αποπληρωθεί το ποσό του χρέους. Έπειτα από τον πλειστηριασμό, η τράπεζα και οι υπόλοιποι πιστωτές παίρνουν τα χρήματά τους, και αν υπάρξει διαφορά, ή γίνεται πλειστηριασμός σε άλλο περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη (αν η διαφορά είναι εις βάρος του οφειλέτη), ή επιστρέφονται τα χρήματα που περίσσεψαν στον ίδιο. Αν η τράπεζα δεν ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά της μέσα στα χρονικά περιθώρια που ορίζει ο νόμος και η σύμβαση που υπάρχει ανάμεσα σ' αυτήν και τον οφειλέτη, ο οφειλέτης μπορεί να κάνει ανακοπή λόγω παραγραφής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όμως, οφειλών η τράπεζα δεν είναι διατεθειμένη να περιμένει τόσο καιρό για να εισπράξει τα χρήματά της, ή μπορεί ο οφειλέτης της να μην έχει αρκετά περιουσιακά στοιχεία ώστε να αποπληρώσει το χρέος του, με αποτέλεσμα η τράπεζα να θεωρεί την υπόθεση «χαμένη», με την έννοια ότι μπορεί να μην εισπράξει ποτέ τα χρήματα που έχει δώσει, και έτσι προτιμά να πουλήσει το καθυστερημένο δάνειο σε κάποια εισπρακτική επιχείρηση. Οι εισπρακτικές επιχειρήσεις είναι συνήθως εταιρείες που συνεργάζονται με τις τράπεζες και αγοράζουν σε χαμηλές τιμές τα δάνεια με καθυστερημένες οφειλές πελατών τους και αναλαμβάνουν από εκεί και πέρα οι ίδιες

να απαιτήσουν τις οφειλές. Η σύσταση των εταιρειών αυτών είναι παράνομη καθώς η διαδικασίες που ακολουθούν απαγορεύονται από την ελληνική νομοθεσία, καθώς παραβιάζουν το επαγγελματικό απόρρητο που υπάρχει μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους. Επομένως, κάθε πελάτης που ενοχλείται από τη διαρκή όχληση του από εισπρακτικές επιχειρήσεις που τον πιέζουν να τακτοποιήσει τις οφειλές του, μπορεί να ζητήσει ακόμα και αποζημίωση για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που του προκαλέστηκε. Κάθε τέτοια ενέργεια από την πλευρά της τράπεζας είναι παράνομη και καταπατά το νόμο, καθώς παραβιάζει το απόρρητο αυτό.

Στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα απ' την άλλη, υπάρχουν κάποιες διαφορές με το ελληνικό. Σε γενικές γραμμές η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής. Όταν μια οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη, η τράπεζα ξεκινάει μια διαδικασία για να εισπράξει το οφειλόμενο της ποσό. Στην αρχή, η τράπεζα επικοινωνεί με τον οφειλέτη και τους εγγυητές, μέσω γραπτής επιστολής και μέσω τηλεφωνικής

επικοινωνίας και ζητά να τακτοποιηθούν οι καθυστερημένες οφειλές του δανειολήπτη. Όταν ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές δεν ανταποκρίνονται και υπάρχουν καθυστερημένες δόσεις τριών μηνών τότε η οφειλή καθίσταται μη εξυπηρετούμενη. Σε περίπτωση που δεν ανταποκριθούν, το Τμήμα Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών της τράπεζας, τους ενημερώνει ότι θα τερματίσει το λογαριασμό τους.

Η τράπεζα πριν προβεί σε δικαστικές ενέργειες προσπαθεί να εξασφαλίσει τις οφειλές της μέσω της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων. Με τις ρευστοποιήσεις των εξασφαλίσεων η τράπεζα εξοικονομεί το χρόνο και το χρήμα που θα έπρεπε να διαθέσει για να συνεργαστεί με τους δανειολήπτες, καθώς επίσης δεν αντιμετωπίζει την προοπτική αύξησης του κινδύνου που διατρέχει αν συνεχίσει να επιδεινώνεται η οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη. Μερικά από τα είδη της ρευστοποίησης όπως αναφέραμε και πιο πάνω είναι η ρευστοποίηση διαθεσίμων, η ρευστοποίηση χρεογράφων, η ρευστοποίηση εισπρακτέων λογαριασμών, αποθεμάτων και εξοπλισμού και η ρευστοποίηση των ακινήτων.

Στη συνέχεια, η τράπεζα αφού παρατηρεί ότι δεν υπάρχει συμμόρφωση ούτε από τον οφειλέτη αλλά ούτε και από τους εγγυητές, αναλαμβάνει δικαστικές ενέργειες και

κινεί αγωγή στους δανειολήπτες. Αφού εκδοθεί η απόφαση, η τράπεζα λαμβάνει μέτρα εκτέλεσης της.

Σαν πρωταρχικό μέτρο εκτέλεσης της απόφασης, είναι η αίτηση εκποίησης της κινητής περιουσίας, όπου γίνεται έρευνα της κινητής περιουσίας που κατέχει ο οφειλέτης για κατάσχεση, και στη συνέχεια η διενέργεια του πλειστηριασμού, όπου θα πωληθεί η κινητή περιουσία για να εισπράξει κάποιο ποσό ο πιστωτής.

Ακολουθεί η αίτηση εκποίησης ακίνητης περιουσίας, όπου γίνεται έρευνα στο κτηματολόγιο για την κατοχή ακίνητης περιουσίας, τη δέσμευση της (memo) και στη συνέχεια την πώληση της.

Έπειτα, το δικαστήριο, υποχρεώνει τον οφειλέτη αναλόγως των εισοδημάτων του, να καταβάλει κάθε μήνα ένα μικρό ποσό σαν μηνιαία δόση. Σαν τελευταίο μέτρο, ακολουθεί η αίτηση πτώχευσης, όπου είναι μέτρο που η τράπεζα πρέπει να αποφεύγει διότι τα περιουσιακά στοιχεία τίθενται στην επιμέλεια του δικαστηρίου, το οποίο λαμβάνει το ρόλο του διαπραγματευτή και η τράπεζα περιμένει στην ουρά μαζί με τους υπόλοιπους πιστωτές μέχρι να ρευστοποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Όπως μας ανέφεραν και οι δικηγόροι, τις περισσότερες φορές η τράπεζα κερδίζει τη δίκη και λαμβάνει πίσω τα χρήματα που της ανήκουν.

Βλέπουμε ότι μεταξύ ελληνικού και κυπριακού συστήματος υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης των καθυστερήσεων. Το κυπριακό σύστημα φαίνεται να είναι πιο συνεργάσιμο με τον οφειλέτη, προσφέροντας του τη δυνατότητα αποπληρωμής του οφειλόμενου ποσού του σε μηνιαίες δόσεις, έπειτα από συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη της. Επίσης, στην Κύπρο, όταν κάποιος δεν τακτοποιήσει τις οφειλές του, βγαίνει σε πλειστηριασμό πρώτα η κινητή του περιουσία, σε σύγκριση με την Ελλάδα όπου στον πλειστηριασμό φαίνεται να βγαίνει πρώτα η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Παρατηρούμε, πως και στις δύο χώρες οι ενέργειες των δικηγόρων αποσκοπούν στην εξασφάλιση χρόνου, αναβάλλοντας όσο είναι δυνατό τις κατασχέσεις και τους πλειστηριασμούς με ανακοπές και αναστολές, για να μπορέσουν οι δανειολήπτες να πληρώσουν το ποσό που οφείλουν. Στην Κύπρο, οι δικηγόροι προσπαθούν να συνεργαστούν με τις τράπεζες για να μπορέσουν να μειώσουν το οφειλόμενο ποσό, είτε με την προσπάθεια αφαίρεσης τόκου, είτε μέσω μιας προσπάθειας εξώδικου συμβιβασμού, όπου για παράδειγμα ο δικηγόρος προσπαθεί να βοηθήσει τους εγγυητές να καταβάλουν το χρηματικό μερίδιο που τους αναλογεί και να αποδεσμευτούν.

Μετά από προσωπική επικοινωνία που είχαμε με δικηγόρους διαπιστώσαμε ότι, οι αγωγές είναι μακροπρόθεσμες διαδικασίες και μπορεί να διαρκέσουν μέχρι και 2 χρόνια, αλλά τις περισσότερες φορές οι τράπεζες λαμβάνουν τα χρήματα που τους ανήκουν, είτε με την πώληση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, είτε με την καταβολή μηνιαίων δόσεων, ή στη χειρότερη περίπτωση, εφόσον ο πρωτοφειλέτης κηρύξει πτώχευση, απ' τους εγγυητές.

Στην Ελλάδα, οι δικηγόροι κάνοντας ανακοπές και αναστολές μπορούν να κερδίσουν 3-6 μήνες, μέχρι να ξεκινήσει η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης που ακολουθεί της διαταγής πληρωμής. Όλη η διαδικασία, σύμφωνα με τους δικηγόρους που απευθυνθήκαμε μπορεί να διαρκέσει 3-5 χρόνια, μιας και όπως αναφέραμε και παραπάνω ο απαιτούμενος χρόνος για τη διενέργεια ενός πλειστηριασμού είναι τουλάχιστον 24 μήνες, δηλαδή 2 χρόνια. Ο ρόλος του δικηγόρου είναι να καθυστερήσει όσο μπορεί τη διαδικασία της εκτελέσεως, δίνοντας έτσι χρόνο στον πελάτη του να βρει τα χρήματα για να τακτοποιήσει τις οφειλές του.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι, το κυπριακό σύστημα είναι πιο ήπιο όσον αφορά τις καθυστερημένες οφειλές των πελατών προς τις τράπεζες απ' τις οποίες πήραν τα δάνειά τους. Αφήνει στους οφειλέτες περισσότερα περιθώρια για να πληρώσουν τα ποσά που οφείλουν στις τράπεζες και ίσως αυτός να είναι ο λόγος που το ποσοστό των καθυστερήσεων πληρωμών, ή μη εξυπηρετούμενων οφειλών όπως αναφέρονται στο κυπριακό δίκαιο, να είναι πολύ μικρότερο απ' αυτό της Ελλάδας, και μάλιστα να πλησιάζει τα ευρωπαϊκά πρότυπα που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε γενικές γραμμές, όπως έχουμε αναφέρει, δεν έχουν μεγάλες διαφορές. Το κυπριακό δίκαιο τείνει να μοιάζει στο ελληνικό καθώς περνάνε τα χρόνια, καθώς και οι δύο χώρες ακολουθούν τις εντολές της ΕΚΤ, και επομένως πρέπει να συμβαδίζουν μ' αυτές και να μην τις παραβλέπουν. Κάθε σύστημα έχει τα θετικά του και τα αρνητικά του, και τα δύο έχουν ομοιότητες και διαφορές. Απ' ότι φαίνεται, κανένα δεν παραβαίνει το νόμο, με εξαίρεση κάποιες πλημμέλειες που αναφέρθηκαν στα πιο πάνω κεφάλαια, αλλά τον εκμεταλλεύονται όσο πιο πολύ μπορούν. Τέλος, κάθε τράπεζα, ως επιχείρηση κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι φυσικό να προσπαθεί μέσα στα επιτρεπτά πλαίσια να μεγιστοποιήσει όσο το δυνατόν τα κέρδη της, αλλά παρόλα αυτά, δείχνει να εξακολουθεί να έχει ως στόχο της την οικονομική ανάπτυξη της χώρας της μέσω των ενεργειών της.

Περιορισμοί

Η βιβλιογραφία που αφορούσε το θέμα μας ήταν πολύ περιορισμένη. Παρά τις προσπάθειες που κάναμε να βρούμε βιβλία που να αφορούν το θέμα της εργασίας μας, δεν βρίσκαμε κάποιο να μας καλύπτει. Συγκεκριμένα, για το κυπριακό τραπεζικό δίκαιο και τις διαδικασίες που γίνονται αφότου μια οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη, δεν καταφέραμε να συγκεντρώσουμε όσα περιμέναμε, διότι αυτά δεν ήταν αρκετά. Όσον αφορά το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, δεν μπορούσαμε να βρούμε βιβλία που να έχουν γραφτεί με θέμα τις καθυστερήσεις, αλλά μετά από πολλές προσπάθειες καταφέραμε να βρούμε μερικά, κυρίως εγχειρίδια.

Παρότι στην αρχή, οι άνθρωποι στους οποίους στραφήκαμε για τη βοήθεια τους φάνηκαν πρόθυμοι να βοηθήσουν, τελικά δεν καταφέραμε να συλλέξουμε τίποτα απ' αυτούς και έτσι αναγκαστήκαμε να στραφούμε αλλού. Γενικά, λόγω του θέματος, και του κύκλου των τραπεζών, αντιμετωπίσαμε δυσκολίες καθώς, κανείς δεν ήθελε να μας πληροφορήσει πάνω στο θέμα αυτό ή μας έλεγαν ότι δεν γνώριζαν τίποτα. Ευτυχώς, κάποιοι δέχτηκαν να μας μιλήσουν και να μας βοηθήσουν. Οι δικηγόροι των πελατών ήταν πολύ εξυπηρετικοί και μας κατατόπισαν πολύ σωστά πάνω στο θέμα, και έτσι αναπλήρωσαν και με το παραπάνω το κενό που μας άφησαν οι υπάλληλοι των τραπεζών στους οποίους στραφήκαμε. Γενικότερα, οι περισσότεροι επικαλούνταν το τραπεζικό απόρρητο και αρνούσαν ευγενικά να μας βοηθήσουν, παρόλο που το θέμα της εργασίας μας και οι ερωτήσεις μας, σε καμία περίπτωση δεν είχαν να κάνουν με το αυτό και την καταπάτησή του.

Βιβλιογραφία

Αγγελάκης Μ., (1991). *Εισαγωγή στην εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων*, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Αθήνα.

Αγγελόπουλος, Χρ, Π., (2005). *Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα: Αγορές, Προϊόντα, Κίνδυνοι*, Σταμούλης Α.Ε., Αθήνα.

Αγγελόπουλος Π., (2008). *Τράπεζες και χρηματοπιστωτικό σύστημα*, Σταμούλη Α.Ε., Αθήνα.

Θεοφάνους, Α., Τιρκίδης, Γ., Τομπάζος, Σ., Ευαγόρου, Σ., Πελαγίδης, Θ., (2003). *Η Ελευθεροποίηση των Επιτοκίων και Κεφαλαίων και οι Επιπτώσεις στην Κυπριακή Οικονομία και στο Συνεργατικό Πιστωτικό Κίνημα*, Intercollege Press, Λευκωσία.

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, (2008). *Ετήσια Έκθεση 2007*, Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Λευκωσία – Κύπρος.

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, (2008). *Οικονομικό Δελτίο Δεκέμβριος 2008*, Τμήμα Οικονομικών Ερευνών Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, Λευκωσία - Κύπρος.

Νούλας Αθ., (2007). *Τραπεζική διοικητική*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.

Ο Οικονομικός Φιλελεύθερος, (2009). *Προσοχή στα Προβληματικά Δάνεια*, Ο Φιλελεύθερος, 8/02/2009, σελ. 15.

Οικονομία 2009, (2009). *Τράπεζες – Επιτόκια σε Πτώση*; Ο Φιλελεύθερος, 4/02/2009, σελ. 9.

Παναγόπουλος, Γ., Πελετίδης, Γ., (2007). *Βασιλεία II Περιγραφή και Συνέπειες για το Τραπεζικό Σύστημα*, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα.

Παπαποστόλου-Κουκούλη Αλ., *Καθυστερήσεις και τρόποι αντιμετώπισης αυτών*, Τραπεζικό εγχειρίδιο, Αθήνα.

Παυλίδη – Νικολάου Ελένη, (2009). *Ψαλίδι στα Στεγαστικά Δάνεια*, Ο Οικονομικός Φιλελεύθερος, 11/01/2009, σελ. 1.

Τράπεζα Αττικής. *Διαδικασία έκδοσης Διαταγής Πληρωμής*, Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών-Τράπεζα Αττικής, Αθήνα.

Τράπεζα Αττικής, (2007). *Κατασχέσεις-Πλειστηριασμοί οφειλετών από Καταναλωτικά Δάνεια ή Πιστωτικές Κάρτες που η απαίτηση δεν υπερβαίνει το ποσό των ΕΥΡΩ 10.000. (Νόμος 3587/2007 ΦΕΚ 152/10.7.2007, τεύχος πρώτο)*, Διεύθυνση εμπλοκών και επισφαλειών-Τράπεζα Αττικής, Αθήνα.

Τραπεζικές συμβάσεις στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων.

Ψυχομάνης Σπ., (2006). *Οι τράπεζες και η εποπτεία τους-Δίκαιο του τραπεζικού συστήματος*, εκδόσεις ΣΑΚΟΥΛΛΑ, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

Ψυχομάνης Σπ., (2001). *Τραπεζικό Δίκαιο-Δίκαιο τραπεζικών συμβάσεων*, εκδόσεις ΣΑΚΟΥΛΛΑ, Θεσσαλονίκη.

ICAP, (2006). *Χρηματοπιστωτικά εργαλεία*, Αθήνα.

Ruth, E, G., (2004). *Επιχειρηματική Πίστη*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη.

Ιστοσελίδες

<http://www.acb.com.cy/cgi-bin/hweb?-A=562&-V=news>

http://www.bankofgreece.gr/announcements/text_release.asp?releid=1596

http://www.centralbank.gov.cy/media/pdf_gr/BCRPG_LIBERALRATESLAW1999.pdf

http://www.centralbank.gov.cy/media/pdf_gr/DBGLG_guidelines_on_pistotikos_kindinos.pdf

http://www.centralbank.gov.cy/media/pdf_gr/GR_non_performing_credit_facilities.pdf

http://www.centralbank.gov.cy/media/pdf_gr/INTG_GOVINTERVIEW_210109.pdf,
19/01/2009

<http://www.hba.gr/Index.asp?Menu=4>

<http://dir.icap.gr/2322.asp>

[http://www.mcit.gov.cy/mcit/mcit.nsf/All/BBA7590E4F1F3A98C22571B000232091/\\$file/%CE%9D.%2073\(%CE%99\)%20%CF%84%CE%BF%CF%85%202003%20-%20%CE%92%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82.pdf](http://www.mcit.gov.cy/mcit/mcit.nsf/All/BBA7590E4F1F3A98C22571B000232091/$file/%CE%9D.%2073(%CE%99)%20%CF%84%CE%BF%CF%85%202003%20-%20%CE%92%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82.pdf)

http://www.tovima.gr/print_article.php?e=B&f=14132&m=D08&aa=1, Το ΒΗΜΑ,
04/04/2004, Σελ.:D08 Κωδικός άρθρου: B14132D081 ID: 261973 Γ.
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ.

Παράρτημα

Συνέντευξη Αρμοδίου Προσώπου

Τη συνέντευξη μας παραχώρησε ο δικηγόρος, κ. Νεστορίδης Ιορδάνης, την 19/1/2009, του δικηγορικού γραφείου Νεστορίδης-Μοιροπούλου, στο γραφείο του στη Θεσσαλονίκη, Φράγκων 3, 5^{ος} όροφος. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 2310553029

Θα θέλαμε να μας εξηγήσετε τη διαδικασία, απ' το σημείο όπου μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη.

Μετά από πόσο καιρό βγαίνει μια διαταγή πληρωμής;

Η διαταγή πληρωμής βγαίνει μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπει η σύμβαση. Κοινοποιείται σε όλους τους οφειλέτες, είτε είναι πρωτοφειλέτης είτε είναι εγγυητής. Ο εγγυητής αποτελεί δικλείδα ασφαλείας για την τράπεζα, καθώς απ' αυτόν γίνεται η εναλλακτική είσπραξη των χρημάτων της. Ο εγγυητής ευθύνεται ως πρωτοφειλέτης. Εδώ θα αναφέρουμε την ένσταση διζήσεως και διαιρέσεως. Ο εγγυητής έχει το δικαίωμα να παραιτηθεί απ' αυτήν την ένσταση. Αν δεν το κάνει, η τράπεζα πρέπει πρώτα να «κυνηγήσει» τον πρωτοφειλέτη. Αν παραιτηθεί, έχει δικαίωμα η τράπεζα να στραφεί πρώτα σ' αυτόν. Το αντίγραφο εξ απογράφου της διαταγής πληρωμής στέλνεται στους οφειλέτες και μ' αυτό επιτάσσονται οι υπόχρεοι να καταβάλλουν το ποσό το οποίο έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο. Μετά τη παρέλευση 3 εργασίμων ημερών, η τράπεζα έχει το δικαίωμα να προβεί σε κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών. Βγαίνει διαταγή από τα δικαστήρια, και έπειτα με δικαστικό επιμελητή επιδίδουν αντίγραφο εξ απογράφου στους οφειλέτες και τους επιτάσσουν τα πληρώσουν κάποια ποσά. (Μας δείχνει μια διαταγή πληρωμής). Μ' αυτήν την διαταγή πληρωμής επιτασσόταν η οφειλέτρια η οποία μάλιστα ήταν και η εγγυήτρια να καταβάλλει το ποσό των 986.940,57€. Η διαταγή πληρωμής είναι ο εκτελεστός τίτλος. Με αυτήν ξεκινάει η διαδικασία, και ο δικαστικός επιμελητής είναι ο αρμόδιος για την εκτέλεση. Αυτό (το αντίγραφο) κοινοποιείται σε όλους τους οφειλέτες, ένα στον καθένα, και μ' αυτό τους επιτάσσει να πληρώσουν. Είναι δηλαδή μια επιταγή προς πληρωμή, επιτάσσει τους οφειλέτες να τακτοποιήσουν τις εκκρεμότητές τους. Η επιταγή αυτή συντάσσεται από δικηγόρο και λέει ότι επιτάσσει τον οφειλέτη να πληρώσει (το κεφάλαιο, τους τόκους κλπ) το ποσοστό. Και γράφει ότι σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής θα περάσει σε διαδικασία εκτέλεσης. Δηλαδή το κοινοποιεί, βάζοντας σφραγίδα και ώρα του

δικαστικού επιμελητή. Ο δικαστικός επιμελητής παίρνει από την τράπεζα μια έκθεση επίδοσης. Είναι το στοιχείο εκείνο που αποδεικνύει ότι το χαρτί αυτό επιδόθηκε στον άλλον, γιατί αυτό το κρατάει ο οφειλέτης. Από την άλλη πρέπει να αποδείξει ο άλλος αν το επέδωσε και πότε το επέδωσε. (Μας δείχνει μια έκθεση επίδοσης). Έχει μέσα όλα τα στοιχεία, δηλαδή τον αριθμό της απόφασης της διαταγής πληρωμής, τα στοιχεία του οφειλέτη, τα στοιχεία της τράπεζας, και την ημερομηνία επίδοσης της. Μετά την παρέλευση 3 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία επίδοσης, έχει το δικαίωμα η τράπεζα να κάνει κατάσχεση. Το πότε θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες, εξαρτάται από το πόσο καιρό μπορεί να έχει κάποιος ληξιπρόθεσμες οφειλές, το οποίο αναφέρεται στη σύμβαση της τράπεζας με τον οφειλέτη. Κάθε τύπος δανειακής σύμβασης έχει μέσα τους δικούς της όρους, για τις καθυστερήσεις και κάθε τράπεζα έχει διαφορετική πολιτική. Επομένως υπάρχει ένα εύλογο διάστημα μέσα στο οποίο μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή. Φθάνουμε λοιπόν μετά από 3 εργάσιμες ημέρες στην κατάσχεση και η τράπεζα έχει το δικαίωμα να κάνει κατάσχεση σε οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη, όχι απαραίτητα σ' αυτό που έχει προσημειώσει. Η τράπεζα θέλει μια ασφάλεια, άμα δει ότι ο πελάτης έχει πολλά ανοίγματα και έχει πολλές οφειλές, παρόλο που μπορεί να είναι προσημειωμένο ένα άλλο ακίνητο, μπορεί να επιλέξει τα κατάσχει ένα άλλο. Όταν γίνεται μια κατάσχεση και βγαίνει ένα ακίνητο σε πλειστηριασμό, έχει το δικαίωμα να το «χτυπήσει» όποιος θέλει, ακόμα και οι τράπεζες. Αυτός που δίνει το μεγαλύτερο ποσό κερδίζει τον πλειστηριασμό (ακόμα και αν είναι 1€ παραπάνω) και λέγεται υπερθεματιστής. Από εκεί και πέρα η τράπεζα δεν θα πάρει όλα τα χρήματα που της χρωστάνε. Ύστερα μπαίνει στη διαδικασία ένας πίνακας κατάταξης των πιστωτών, επειδή ο οφειλέτης μπορεί να χρωστούσε σε πολλούς άλλους, όπου αφαιρούνται πρώτα τα έξοδα εκτελέσεως (επιμελητής, συμβολαιογράφος, κλπ) και μετά μπαίνουν κάποιοι όροι. Αν η τράπεζα έχει σε κάτι υποθήκη θα πάρει περισσότερα απ' ότι αν είχε βάλει προσημείωση, γιατί θα μπει σε καλύτερη σειρά στον πίνακα κατάταξης. Παίρνουν επίσης σειρά προτεραιότητας, το δημόσιο, το ΙΚΑ, οι εργατικές απαιτήσεις, ανάλογα με το που χρωστάει. Η τράπεζα από τον πλειστηριασμό δεν παίρνει συνήθως πίσω όλα τα χρήματά της, επειδή τα χρήματα του πλειστηριασμού δεν επαρκούν, κυρίως όταν υπάρχουν και άλλοι που δικαιούνται να πάρουν χρήματα. Παλιά οι πλειστηριασμοί ξεκινούσαν απ' το 50% της αξίας του ακινήτου τώρα έχουν πάει στα 2/3. Στη συνέχεια η τράπεζα έχει το δικαίωμα να συνεχίσει και σε άλλα περιουσιακά στοιχεία για το υπόλοιπο της απαίτησης της, είτε

στου πρωτοφειλέτη, είτε στου εγγυητή. Ο Κ.Πολ.Δ προβλέπει ότι εάν κατασχεθούν περισσότερα ακίνητα ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να ορίσει με ποια σειρά θα βγουν σε πλειστηριασμό και όταν καλυφθεί η απαίτηση του επισπεύδοντος και των αναγγελθέντων να σταματήσει τον πλειστηριασμό των υπολοίπων. Σ' αυτήν την περίπτωση αν ο οφειλέτης έχει ένα μεγάλο ακίνητο και ένα μικρό και το μικρό μπορεί ίσα ίσα να καλύψει την οφειλή, είναι καλύτερα να βγει σε πλειστηριασμό το μεγάλο για να σωθεί και το μικρό, αλλιώς μπορεί να τα χάσει και τα δύο. Σε περίπτωση που καλυφθεί η οφειλή, τα υπόλοιπα χρήματα τα παίρνει πίσω ο οφειλέτης.

Παράδειγμα: Περίπτωση βιομηχανικού δανείου, όπου μια εταιρία είχε πάρει 150.000.000δρχ δάνειο, έμειναν 85.000.000δρχ σε υπόλοιπο τα οποία δεν μπορούσε να πληρώσει και στη συνέχεια οδηγήθηκε σε διαδικασία εκτέλεσως εις βάρος της εταιρείας και του εγγυητή.

Τι ενέργειες κάνατε για να βοηθήσετε τον πελάτη σας;

Η τράπεζα έβγαλε διαταγή πληρωμής, εμείς κάναμε μια ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, και μια αίτηση αναστολής, και παράλληλα ζητήσαμε μια αίτηση προσωρινής διαταγής αναστολής αυτής. Με την αίτηση της αναστολής, καταφέραμε να αναστείλουμε την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής, και στη συνέχεια με την ασκηθείσα ανακοπή πετύχαμε την ακύρωση της διαταγής πληρωμής, διότι η αξίωση της τράπεζας κρίθηκε παραγεγραμμένη. Οπότε η τράπεζα δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Είχε περάσει το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορούσε να εισπράξει τη απαίτησή της. Δηλαδή δεν είχε ασκήσει τα δικαιώματά της μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.

Η ανακοπή γενικά πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσει, δηλαδή πιστεύουμε ότι θα γίνει δεκτή και θα ακυρώσει την διαταγή πληρωμής. Για να μην μας κάνει όμως η τράπεζα καμιά κατάσχεση, πρέπει το δικαστήριο να μας δώσει μια αναστολή εκτέλεσης της διαταγής πληρωμής, ούτως ώστε να αποφύγουμε την κατάσχεση των ακινήτων και την περαιτέρω οικονομική ζημία και βλάβη. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ανακοπή σου θα ευδοκιμήσει, σου δίνει την αναστολή. Μετά γίνεται το δεύτερο δικαστήριο, και αν κρίνει ότι είναι βάσιμη η ανακοπή, ακυρώνει τη διαταγή πληρωμής. Μπορεί βέβαια αργότερα, η τράπεζα να κάνει έφεση και να επανέλθει, κάτι το οποίο είναι επόμενο.

Γενικότερα ο πελάτης αμύνεται στις διαταγές πληρωμής με ανακοπή και αναστολή. Η μια ανακοπή που αναφέραμε λέγεται ανακοπή του άρθρου 632 του

Κ.Πολ.Δ. Αν παρά ταύτα απορριφθεί αυτή η ανακοπή έχει το δικαίωμα ο οφειλέτης να ασκήσει ανακοπή του αρθρ. 933 του Κ.Πολ.Δ. Επίσης έχει το δικαίωμα ο οφειλέτης να ασκήσει την αίτηση αναστολής του πλειστηριασμού του Άρθρου 1000 του Κ.Πολ.Δ. και επίσης (μια έσχατη λύση) μια ανακοπή του Άρθρου 954 του Κ.Πολ.Δ. Αυτά είναι τα μέσα άμυνας του οφειλέτη.

Πολύ σημαντικό είναι να αναφέρουμε και την κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Όταν η τράπεζα έχει να εισπράξει μια απαίτηση, από τον Α, και ξέρει ότι ο Α έχει να εισπράξει μια απαίτηση από τον Β, έχει το δικαίωμα να κάνει κατάσχεση εις χείρας τρίτου (ο Β είναι ο τρίτος). Δηλαδή να στείλει ένα κατασχετήριο έγγραφο που να λέει ότι κατάσχει τα χρήματα και αντί ο τρίτος να τα δώσει σ' αυτόν που τα χρωστάει, να τα δώσει κατευθείαν στην τράπεζα. Προϋποθέτει, εκκαθαρισμένη δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής από την τράπεζα, και να υπάρχει οικονομική εκκρεμότητα από τον τρίτο προς τον οφειλέτη της τράπεζας. Οπότε, με μια εξώδικο που έχει τη μορφή κατασχετηρίου εγγράφου κοινοποιείται και στον τρίτο αλλά και στον οφειλέτη (επί ποινή ακυρότητας). Ο τρίτος έχει την υποχρέωση εντός 8 ημερών να πάει να κάνει μια δήλωση τρίτου, δηλαδή να δηλώσει αν όντως υπάρχει αυτή η απαίτηση του τρίτου προς τον οφειλέτη. Αλλά πρέπει να το δηλώσει εγγράφως στο Ειρηνοδικείο. Ο οφειλέτης έχει δικαίωμα να κάνει κάποια ανακοπή κατά της εκτελέσεως αυτής, προκειμένου να αμυνθεί, είτε γιατί δεν χρωστάει αυτά τα χρήματα, είτε γιατί δεν υπάρχει χρέος μεταξύ του οφειλέτη και του τρίτου, σύμφωνα πάλι με το Αρ. 933 του Κ.Πολ.Δικ.

Παράδειγμα υπόθεσης όπου η τράπεζα έκανε κατάσχεση χρημάτων σε τρίτο, ο οποίος χρωστούσε σε πελάτη του δικηγόρου και ο οποίος χρωστούσε στην τράπεζα. Έτσι έκανε ανακοπή κατά της κατασχέσεως και κέρδισε.

Η τράπεζα είχε παλιά ένα σύστημα ανατοκισμού ανά τρίμηνο με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί πανωτόκια, και για ένα ποσό 1.000.000δρχ μέσα σε 5 χρόνια μπορούσε η οφειλή να φτάσει τα 25.000.000δρχ., και δυστυχώς υπήρχε μια απόφαση του 1980 της νομισματικής επιτροπής η οποία τους επέτρεπε να τοκίζουν ανά τρίμηνο, να κεφαλαιοποιούν τους τόκους και να ανατοκίζουν. Και τότε τα επιτόκια ήταν πολύ υψηλά. Τα ποσά έφταναν στο τέλος μέχρι και 4-5 φορές το κεφάλαιο. Με το σύστημα ανατοκισμού αυξάνεται πολύ εύκολα η οφειλή. Για παράδειγμα, θα μπορούσε κάποιος να είχε πάρει δάνειο 3.000.000δρχ, να είχε αποπλήρωσει 15.000.000δρχ και να χρωστούσε άλλα 27.000.000δρχ. λόγω του ανατοκισμού αυτού. Τα ποσά αυτά φυσικά δεν είναι αληθινά.

Παράδειγμα: Μια τράπεζα είχε δώσει ένα δάνειο σ' έναν εργολάβο, ο οποίος δεν είχε τακτοποιήσει τις οφειλές του προς την τράπεζα και δεν είχε ακίνητα στο όνομά του. Έτσι, βρήκε τον ιδιοκτήτη του οικοπέδου όπου έχτιζε ο εργολάβος, και πήγαινε εκεί τις μέρες που αυτός θα εισέπραττε χρήματα από τους αγοραστές του, και έκανε κατασχέσεις εις χείρας τρίτου. Και έτσι ο εργολάβος δεν έπαιρνε ποτέ τα χρήματά του. Αν οι αγοραστές δεν τα δίνανε, ως τρίτοι γινότανε αυτοφειλέτες (όλου του ποσού) και η τράπεζα είχε το δικαίωμα να στραφεί κατά αυτών (των τρίτων). Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου γίνεται πολύ συχνά στις διατροφές.

Είχατε υποθέσεις όπου η τράπεζα να κέρδισε τον πλειστηριασμό;

Ναι, για παράδειγμα, μια εταιρεία πήρε ένα δάνειο από μια τράπεζα και το δάνειο έγινε ληξιπρόθεσμο και απαιτητό γιατί η εταιρεία δεν είχε την δυνατότητα να το αποπληρώσει. Η εταιρεία είχε ένα ακίνητο το οποίο παρ' όλες τις προσπάθειες που έγιναν με ανακοπές και αναστολές για να καθυστερήσει η διαδικασία, στο τέλος αυτό βγήκε σε πλειστηριασμό και πουλήθηκε.

Πόσο χρόνο μπορεί να κερδίσει ο πελάτης;

Συνήθως λίγο χρόνο, ανάλογα με την περίπτωση. Περίπου 3-6 μήνες. Το πολύ 3-5 χρόνια. Οι δικηγόροι συνήθως εκμεταλλεύονται τα λάθη των τραπεζών και την προσπάθεια που κάνουν να αποκομίσουν όσο περισσότερα χρήματα γίνεται. Η δουλειά του δικηγόρου είναι να καθυστερήσει την πορεία της εξέλιξης της εκτελέσεως. Συνήθως δύσκολα μπορείς να σώσεις ένα ακίνητο, τις περισσότερες φορές θα χαθεί. Αυτό που επιδιώκουμε είναι να έχουμε όσο το δυνατόν λιγότερες απώλειες.

Γενικά, στα καταναλωτικά δάνεια, οι τράπεζες δεν βάζουν συνήθως προσημειώσεις, επειδή είναι μικρότερα τα ποσά, αλλά είναι μεγαλύτεροι οι τόκοι. Η τράπεζα κυνηγάει τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Προσπαθεί να τον ζορίσει για να βρει τα λεφτά και να τους τα δώσει.

Τα περισσότερα επισφαλή για την τράπεζα είναι τα καταναλωτικά δάνεια και οι πιστωτικές κάρτες γιατί είναι δύσκολο να πάρει πίσω τα χρήματά της.

Ευχαριστούμε πολύ

Συνέντευξη Αρμοδίου Προσώπου

Τη συνέντευξη μας παραχώρησε ο δικηγόρος, κ. Διομήδους Λουκάς, στις 07/1/2009, στο Δικηγορικό γραφείο Καλλής, στη Λευκωσία.

1. Τι ενέργειες γίνονται από τις τράπεζες όταν δεν τακτοποιηθούν οι οφειλές και πριν συνεχίσουν δικαστικά;

Η τράπεζα καλεί τον οφειλέτη με επιστολή και αναφέρει το ποσό της καθυστέρησης. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν ανταποκριθεί και συνεχίσει να μην πληρώνει ακολουθούνε και άλλες επιστολές. Αφού ο οφειλέτης δεν ανταποκρίνεται ακολουθεί επιστολή τερματισμού και η τράπεζα προσφεύγει στο δικαστήριο (λόγος αγώγιμο δικαίωμα) για να διευθετηθεί η υπόθεση. Στη συνέχεια την υπόθεση αναλαμβάνει το τμήμα χειρισμού προβληματικών λογαριασμών (recover) της τράπεζας. Ακολουθεί η δημιουργία αγωγής και καλούνται οι εγγυητές με έγγραφο δικαστηρίου.

2. Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται στο δικαστήριο;

Ο οφειλέτης καλείται δικαστικώς και του προσάπτουν κατηγορία, σε δέκα μέρες εμφανίζεται στο δικαστήριο μαζί με τον δικηγόρο του, σε δεκατέσσερις ημέρες γίνεται η υπεράσπιση και ακολουθεί η εκδίκαση της απόφασης.

3. Ποια μέτρα μπορεί να λάβει η τράπεζα μετά την έκδοση της απόφασης;

Σε περίπτωση που η τράπεζα δεν λάβει το οφειλόμενο ποσό από τον οφειλέτη εκτελείται η απόφαση του δικαστηρίου. Η τράπεζα προχωράει στην εκποίηση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη. Αν ο οφειλέτης δεν κατέχει κινητή περιουσία τότε η τράπεζα κάνει έρευνα στο κτηματολόγιο για ακίνητη περιουσία. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης κατέχει ακίνητη περιουσία η τράπεζα καταγράφει υπόμνημα (memo) στο κτηματολόγιο και η ακίνητη περιουσία δεν μπορεί να μεταβιβαστεί ή να πωληθεί. Η τράπεζα έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει με μέτρα για εκποίηση της ακίνητης περιουσίας, κατάσχεση και πώληση. Όταν με τα παραπάνω μέτρα το ποσό που χρωστάει ο οφειλόμενος δεν εξοφλείται γίνεται αίτηση για καταβολή μηνιαίων δόσεων σε μικρά ποσά και το δικαστήριο διεξάγει έρευνα. Αν δεν πετύχουνε τα

παραπάνω μέτρα προχωράμε σε μέτρα πτώχευσης. Αν πρόκειται για εταιρεία ακολουθούμε διαδικασία διάλυσης όπου διορίζεται εκκαθαριστής όπου εκποιεί την ακίνητη περιουσία και την πουλά όπως την παραπάνω διαδικασία.

1^ο Παράδειγμα:

Επισυνάπτεται δάνειο αξίας €30,000 για 7 χρόνια, ο οφειλέτης πλήρωσε κανονικά τις έξι πρώτες δόσεις και παρέλειψε να πληρώσει τις υπόλοιπες δύο δόσεις.

- Αποστάληκε επιστολή στις 30/09/2004 από την τράπεζα καλώντας τον χρεώστη να καταβάλει τις καθυστερημένες του δόσεις. Οι ίδιες επιστολές σταλθήκαν και στους δύο εγγυητές του.
- Δεν ανταποκρίθηκε.
- Παραπέμφθηκε η υπόθεση στο τμήμα recovers της τράπεζας, με νέα επιστολή της τράπεζας, από αυτό το τμήμα καλείτο να πληρώσει τις καθυστερημένες του δόσεις και με αυτήν την επιστολή ενημερωνόταν ότι ο τόκος αυξανόταν από 8% σε 12,75%,
- Δεν ανταποκρίθηκαν και στάλθηκαν επιστολές τερματισμού καθώς και η ημερομηνία που τους καλούσε να καταβάλουν 10% ολόκληρου του ποσού άμεσα.
- Δεν ανταποκρίθηκαν.
- Καταχωρήθηκε αγωγή τον 9/2004.
- Αποτάθηκαν σε δικηγόρο και μέσα σε 10 μέρες καταχώρησαν εμφάνιση και ο οφειλέτης και οι εγγυητές με τον ίδιο δικηγόρο στο δικαστήριο.
- Ακολούθησε μετά από 6 μήνες καταχώρηση υπεράσπισης η οποία εστιάζετον να αμφισβητεί το ύψος του οφειλόμενου ποσού υποστηρίζοντας ότι έγιναν αντισυμβατικές και παράνομες χρεώσεις τόκου.
- Ακολούθησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ των δικηγόρων των διαδίκων και εν τέλει τον 6/2007 δηλώθηκε εκ συμφώνου απόφαση για €45,000 πλέον τόκο 8% με κεφαλαιοποίηση των τόκων 2 φορές τον χρόνο πλέον έξοδα δικηγόρου, πλέον ΦΠΑ επί των εξόδων με δικαίωμα εγγραφής memo.

Δεν πληρώθηκε οτιδήποτε.

- a. Η τράπεζα προχωράει στην πώληση και των τριών εγγυητών και οφειλέτη από την κινητή περιουσία που βρήκαν στην κατοχή τους αξίας €13,000.
- b. Επειδή δεν υπάρχει ακίνητη περιουσία, τον 2/2008 σε αιτήσεις διεξαγωγής έρευνας στο δικαστήριο για αποπληρωμή του ποσού σε δια μηνιαίες δόσεις

Κατόπιν ακρόασης το δικαστήριο διέταξε την καταβολή από τον πρωτοφειλέτη €400 το μήνα και οι εγγυητές από €300.

Δεν κατέβαλαν τις δόσεις τους και τον 7/2008 η τράπεζα καταχώρισε εναντίον τους καταχώρηση πτώχευσης και αφού δεν ανταποκρίθηκαν καταχώρισαν τον 8/2008 αίτηση πτώχευσης.

Ακολούθησε η ένσταση και των τριών και τον 10/2008 εκδόθηκαν διατάγματα παραλαβής εναντίον της περιουσίας τους.

Αποτέλεσμα:

Επειδή δεν είχαν ακίνητη περιουσία και δεν τους ενδιέφερε να πτωχεύσουν η τράπεζα είσπραξε €13,000.

- Στο μέλλον αν θέλουν να αποκατασταθούν θα πρέπει να καταβάλουν το ποσό και να μην περιέχει ένσταση.

2^ο Παράδειγμα:

Στις 4/8/1999 επισυνάπτεται συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του οφειλέτη, όπως η τράπεζα να παρέχει ή να συνεχίσει να παρέχει δάνεια σε τρεχούμενο ή οποιοδήποτε άλλο λογαριασμό και να δίνει πίστωση ή να παρέχει τραπεζικές διευκολύνσεις για τόση περίοδο όση η τράπεζα ήθελε αποφασίσει. Οι εγγυητές συμφώνησαν όπως να έχουν ολόκληρη την υποχρέωση όπως και ο πρωτοφειλέτης σε περίπτωση που μια οφειλή καταστεί απαιτητή. Το οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στα €6.735.071,44 και για αυτό είναι υπεύθυνοι, σε περίπτωση που ο πρωτοφειλέτης παραλείπει να πληρώσει, οι παραπάνω εγγυητές. Στις 19/04/2001 συμφώνησε και άλλος εγγυητής, να έχει και αυτός ολόκληρη υποχρέωση όπως και ο πρωτοφειλέτης σε περίπτωση που μια οφειλή καταστεί απαιτητή.

Επίσης, για περισσότερη εξασφάλιση προς την τράπεζα ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές υποθήκευσαν προς την τράπεζα ένα κτήμα που περιλάμβανε τέσσερις

κατοικίες. Για το δάνειο αυτό παραχωρηθήκαν περισσότερες εξασφαλίσεις όπως ενεχυριασμένες μετοχές.

Η τράπεζα με επιστολή της στις 10/11/2003 κάλεσε τον πρωτοφειλέτη όπως εξοφλήσει το υπόλοιπο του δανείου του, αυτός όμως δεν ανταποκρίθηκε. Στην συνέχεια, η τράπεζα με επιστολή της στις 12/05/04 καλούσε τους εγγυητές να τακτοποιήσουν το υπόλοιπο του λογαριασμού για το οποίο ευθύνονταν και οι ίδιοι. Όμως αυτοί αμέλησαν ή παρέλειψαν να το πράξουν.

Έτσι οι τράπεζες απαιτούν €6.735.071,44 με επιπλέον τόκους 12,75% και το δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές τον χρόνο. Επίσης, σύμφωνα με διάταγμα του Δικαστηρίου τη διαταγή πώλησης του ενυπόθηκου κτήματος και την πώληση των ενεχυριασθέντων μετοχών, καθώς και τα έξοδα της παρούσας αγωγής πλέον Φ. Π. Α και έξοδα επίδοσης.

Ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές εμφανίζονται με υπεράσπιση και απαιτούν Απόφαση του Δικαστηρίου, ότι η τράπεζα δεν δικαιούται τόκους ή/και ανατοκισμό για το λόγο ότι δεν υπάρχει έγκυρη συμφωνία δανείων μεταξύ τους για απόφαση/έγκριση/επιστολή τους, με ημερομηνία 21/08/2001. Ακόμα, απαιτούν Απόφαση Δικαστηρίου ότι η τράπεζα λάθος υπολόγισε και υπολογίζει τους τόκους επί του εμπορικού έτους που αποτελείται από 360, αντί επί του ημερολογιακού έτους που αποτελείται από 365 ημέρες. Επίσης, Απόφαση ή/και Διάταγμα του Δικαστηρίου ότι οι εγγυήσεις που παρείχαν ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές προς την τράπεζα πριν την απόφαση/έγκριση στις 21/08/2001 δεν δεσμεύει με οποιονδήποτε τρόπο τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές. Ακόμη, απαιτούν Απόφαση Δικαστηρίου, ότι η ενεχυρίαση των μετοχών του ενός εγγυητή από τους τρεις, ήταν από την αρχή άκυρη και δίχως ουσία για το λόγο ότι δεν είχε υπογραφεί κάποιο έγγραφο εγγυήσεως, καθώς και έξοδα, πλέον Φ.Π.Α.

Η τράπεζα επαναλαμβάνει όσα αναφέρονται στην απάντηση της και αρνείται όσα αναφέρει η Ανταπαίτηση του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών και καλεί αυτούς σε αυστηρή απόδειξη των όσων ανταπαιτούν.

Το Δικαστήριο Διέταξε, ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές να πληρώσουν στην τράπεζα €6.735.071,44 με τόκο 12,75% από 29/07/2004 επί του ποσού που ήταν €6.666.599,90 μέχρι εξοφλήσεως με δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές ετησίως στις 30.06 και 31.12. Επίσης, το Δικαστήριο Διατάσσει την πώληση των ενυπόθηκων κτημάτων προς ικανοποίηση χρεών και εξόδων. Το Δικαστήριο Διατάσσει την πώληση των ενεχυριασθέντων μετοχών προς ικανοποίηση της

απαιτήσεως και εξόδων. Ακόμη το Δικαστήριο Διατάσσει, ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές να πληρώσουν αλληλέγγυα και/ή κεχωρισμένα στην τράπεζα έξοδα όπως αυτά θα υπολογιστούν από τον πρωτοκολλητή. Τέλος, το Δικαστήριο Διατάσσει να υπάρξει αναστολή εκτέλεσης της απόφασης μέχρι τις 30/09/2008. Η τράπεζα έχει το δικαίωμα να καταχωρήσει memo (υπόμνημα), στην περιουσία του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών.

3^ο Παράδειγμα:

Επισυνάπτεται συμφωνία ενοικιαγοράς όπου ο οφειλέτης προσφέρει να πουλήσει 3 εμπορεύματα στην τράπεζα έναντι €3.964,72. Καθορίζονται εγγυητές.

Στη συνέχεια, η τράπεζα έστειλε επιστολή στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές μέσω δικηγόρου, και τους ενημέρωσε ότι θα τερμάτιζε το συμβόλαιο τους λόγω μη πληρωμής των δόσεων τους, αξίας €19.823,62. Επίσης, τους καλούσε να παραδώσουν αμέσως τα αντικείμενα ενοικιαγοράς στην τράπεζα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του εγγράφου ενοικιαγοράς.

Ο πρωτοφειλέτης και ένας από τους εγγυητές εμφανίζονται με υπεράσπιση, και απαιτούν εναντίον της τράπεζας, δήλωση του Δικαστηρίου ότι η επίδικη ισχυριζόμενη συμφωνία ενοικιαγοράς είναι παράνομη, άκυρη ή και ανεφάρμοστη ή και ανυπόστατη και ότι ουδέποτε η τράπεζα και ο πρωτοφειλέτης συμφώνησαν στην κατάρτιση αληθινής συμφωνίας ενοικιαγοράς των ισχυριζόμενων επιδίκων αντικειμένων. Επίσης, ζητούν Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η εγγύηση του τρίτου εγγυητή είναι άκυρη, παράνομη ή και ανεφάρμοστη ή και ανυπόστατη, απαιτούν ακόμη τα έξοδα, και οποιανδήποτε άλλη θεραπεία.

Η τράπεζα με νέα υπεράσπιση, αρνείται τους ισχυρισμούς του οφειλέτη και εγγυητή και θέτουν αυτούς σε πλήρη και αυστηρή απόδειξη των ισχυρισμών τους. Ακόμη, η τράπεζα αρνείται ότι ο πρωτοφειλέτης και οι εγγυητές δικαιούνται να ανταπαιτούν και απορρίπτει όσα ζητούν πιο πάνω. Η τράπεζα, ζητά να εκδοθεί απόφαση, να απορριφθεί η ανταπαίτηση του οφειλέτη και των εγγυητών και αυτοί να καταδικαστούν εις τα έξοδα της διαδικασίας.

Τέλος, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι η πιο πάνω αγωγή απορρίπτεται, και η τράπεζα πρέπει να πληρώσει στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές €41,86 για τα έξοδα έκδοσης της απόφασης αυτής, πλέον τα έξοδα της αγωγής όπως αυτά θα υπολογισθούν από το πρωτοκολλητή και θα εγκριθούν από το Δικαστήριο, πλέον

τόκο προς 8% το χρόνο από 16/07/2002 μέχρι εξόφλησης, πλέον Φ.Π.Α. Η έκδοση διατάγματος, κηρύσσει άκυρη τη σύμβαση ενοικιαγοράς και οι ανταπαιτήσεις απορρίπτονται χωρίς έξοδα

Τη συνέντευξη μας παραχώρησε ο δικηγόρος, κ. Ευσταθίου Σπύρος, στις 25/1/2009, στο Δικηγορικό γραφείο Ευστάθιος Ν. Ευσταθίου, στη Λευκωσία.

Συνήθως όταν υπάρχουν καθυστερημένες δόσεις δανείου η τράπεζα ειδοποιεί και τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές, και ο εγγυητής έχει την ίδια υποχρέωση που έχει και ο πρωτοφειλέτης. Δηλαδή η τράπεζα κινείται ενάντια και του πρωτοφειλέτη και των εγγυητών. Όταν υπάρχουν 2 με 3 καθυστερημένες μηνιαίες δόσεις η τράπεζα ενημερώνει με γραπτή επιστολή. Όταν δεν υπάρχει συμμόρφωση, τότε η νομική υπηρεσία της τράπεζας δίνει εντολή στο δικηγορικό γραφείο το οποίο συνεργάζεται η τράπεζα και κινούν αγωγή ταυτόχρονα και εναντίον του πρωτοφειλέτη και εναντίον των εγγυητών. Η αγωγή πρέπει να επιδοτηθεί. Αν δεν βρεθεί ο πρωτοφειλέτης επιδίδεται στους εγγυητές. Η αγωγή έχει μερικές φορές που γίνεται εναντίον των εγγυητών όταν ο πρωτοφειλέτης κηρύξει πτώχευση. Οι τράπεζες μερικές φορές βάζουν τόκο στην αγωγή εκτός της συμφωνίας δανείου ή όταν η τράπεζα αυξήσει τον τόκο σύμφωνα με το νόμο ελευθεροποίησης του επιτοκίου.

Τρόποι για να εκτελεστεί μια απόφαση:

Εκδίδεται μια απόφαση εναντίον του πρωτοφειλέτη ή των εγγυητών που έχουν την υποχρέωση να πληρώσουν

Αν ο ένας εξ αυτών έχει κηρύξει πτώχευση τότε το υπόλοιπο ποσό το αναλαμβάνουν οι υπόλοιποι.

Μέτρα εκτέλεσης της απόφασης:

1. αίτηση εκποίησης κινητής περιουσίας είναι μια αίτηση που καταχωρείται στο δικαστήριο μαζί με την απόφαση που έχει εκδοθεί και ο επιδοτείς στο δικαστήριο κάνει έρευνα για την κινητή περιουσία του οφειλέτη (έπιπλα κ.λ.π.) για να τα κατάσχει και να τα πωλήσει για να εισπράξει κάποιο ποσό.

2. αίτηση εκποίησης ακίνητης περιουσίας (πρέπει να προηγηθεί όμως πρώτα η πιο πάνω αίτηση), και να γίνει έρευνα στο κτηματολόγιο για την

κατοχή ακίνητης περιουσίας όπου γίνεται δέσμευση (memo), και διαδικασίες πώλησης.

3. αίτηση μηνιαίων δόσεων δηλαδή η τράπεζα κάνει αίτηση στο δικαστήριο που υποχρεώνει τον οφειλέτη να παρουσιαστεί στο δικαστήριο και να δείξει τα εισοδήματα του και να υποβάλει το δικαστήριο ένα ποσό που πιστεύει ότι ο οφειλέτης μπορεί να το πληρώνει ως μηνιαία δόση

4. αίτηση πτώχευσης (που το μέτρο εξαρτάται από την περίπτωση), είναι όταν ο πιστωτής ζητήσει να πτωχεύσει ο οφειλέτης και η περιουσία του οφειλέτη περιέρχεται στην κατοχή του επίσημου παραλήπτη ο οποίος αναλαμβάνει από την περιουσία του οφειλέτη να εξοφλήσει τους πιστωτές του.

Όταν υπάρχει υποθήκη για δάνειο η τράπεζα είναι πιο εξασφαλισμένη διότι έχει και τους εγγυητές και την υποθήκη και δικαιούται να εκποιήσει την υποθήκη.

Μετά από πόσο καιρό μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη;

Μετά συνήθως από την αποστολή τριών επιστολών. Στην τρίτη επιστολή αναφέρουν ότι τερματίζεται η συμφωνία δανείου όμως ο τόκος συνεχίζει να προστίθεται πάνω στο οφειλόμενο ποσό και η τράπεζα απαιτεί ολόκληρο το ποσό και μετά προχωράνε στις αγωγές.

Τι έγγραφα στέλνουν στη νομική υπηρεσία της τράπεζας οι δικηγόροι και τι ενέργειες γίνονται από τους δικηγόρους των πελατών;

Είναι υποθέσεις που δεν υπάρχει υπεράσπιση, η μόνη υπεράσπιση που υπάρχει είναι μια προσπάθεια μείωσης του ποσού, είτε αυτό σημαίνει αφαίρεση τόκων, ή μια προσπάθεια εξώδικου συμβιβασμού, δηλαδή ο δικηγόρος του πελάτη προσπαθεί να συμφωνήσει με την τράπεζα για κάποιο συμβιβασμό όπως για παράδειγμα μη αποπληρωμή του τόκου.

Πόσο χρόνο μπορεί να κερδίσει ο πελάτης;

Αρκετό, παίρνοντας δεδομένο ότι οι αγωγές εκ των πραγμάτων είναι μακροπρόθεσμες διαδικασίες δηλαδή μια αγωγή για να τελειώσει με δυναμική διαδικασία μπορεί και να διαρκέσει και 7 χρόνια, στις υποθέσεις των τραπεζών μπορεί να διαρκέσει και 2 χρόνια μέχρι να εκτελεστεί η υπόθεση.

4^ο Παράδειγμα:

1. Η τράπεζα (Ενάγουσα) είναι δημόσια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εγγεγραμμένη σύμφωνα με το Νόμο και καθ' όλους τους ουσιώδεις χρόνους για τη παρούσα αγωγή διεξήγαγε τραπεζικές εργασίες και είχε την έδρα της στη Λευκωσία.
2. Στις 14/12/2006, η Ενάγουσα μετονομάστηκε από «Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ» σε «Marfin Popular Bank Public Co Ltd».
3. Η Εναγόμενη 1 (οφειλέτης) είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εγγεγραμμένη σύμφωνα με το Νόμο και καθ' όλους τους ουσιώδεις χρόνους για τη παρούσα αγωγή είχε την έδρα της στη Λευκωσία.
4. Οι Εναγόμενοι (εγγυητές) 2 ή/και 3 ή/και 4 εργάζονται ή/και διαμένουν στη Λευκωσία.
5. Δυνάμει γραπτής συμφωνίας ημερομηνίας 23.2.06 η οποία έγινε μεταξύ της Ενάγουσας (τράπεζα) και της Εναγόμενης 1 (πρωτοφειλέτης) στη Λευκωσία, (στο εξής «η Συμφωνία Τρεχούμενων Λογαριασμού»), η Ενάγουσα συμφώνησε να παραχωρήσει, και παραχώρησε στην Εναγόμενη 1 πιστωτικές διευκολύνσεις ή/και όριο παρατραβήγματος στον υπ' αρ. 071-11-009142 τρεχούμενο χρεωστικό λογαριασμό (στο εξής ο «Τρεχούμενος Λογαριασμός») ύψους €3,417.26.
6. Ήταν ρητοί ή/και εξυπακουόμενοι ουσιώδεις όροι της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού ότι:
  - a) Το ποσό της πιστωτικής διευκόλυνσης ή/και το όριο παρατραβήγματος ή/και το εκάστοτε χρεωστικό υπόλοιπο του Τρεχούμενου Λογαριασμού θα ήταν πληρωτέο σε πρώτη ζήτηση ή, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση που η Εναγόμενη 1 παράβαινε οποιοδήποτε όρο της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού ή όταν η Εναγόμενη 1 παρέλειπε να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό δυνάμει της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού ή/και δυνάμει οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας.
  - b) Το ποσό της πίστωσης ή/και το όριο ή/και το εκάστοτε χρεωστικό υπόλοιπο του τρεχούμενου λογαριασμού θα εχρεώνετο με ετήσιο κυμαινόμενο επιτόκιο, το οποίο θα συνίσταται από το κάθε φορά καθοριζόμενο από την Ενάγουσα βασικό επιτόκιο της Ενάγουσας προσαυξημένο κατά 3,75% περιθώριο, πλέον προμήθειες και

οποιοσδήποτε χρεώσεις καθώς και με έξοδα και επιβαρύνσεις ή/και δικαιώματα τα οποία η Ενάγουσα ήθελε κατά την απόλυτη κρίση της αποφασίσει.

- c) Κατά την ημερομηνία της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού το επιτόκιο ήταν 8% (ήτοι βασικό 4,25% και περιθώριο 3,75%).
  - d) Το ποσό της πίστωση ή/και το όριο ή/και το εκάστοτε υπόλοιπο του Τρεχούμενου Λογαριασμού θα χρεώνεται με οποιοσδήποτε χρεώσεις, έξοδα, επιβαρύνσεις ή/και δικαιώματα που η Ενάγουσα κατά την απόλυτη κρίση της τυχόν αποφασίσει κατά καιρούς.
  - e) Η Ενάγουσα έχει το δικαίωμα να μεταβάλλει, οποτεδήποτε, μέσα στα πλαίσια των νομισματικών και πιστωτικών κανόνων που ισχύουν κάθε φορά, το ύψος των τραπεζικών δικαιωμάτων, βασικών επιτοκίων, περιθωρίων, χρεώσεων και άλλων εξόδων.
  - f) Οποιοδήποτε χρεωστικό υπόλοιπο του Τρεχούμενου Λογαριασμού το οποίο υπερβαίνει το ανώτατο όριο του εν λόγω λογαριασμού, θα καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και επ' αυτού θα υπολογίζεται τόκος υπερημερίας που θα είναι κατά 5,00000 εκατοστιαίες μονάδες μεγαλύτερος από το συμβατικό επιτόκιο του Λογαριασμού όπως θα ισχύει κατά τη χρονική στιγμή της υπερημερίας.
  - g) Η Ενάγουσα δικαιούται οποτεδήποτε και χωρίς οποιαδήποτε προειδοποίηση να τερματίζει τη λειτουργία οποιουδήποτε λογαριασμού ή πιστωτικής διευκόλυνσης και να απαιτήσει από την Εναγόμενη 1 την πληρωμή όλων των ποσών που η Εναγόμενη 1 οφείλει στην Ενάγουσα δυνάμει οποιασδήποτε συμφωνίας.
7. Δυνάμει της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού, η Ενάγουσα άνοιξε για λογαριασμό της Εναγόμενης 1 τον Τρεχούμενο Λογαριασμό, ο οποίος χρεώοντο με τις εκάστοτε πληρωμές ή/και αναλήψεις που διενεργούσε η Εναγόμενη 1 και πιστωνόταν με το ποσό των εκάστοτε καταθέσεων που διενεργούσε η Εναγόμενη 1.
8. Δυνάμει γραπτής συμφωνίας που έγινε κατά ή περί την 23.2.06 στη Λευκωσία μεταξύ της Ενάγουσας και της Εναγομένης 2 (στο εξής η «Συμφωνία Εγγύησης Τρεχούμενου Λογαριασμού»), η Εναγόμενη 2 εγγυήθηκε αλληλεγγύως και κειχωρισμένως όλες τις υποχρεώσεις της Εναγόμενης 1 που πηγάζουν από τη Συμφωνία Τρεχούμενου Λογαριασμού

ή/και ανέλαβε ευθύνη για την πληρωμή οποιουδήποτε οφειλόμενου ποσού δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας ή/και διευκόλυνσης πλέον τους αναλογούντες τόκους, προμήθειες και τραπεζικά δικαιώματα, μέχρι τελείας εξόφλησης.

9. Δυνάμει γραπτής συμφωνίας ημερομηνίας 25.4.05 που έγινε μεταξύ της Ενάγουσας και της Εναγόμενης 1 στην Λευκωσία, (στο εξής «η Συμφωνία Δανείου»), η Ενάγουσα συμφώνησε όπως παραχωρήσει, και παραχώρησε στην Εναγόμενη 1, πιστωτικές διευκολύνσεις ή/και δάνειο ύψους €5,125.80 (στο εξής «Δάνειο»).
10. Κατά η περί την ίδια ως άνω ημερομηνία, η Ενάγουσα άνοιξε επ' ονόματι της Εναγόμενης 1 του υπ' αρ. 071-12-016894 λογαριασμό δανείου (στο εξής ο «Λογαριασμός Δανείου») ο οποίος χρεώθηκε με το ποσό του Δανείου.
11. Ήταν ρητοί ή/και εξυπακουόμενοι οι όροι της Συμφωνίας Δανείου ότι:
  - a) Η Εναγόμενη 1 θα εξοφλούσε το Δάνειο με μηνιαίες δόσεις ύψους €162.03. έκαστης, της πρώτης πληρωτέας την 21.5.05 και των υπόλοιπων δόσεων πληρωτέων την 21^η ημέρα εκάστου επόμενου μηνός.
  - b) Το ποσό του Δανείου θα χρεώνεται με κυμαινόμενο επιτόκιο ύψους 8,75% (ήτοι 5,25% βασικό και 3,5% περιθώριο).
  - c) Για τη διενέργεια των περιοδικών πληρωμών για εξόφληση του Δανείου η Τράπεζα εξουσιοδοτείται να χρεώνει τον Τρεχούμενο Λογαριασμό ή οποιοδήποτε άλλο λογαριασμό της Εναγόμενης 1 χωρίς άλλη ειδοποίηση.
  - d) Το Δάνειο θα χρεώνεται με κυμαινόμενο επιτόκιο αποτελούμενο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο πλέον περιθώριο, όπως αναφέρεται στην Συμφωνία Δανείου (το βασικό επιτόκιο κατά ή περί την 25.4.05 ήταν 5,250000%), καθώς και με προμήθειες, τραπεζικά δικαιώματα και οποιεσδήποτε χρεώσεις, έξοδα, επιβαρύνσεις και/η δικαιώματα που η Ενάγουσα κατά την απόλυτη κρίση της τυχόν να αποφασίσει κατά καιρούς και για τα οποία θα ειδοποιήσει γραπτώς την Εναγόμενη 1.
  - e) Η Ενάγουσα έχει το δικαίωμα να μεταβάλλει, οποτεδήποτε, μέσα στα πλαίσια των νομισματικών και πιστωτικών κανόνων που ισχύουν κάθε φορά, το ύψος των τραπεζικών δικαιωμάτων, βασικών επιτοκίων, περιθωρίων, χρεώσεων και άλλων εξόδων.

- f) Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής οποιασδήποτε δόσης το καθυστερημένο ποσό θα χρεώνεται με τόκο υπερημερίας από την ημερομηνία καθυστέρησης του μέχρι την ημερομηνία εξόφλησης του. Ο τόκος υπερημερίας με τον οποίο θα χρεώνεται το Δάνειο θα είναι κατά 5,00000 εκατοστιαίες μονάδες μεγαλύτερος από το συμβατικό επιτόκιο του λογαριασμού όπως θα ισχύει κατά τη χρονική στιγμή της υπερημερίας.
- g) Μόλις το Δάνειο ή οποιοδήποτε μέρος του ζητηθεί από την Ενάγουσα αυτό θα καθίσταται οφειλόμενο και πληρωτέο και η Εναγόμενη 1 θα οφείλει αμέσως να πληρώσει κάθε ποσό που οφείλεται στην Ενάγουσα συμπεριλαμβανομένων τόκων, κεφαλαίων, προμηθειών, τραπεζικών δικαιωμάτων, δαπανών και άλλων εξόδων.
12. Δυνάμει γραπτών συμφωνιών που έγιναν κατά ή περί την 25.4.05 στη Λευκωσία μεταξύ της Ενάγουσας και των Εναγομένων 2, 3 και 4 (στο εξής οι «Συμφωνίες Εγγύησης Δανείου»), οι Εναγόμενοι 2, 3 και 4 εγγυήθηκαν αλληλεγγύως και κεχωρισμένως όλες τις υποχρεώσεις της Εναγόμενης 1 που πηγάζουν από τη Συμφωνία Δανείου ή/και ανέλαβαν ευθύνη για την πληρωμή οποιουδήποτε οφειλόμενου ποσού δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας ή/και διευκόλυνσης πλέον τους αναλογούντες τόκους, προμήθειες και τραπεζικά δικαιώματα, μέχρι τελείας εξόφλησης.
13. Κατά παράβαση της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού και της Συμφωνίας Δανείου, η Εναγόμενη 1 υπερέβη το όριο του Τρεχούμενου Λογαριασμού και παρέλειψε να καταβάλει ή/και καταβάλει εμπρόθεσμα τις δόσεις του Δανείου, με αποτέλεσμα, κατά ή περί την 14/3/07, οι επίδικοι λογαριασμοί την Εναγομένης 1 να παρουσιάζουν υπέρβαση ή/και καθυστερήσεις.
14. Κατά περί την 14/3/07 ο Λογαριασμός Δανείου παρουσίαζε καθυστερημένες δόσεις εκ. €972,16 και ο Τρεχούμενος Λογαριασμός παρουσίαζε υπέρβαση εκ €840,31.
15. Κατά ή περί την 14/3/07, η Ενάγουσα ειδοποίησε γραπτώς την Εναγόμενη 1 για την παράλειψη συμμόρφωσης της με τους όρους την Συμφωνίας Δανείου και της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού και την κάλεσε όπως εντός 21 ημερών από την ημερομηνία της ειδοποίησης, συμμορφωθεί με τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Περαιτέρω, με την ίδια ειδοποίηση, η Ενάγουσα

ειδοποίησε την Εναγόμενη 1 ότι το επιτόκιο μεταβάλλετο σε βασικό συν 8% (ήτοι σύνολο 12,5%) και ότι ο τόκος θα κεφαλαιοποιείται την 1/1 και 1/7 εκάστου έτους.

16. Με γραπτές ειδοποιήσεις ημερομηνίας 14/3/07 η Ενάγουσα ειδοποίησε γραπτώς τους Εναγόμενους 2,3 και 4 για τις ως άνω αναφερόμενες παραβάσεις των επίδικων συμφωνιών υπό της Εναγόμενης 1 και τους κάλεσε όπως εντός 21 ημερών συμμορφωθούν με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.
17. Οι Εναγόμενοι παρέλειψαν να συμμορφωθούν με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις και ως εκ τούτου κατά ή περί την 14.5.07, η Ενάγουσα τερμάτισε τη Συμφωνία ή/και τη λειτουργία του Λογαριασμού Δανείου ή/και τη Συμφωνία ή/και λειτουργία του Τρεχούμενου Λογαριασμού και απαίτησε από τους Εναγόμενους όπως καταβάλουν όλα τα οφειλόμενα υπόλοιπα.
18. Κατά ή περί την 14.5.07 η Ενάγουσα ειδοποίησε γραπτώς τους Εναγόμενους 2,3 και 4 για τον τερματισμό των επίδικων συμφωνιών και των επίδικων λογαριασμών και απαίτησε από του Εναγόμενους 2, 3 και 4 όπως προβούν στην εξόφληση των οφειλών της Εναγόμενης 1 τις οποίες εγγυήθηκαν.
19. Κατά ή περί την 1/10/07 ο Λογαριασμός Δανείου παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο εκ €3450.58, πλέον τόκο προς 12,50% ετησίως από 1/10/07 μέχρι εξοφλήσεως, ο Τρεχούμενος Λογαριασμός παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο εκ €4,531.13 πλέον τόκο προς 12,50% ετησίως από 1/10/07 μέχρι εξοφλήσεων.
20. Παρά τις ως άνω ειδοποιήσεις της Ενάγουσας, οι Εναγόμενοι 1 ή/και 2 ή/και 3 ή/και 4 μέχρι σήμερα αρνούνται ή/και παραλείπουν ή/και αμελούν να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους έναντι της Ενάγουσας.
21. Και η Ενάγουσα Αξιώνει:

Από τους Εναγόμενους 1 ή/και 2 ή/και 3 ή/και 4 Αλληλεγγύως και Κεχωρισμένως:

- A. €3.450,58 ως υπόλοιπο δανείου ή/και δυνάμει της Συμφωνίας Δανείου ημερομηνίας 25.4.05 πλέον τόκο προς 12,5% επί του ποσού των €3450,58 από 1.10.07 μέχρι εξοφλήσεων, ο οποίος να κεφαλαιοποιείται την 01/07 και 01/01 εκάστου έτους.
- B. Έξοδα πλέον έξοδα επίδοσης πλέον ΦΠΑ.

Από τους Εναγόμενους 1 ή/και 2 η Αλληλεγγύως και Κεχωρισμένως:

C. €4,531.13, ως υπόλοιπο τρεχούμενου λογαριασμού ή/και δυνάμει της Συμφωνίας Τρεχούμενου Λογαριασμού ημερομηνίας 23.2.06 πλέον τόκο προς 12,5% επί του ποσού των €4,531.13 από την 1.10.07 μέχρι εξοφλήσεως, ο οποίος να κεφαλαιοποιείται την 01/07 και 01/01 εκάστους έτους.

5^ο Παράδειγμα:

Η Αξίωσις των εναγόντων είναι: €33.219,59 πλέον τόκο προς 2,33% από 1.1.05 μέχρι 12.12.05 και προς 14,25% από 13.12.05 μέχρι εξοφλήσεως με κεφαλαιοποίηση των τόκων 2 φορές το χρόνο στις 30.6 και 31.12 και έξοδα πλέον Φ.Π.Α και έξοδα επίδοσης.

1. Οι ενάγοντες είναι Τραπεζικός Οργανισμός δεόντως εγγεγραμμένος συμφώνως των Νόμων της Κυπριακής Δημοκρατίας και διεξάγουν τραπεζικές εργασίες όλων των ειδών.
2. Δυνάμει εγγράφου συμφωνίας ημερ. 1.11.99 που έγινε στη Λευκωσία συμφωνήθη όπως οι ενάγοντες παραχωρήσουν εις τον εναγόμενον 1 υπό την εγγύηση της εναγομένης 2 δάνειο εκ €51.260 υπό τους ακόλουθους όρους:
  - a) Το προϊόν του δανείου δύναται να καταβληθεί σταδιακώς εις τον εναγόμενο 1 μέχρι να δικαιούται να λαμβάνει αυτά τα ποσά και όποτε κριθεί από τον ίδιο ότι είναι αναγκαία για τους σκοπούς για τους οποίους χορηγείται το δάνειο.
  - b) Το δάνειο θα είναι πληρωτέο στις 2.11.99 ή δια μηνιαίων δόσεων εκ €377.60 έκαστη της πρώτης δόσεως πληρωτέας στις 30.12.99 και των υπολοίπων την 30^η ημέρα εκάστου επόμενου μηνός μέχρι τελείας εξοφλήσεως. Νοείται ότι οι ενάγοντες θα έχουν το δικαίωμα να δίνουν παρατάσεις δια και να δέχονται πληρωμές έναντι οποιασδήποτε δόσεως η οποία κατέστη πληρωτέα και/ή εν γένει να τροποποιούν όλους ή οποιουσδήποτε των όρων των αναφερόμενων εις την αποπληρωμή του ρηθέντος δανείου. Νοείται πάντοτε ότι οι ενάγοντες θα έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν οποιαδήποτε στιγμή την αποπληρωμή του ρηθέντος δανείου ή οποιουδήποτε υπόλοιπου αυτού, οπότε το δάνειο ή οποιοδήποτε υπόλοιπο αυτού καθίσταται αμέσως πληρωτέο και απαιτητό.

- c) Το άνω ποσό θα φέρει τόκο προς 4% ετησίως του τοιούτου τόκου υπολογιζόμενου και καταβαλλόμενου την 31^η Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Νοείται ότι οι ενάγοντες έχουν το δικαίωμα μέσω γραπτής ειδοποίησεως προς τους εναγομένους να αυξομειώνουν το επιτόκιο εντός του ορίου του εκάστοτε εν ισχύει νομίμου επιτοκίου.
- d) Νοείται ότι καθ' όλην την διάρκεια των δoσoληψιών των εναγομένων μετά των εναγόντων και μέχρι πλήρους και τελείας εξοφλήσεως όλων των ποσών των οφειλομένων ποσών προς τους ενάγοντες προς εξασφάλιση ή εγγύηση οποιονδήποτε χρημάτων και υποχρεώσεων οι οποίες οφείλονται σήμερα ή είναι δυνατόν να οφείλονται στο μέλλον υπό τους εναγόμενους προς τους ενάγοντες υπό οποιαδήποτε μορφή είτε προσωπικούς είτε από κοινού, μέσω οποιουδήποτε άλλου προσώπου και υπό οποιαδήποτε άλλη ονομασία ή επωνυμία και είτε αυτές οι υποχρεώσεις κατέστησαν ή δυνατόν να καταστούν απαιτούμενες ή είναι άμεσοι ή έμμεσοι θα έχουν κατά προτεραιότητα παντός άλλου, γενικό δικαίωμα επισχέσεως επί παντός και οποιουδήποτε ποσού χρημάτων, διαπραγματεύσιμων εγγράφων, ως και επί ενεργητικού πάσης φύσεως ανήκοντος εις τους εναγόμενους οποιονδήποτε στιγμή ήθελε περιέλθει στην κατοχή, φύλαξη ή έλεγχο των εναγόντων.
5. Οι ενάγοντες δικαιούνται οποιαδήποτε στιγμή και δίχως προειδοποίηση προς τους εναγόμενους να ενώνουν ή να συνενώνουν όλους ή οποιουσδήποτε λογαριασμούς των εναγομένων μετά των προς τους ενάγοντες υποχρεώσεων τους και να συμψηφίζουν ή μεταφέρουν οποιαδήποτε ποσό ή ποσά τα οποία έχουν βρεθεί σε οποιαδήποτε λογαριασμό ή λογαριασμούς προς εξόφληση μέρους ή όλων των υποχρεώσεων των εναγομένων πάσης φύσεως δυνάμει οποιουδήποτε λογαριασμού ή οποιουδήποτε άλλου λόγου είτε αυτές οι υποχρεώσεις κατέστησαν απαιτούμενες είτε ενδέχεται να καταστούν απαιτούμενες, είτε είναι άμεσοι ή έμμεσοι είτε είναι προσωπικοί ή αλληλέγγυοι ή κοινοί με άλλο πρόσωπο ή άλλα πρόσωπα. Εξουσιοδοτούνται οι ενάγοντες σε οποιαδήποτε στιγμή και δίχως προειδοποίηση να μεταφέρουν και να καταθέσουν έναντι ή προς εξόφληση του πιο πάνω δανείου, με οποιαδήποτε ποσό έχουν βρει σε οποιαδήποτε λογαριασμό ή λογαριασμούς των εναγομένων, και προβαίνουν σε αυτήν την μεταφορά.

6. Οι ενάγοντες θα αναφερθούν εις τους πλήρεις όρους της υπογραφείσης συμφωνίας κατά την ακρόαση της αγωγής.
7. Προς περαιτέρω εξασφάλιση και εγγύηση πάσης προς τους ενάγοντας υποχρεώσεων του εναγομένου 1, η εναγόμενη 2 υποθήκευσε προς όφελος των εναγόντων το κτήμα της δυνάμει Υποθήκης ΒΥ.9376/99, δια €51.260 πλέον τόκους.
Νοείται ότι το μέγιστον ποσό δια το οποίο δεσμεύεται το υποθηκευμένο κτήμα είναι το τελικό υπόλοιπο το οποίο κατά την ημέρα της εκποιήσεως της υποθήκης παραμένει απλήρωτο εν σχέσει με τις υποχρεώσεις προς εξασφάλιση των οποίων συνεστήθη η ρηθείσα υποθήκη μέχρι συνολικού ποσού μη υπερβαίνοντας τα €51.260 πλέον τόκους και έξοδα.
8. Δυνάμει συμφωνίας εκχωρήσεως ημερ 8.11.1999 ο εναγόμενος 1 εκχώρησε τα δικαιώματα του από την Ασφάλεια Ζωής της Universal Life Insurance ar. 1-077211-9, ημερ. 16.1.1992.
9. Οι ενάγοντες παρεχώρησαν εις τον εναγόμενον 1 το ρηθέν δάνειο των €51.260 σύμφωνα με τους όρους της υπογραφείσης συμφωνίας ημερ. 1.11.1999.
10. Οι ενάγοντες με επιστολή τους ημερ. 13.12.2005 ενημέρωσαν τον πρωτοφειλέτη για την αλλαγή του επιτοκίου και απαίτησαν από τον πρωτοφειλέτη εξόφληση παντός οφειλόμενου ποσού, αλλά αυτός μέχρι σήμερα αμέλεισαι ή/και παρέλειψε να το πράξει αυτό.
11. Οι ενάγοντες με επιστολή των ημερ. 14.11.2006 κάλεσαν την εναγόμενη 2 ως ενυπόθηκο οφειλέτρια όπως εξοφλήσει το ποσό δια το οποίον ευθύνεται δυνάμει της υποθήκης της αλλά αυτή μέχρι σήμερα αμέλησε και/η παρέλειψε να το πράξει αυτό.
12. Οι εναγόμενοι κατά παράβαση της συμφωνίας ημερ. 1.11.1999 εξακολουθούν να οφείλουν το ποσό των €33.219,59 πλέον τόκους προς 2,33% από 1.1.2005 μέχρι 12.12.2005 και προς 14,25% από 13.12.2005 μέχρι εξοφλήσεων ποσό το οποίο μέχρι σήμερα εξακολουθεί να είναι απλήρωτο.
13. οι ενάγοντες αξιούν παρά των εναγομένων:
  - d) €33.219,59 πλέον τόκο 2,33% από 1.1.2005 μέχρι 12.12.2005 και προς 14,25% από 13.12.2005 μέχρι εξοφλήσεως με δικαίωμα κεφαλαιοποίησης των τόκων 2 φορές το χρόνο στις 30.0 και 31.12 ως προνοείται από το Νόμο 160(Ι)/99.

ε) Διάταγμα του Δικαστηρίου διατάσσει την πώληση του ενυπόθηκου κτήματος του περιγραφόμενου στην παράγραφο 7 ανωτέρω προς ικανοποίηση της απαιτήσεως και των εξόδων.

φ) Τα έξοδα της παρούσης αγωγής πλέον Φ. Π. Α και έξοδα επίδοσης.

Οι ενάγοντες επιφυλάσσουν τα δικαιώματα των για την εξασφάλιση που αναφέρεται στην παράγραφο 8 ανωτέρω.

Εάν οι εναγόμενοι πληρώσουν εις τους ενάγοντας ή τους δικηγόρους το αιτούμενο ποσό πλέον €411.77 δι' έξοδα πλέον Φ. Π. Α και €20.50 έξοδα επίδοσης εντός 10 ημερών από της επιδόσεως της παρούσας πάσα περαιτέρω διαδικασία θα σταματήσει.

Τη συνέντευξη μας παραχώρησε ο κ. Τουμάσης Κωνσταντίνος και η κ. Καρυδά Άντρη, στις 12/01/2009, στο υποκατάστημα της τράπεζας Societe General, στην Λευκωσία.

1. Τι μεθόδους χρησιμοποιούν οι τράπεζες για να προστατευτούν από χρηματοδοτήσεις που καταλήγουν σε ληξιπρόθεσμες οφειλές;

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούν είναι;

- Ποιότητα αιτητή
- Ικανότητα πληρωμής, όταν η τράπεζα εξετάζει την ικανότητα του πελάτη να πληρώσει
- Είσπραξη τόκου
- Εξασφαλίσεις
- Πόσο χρονικό διάστημα λήγουν τα δάνεια
- Υπηρεσίες αξιολόγησης κινδύνων
- Ανάλογα με το ρίσκο του πελάτη

2. Τι ενέργειες γίνονται από τις τράπεζες όταν δεν τακτοποιηθούν οι οφειλές και πριν συνεχίσουν δικαστικά;

Οι ενέργειες αυτές είναι μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον πρωτοφειλέτη για άσκηση πίεσης. Στη συνέχεια, αποστολή πρώτης γραπτής επιστολής και στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές για να τους προειδοποιήσει να τακτοποιήσουν τις καθυστερημένες τους δόσεις. Ακολουθεί δεύτερη επιστολή και στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές που ενημερώνει ότι αν μέσα σε 21 ημέρες δεν τακτοποιηθούν οι

καθυστερημένες δόσεις ο λογαριασμός τους θα τερματιστεί και ότι την υπόθεση θα αναλάβει η Υπηρεσία ανάκτησης χρεών της τράπεζας. Τέλος, ακολουθεί τρίτη επιστολή που τους ενημερώνει ότι αν μέσα σε 7 ημέρες δεν τακτοποιηθούν οι καθυστερημένες δόσεις η τράπεζα θα κινηθεί δικαστικώς.

3. Μετά από πόσο καιρό αφού βγαίνει διαταγή πληρωμής γίνονται δικαστικές ενέργειες;

Μετά από 7 ημέρες.

4. Τι ρήτρες υπάρχουν αν δεν πληρωθούν τα δάνεια;

Κινούν αγωγή προς τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές, βγαίνει απόφαση από το δικαστήριο, και αν δεν συμμορφωθούν οι πελάτες, εκδίδεται ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας, γίνεται έρευνα στο κτηματολόγιο για ακίνητη περιουσία και καταγράφουν υπόμνημα (memo), για να μην μπορέσουν να μεταβιβάσουν ή να πωλήσουν την ακίνητη περιουσία. Αν υπάρχει υπόλοιπο τότε κυρήσσουμε πτώχευση και προς τον πρωτοφειλέτη και προς τους εγγυητές.

Τη συνέντευξη μας παραχώρησε ο κ. Μάπουρα Γιώργος και ο κ. Ορφανίδης Χρήστος, στις 26/01/2009, στο υποκατάστημα της Τράπεζας Κύπρου, στη Λευκωσία.

1. Τι ενέργειες γίνονται από τις τράπεζες όταν δεν τακτοποιηθούν οι οφειλές και πριν συνεχίσουν δικαστικά;

Υπάρχουν τα λογισμικά συστήματα Είσπραξης Καθυστερημένων Χρεών (Collections), που καθορίζουν τα κριτήρια με βάση τη διαδικασία που ξεκινά η είσπραξη των χρεών.

Στον πρώτο μήνα καθυστέρησης πληρωμής της οφειλής η τράπεζα επικοινωνεί με το πελάτη τηλεφωνικώς και με γραπτή επιστολή όπου τον καλεί να συμμορφωθεί με τους όρους της σύμβασης. Η ίδια η επιστολή αποστέλλεται και στους εγγυητές. Αν δεν ανταποκριθούν αποστέλλεται δεύτερη συστημένη επιστολή προ τερματισμού όπου τους ενημερώνει ότι αν μέσα σε 21 ημέρες δεν τακτοποιήσουν τις καθυστερημένες τους οφειλές θα τερματίσουν το λογαριασμό του. Αν ο πρωτοφειλέτης δεν τακτοποιήσει τις καθυστερημένες του οφειλές εντός του περιθωρίου που του καθορίζει η τράπεζα, τότε η τράπεζα τερματίζει το λογαριασμό του και παγιοποιεί τα επιτόκια. Στη συνέχεια, η τράπεζα επικοινωνεί με τον οφειλέτη

και τους εγγυητές πριν προχωρήσουν δικαστικά για τυχόν συνεργασία. Αν δεν συμμορφωθούν τότε η τράπεζα κινείται δικαστικά.

2. Ποιο είναι το επιτόκιο υπερημερίας;

Το επιτόκιο υπερημερίας της Τράπεζας Κύπρου είναι 5,25%.

3. Μετά από πόσο καιρό μια οφειλή γίνεται ληξιπρόθεσμη;

Εάν λήξει το δάνειο και παραμένει απλήρωτο και αναγκαστεί η τράπεζα να συνεχίσει σε καταγγελία της σύμβασης.

4. Σε πόσους μήνες καταγγέλλεται η σύμβαση και πότε βγαίνει διαταγή πληρωμής;

Εξαρτάται από την πολιτική της κάθε τράπεζας αλλά συνήθως πέραν τις τρεις καθυστερημένες δόσεις και αφού εξαντληθούν όλα τα περιθώρια είσπραξης, τότε αμέσως μετά οι τράπεζες θα κινηθούν δικαστικά.

5. Τι ρήτρες υπάρχουν αν δεν πληρωθούν τα δάνεια;

Οι εξασφαλίσεις των δανείων που συνήθως είναι οι προσωπικές εγγυήσεις, οι υποθήκες – προσημειώσεις, τα ακίνητα, οι εκχωρήσεις ασφαλιστήριων εγγράφων, οι μετοχές, τα χρεόγραφα, η δέσμευση μετρητών και τα αυτοκίνητα όταν πρόκειται για δάνεια αυτοκινήτων.

6. Τι έγγραφα στέλνουν στη νομική υπηρεσία της τράπεζας;

Συμβάσεις και βάση του νόμου γραπτή επικοινωνία (επιστολές).

7. Πιστεύετε ότι οι τράπεζες τηρούν το δίκαιο της χώρας ή παρανομούν;

Οι τράπεζες πιστεύω ότι είναι υποχρεωμένες να το τηρούν και δεν μπορούν να μην το τηρούν διότι ελέγχονται από την Κεντρική Τράπεζα.

8. Πιστεύετε ότι βοηθούν οι τράπεζες στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και με ποιο τρόπο;

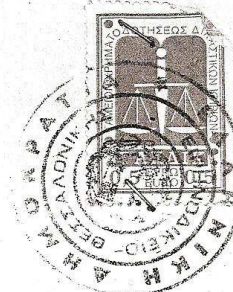
Βεβαίως και βοηθούν, μέσω της χρηματοδότησης σε αναπτυξιακά έργα, ή η χρηματοδότηση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Υπόδειγμα Διαταγής Πληρωμής

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στο Όνομα του Ελληνικού Λαού

Αριθμός

Ο Ειρηνοδίκης Θεσσαλονίκης .....
Αφού έλαβε υπ' όψη την από 14-10-2003 αίτηση της Ανώνυμης
Τραπεζικής Εταιρίας με την επωνυμία
που εδρεύει
νομίμως εκπροσωπούμενης, που υποβλήθηκε από τον πληρεξούσιο
δικηγόρο της

ΚΑΤΑ

1)

2)

με την οποία για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτή,
ζητάει την έκδοση διαταγής πληρωμής, με βάση τους τίτλους που
αναφέρονται, ήτοι χρέους ΕΥΡΩ στηριζόμενου επί της υπ'
αριθμ. Συμβάσεως Δανείου Καταναλωτικού/
Προσωπικού, δια της οποίας χορηγήθη στην α' των καθ' ων δάνειο
ποσού ΕΥΡΩ όπως προκύπτει από το υπ' αριθμόν
ένταλμα πληρωμής της Τράπεζας.

Αφού σκέφθηκε κατά τον Νόμο

Επειδή η υπό κρίσιν αίτηση στηριζόμενη επί των διατάξεων των άρθρων
112 ΕΝΑΚ, 847 επ., 873 επ. Α.Κ. εν συνδ. προς τα άρθρα 623

επ.Κ.Πολ.Δ. είναι νομικά βάσιμη και αποδεικνύεται εκ του
προσαγόμενου και νομίμως χαρτοσημασμένου ιδιωτικού εγγράφου, ήτοι
της υπ' αριθμ. , συμβάσεως δανείου, δι' ης εχορήγηθη
παρα εως α' των καθ' ων υπέρ του οποίου εγγυήθηκε ως
αυτοφειλέτης β' των καθ' ων, πίστωση ως άνω
αναφέρεται και εκινήθη δια του υπ' αριθμ. λογαριασμού.

Ο λογαριασμός της ως άνω συμβάσεως εκλείσθη παρά
την 23-01-2003 με χρηματικό υπόλοιπο ΕΥΡΩ και
εγνώρισε τούτο προς τους καθ' ων δια της από 23-01-2003 επιστολής της
κοινοποιηθείσας προς τους καθ' ων ως προκύπτει εκ των προσαγόμενων
εκθέσεων επιδόσεως υπ' αριθμ. και
της Δικαστικής Επιμελήτριας

Επειδή ο παραπάνω λογαριασμός παρουσίασε κίνηση και μετά το
κλείσιμο του, (δηλαδή την 23-01-2003) μετά τις γενόμενες χρεωπιστώσεις
που έγιναν, (την 28-01-2003 καταβολή Ευρώ και την 05-02-2003
χρέωση Ευρώ), παρουσίαζε την 05-02-2003 υπόλοιπο εκ ΕΥΡΩ

Επειδή σύμφωνα με τον όρο 6 της Σύμβασης η καθυστέρηση από
τον οφειλέτη της καταβολής έστω και μιας δόσης του δανείου, καθιστά
τον οφειλέτη υπερήμερο χωρίς καμία άλλη ενέργεια ή όχληση εκ μέρους
της Τράπεζας και δίνει σ' αυτήν το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση
αυτή από την επομένη της ημερομηνίας καταβολής της δόσης αυτής και
να κηρύξει ληξιπρόθεσμο, εκκαθαρισμένο και απαιτητό ολόκληρο το
ποσό της οφειλής κατά κεφάλαιο, τόκους, λοιπές επιβαρύνσεις και έξοδα.

Επειδή σύμφωνα με βάση το άρθρο 7 της συμβάσεως ότι η οφειλή
του πιστούχου που προκύπτει από το οριστικό κλείσιμο θα αποδεικνύεται
από απόσπασμα των βιβλίων της Τράπεζας το οποίο η ίδια εκδίδει.

Επειδή σύμφωνα με βάση το άρθρο 14 της συμβάσεως ο εγγυητής
ευθύνεται απέναντι στην Τράπεζα «εις ολόκληρον» και σαν

πρωτοφειλέτης, παραιτούμενος ρητά και ανεπιφύλακτα των ενστάσεων,
που απορρέουν από τα άρθρα 853,854,855και 862,863,866,867και 868
του ΑΚ, παραιτούμενος και από το ευεργέτημα της διζήσεως.

Όθεν η άνω αίτηση κρίνεται και ως κατ' ουσίαν βάσιμος και δέον
να γίνει δεκτή εφ' όσον κατεβλήθη και το αναλογούν δικαστικό ένσημο
μετά των επ' αυτού ποσοστών υπέρ του Ταμείου Νομικών και ΤΑΧΔΙΚ
.....).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ την αίτηση.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ τους καθ' ών να πληρώσουν στην αιτούσα αλληλεγγύως και
εις ολόκληρον έκαστος το ποσό των ΕΥΡΩ

(€) με τον νόμιμο τόκο από

24-01-2003 μέχρι την ολοσχερή εξόφληση .

ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ τα δικαστικά έξοδα για την έκδοση της διαταγής
πληρωμής στους καθ' ών τα οποία ορίζει σε .... ΕΥΡΩ.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΤΑΙ στους καθ' ών η αίτηση ότι έχει δικαίωμα να
ασκήσουν ανακοπή κατά της διαταγής αυτής στο αρμόδιο καθ' ύλην
δικαστήριο, μέσα σε δέκα πέντε εργάσιμες ημέρες από την επίδοσή της
σ' αυτούς.

Εκδόθηκε και δημοσιεύθηκε στην Θεσ/νίκη την 27 ΟΚΤ. 2003

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δίδεται εντολή στον Δικαστικό Επιμελητή από τον οποίο θα ζητηθεί να
εκτελέσει την παρούσα διαταγή πληρωμής, στους Εισαγγελείς να

ενεργήσουν ότι ο Νόμος επιτάσσει και στους Διοικητές και τους άλλους
Αξιωματικούς της Δημόσιας Δύναμης να συνδραμουν όταν τους ζητηθεί.

Θεσσαλονίκη
Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

27 ΟΚΤ. 2003

ΑΡΙΘΜΟΣ

Το απόγραφο αυτό είναι το
πρώτο και μπορεί να εκτελεστεί.
Δεν καταβάλετε τέλος
απογράφου βάσει του Ν.
2873/2000, (ΦΕΚ 285/28-12-
2000 τεύχος Α), που δόθηκε
στον πληρεξούσιο δικηγόρο του
αιτούντα

29 ΟΚΤ. 2003
Θεσσαλονίκη -10-2003

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Για την νόμιμη
χαρτοσήμανση και την
κατά σειρά της
παραγγελίας έκδοσή του.

Πιστό αντίγραφο
Ομογράφου με η σήμανση

08 ΦΕΒ. 2007
Γραμματέας

***Α.Τ.Ε.Ι ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΠΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ***

**Πτυχιακή Εργασία με θέμα:
Σύγκριση καθυστερημένων οφειλών σε Ελλάδα και Κύπρο**

***Υπεύθυνος Καθηγητής: Μαυρίδης Σάββας
Εισηγήτριες: Ανδρεάδου Μαρκέλλα – Ελένη
Παναγιώτου Κωνσταντίνα***

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2009

Σκοπός της εργασίας

Στόχος της εργασίας μας είναι να βρεθεί αν το τραπεζικό σύστημα βοηθά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας του, καθώς και αν οι τράπεζες τηρούν το τραπεζικό δίκαιο της χώρας τους, ή παρανομούν προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους.

Συμπεράσματα

Η χρηματοδότηση ιδιωτών και επιχειρήσεων στην Ελλάδα, φαίνεται να είναι κατά πολύ χαμηλότερη από τη Ζώνη του Ευρώ, αλλά παρ' όλα αυτά αναφέρεται ότι οι καθυστερήσεις στην Ελλάδα, είναι περισσότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. Το ποσοστό των καθυστερήσεων όμως δεν αναφέρεται πουθενά, παρά μόνο ένα 2% επισφαλειών στα στεγαστικά δάνεια το οποίο φαίνεται να είναι και υποτιμημένο, άρα κατά πολύ μεγαλύτερο στην πραγματικότητα. Στην Κύπρο, η χρηματοδότηση φαίνεται να είναι ανεβασμένη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, ενώ το ποσοστό των δανείων με καθυστέρηση έχει πέσει αισθητά, πλησιάζοντας το επιθυμητό όριο που έχει θέσει η ΕΚΤ.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου σε Ελλάδα και Κύπρο είναι οι ίδιες. Εξάιρεση αποτελεί το ελληνικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς πελατών (Τειρεσίας ΑΕ), το οποίο αναπτύχθηκε τα τελευταία 10 χρόνια.

Και στις δύο χώρες τα τραπεζικά επιτόκια απελευθερώθηκαν και είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμα μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους.

<i>Ελλάδα</i>	<i>Κύπρος</i>
2,5% επιτόκιο υπερημερίας	2,5% επιτόκιο υπερημερίας
Εξάμηνος ανατοκισμός (δύο φορές το χρόνο)	Εξάμηνος ανατοκισμός (δύο φορές το χρόνο)

Στην πράξη μόλις μια οφειλή γίνει ληξιπρόθεσμη και απαιτητή ξεκινάνε κάποιες διαδικασίες από την πλευρά της τράπεζας.

<i>Εφαρμογή του νόμου</i>	
<i>Ελλάδα</i>	<i>Κύπρος</i>
Κλείσιμο λογ/μού του οφειλέτη	Κλείσιμο λογ/μού του οφειλέτη
Έκδοση διαταγής πληρωμής	Ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων
Επιταγή προς πληρωμή εις βάρος του οφειλέτη	Αγωγή προς τους δανειολήπτες
Έναρξη διαδικασίας κατάσχεσης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη	Αίτηση εκποίησης της κινητής περιουσίας του οφειλέτη
Πίνακας κατάταξης πιστωτών	Αίτηση εκποίησης ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη
Πλειστηριασμός των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη	Καταβολή ποσού σε μηνιαίες δόσεις από τον οφειλέτη
	Πλειστηριασμός ή αίτηση πτώχευσης

Και στις δύο χώρες οι ενέργειες των δικηγόρων αποσκοπούν στην εξασφάλιση χρόνου, αναβάλλοντας όσο είναι δυνατό τις κατασχέσεις και τους πλειστηριασμούς με ανακοπές και αναστολές, για να μπορέσουν οι δανειολήπτες να πληρώσουν το ποσό που οφείλουν. Στην Κύπρο, οι δικηγόροι προσπαθούν να συνεργαστούν με τις τράπεζες για να μπορέσουν να μειώσουν το οφειλόμενο ποσό.

Στην Ελλάδα, οι δικηγόροι κάνοντας ανακοπές και αναστολές μπορούν να κερδίσουν 3-6 μήνες, μέχρι να ξεκινήσει η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης που ακολουθεί της διαταγής πληρωμής.

Ο ρόλος του δικηγόρου είναι να καθυστερήσει όσο μπορεί τη διαδικασία της εκτελέσεως, δίνοντας έτσι χρόνο στον πελάτη του να βρει τα χρήματα για να τακτοποιήσει τις οφειλές του.

Το κυπριακό σύστημα είναι πιο ήπιο όσον αφορά τις καθυστερημένες οφειλές των πελατών προς τις τράπεζες απ' τις οποίες πήραν τα δάνειά τους.

Το κυπριακό δίκαιο τείνει να μοιάζει στο ελληνικό καθώς περνάνε τα χρόνια, καθώς και οι δύο χώρες ακολουθούν τις εντολές της ΕΚΤ, και επομένως πρέπει να συμβαδίζουν μ' αυτές και να μην τις παραβλέπουν.

Απ' ότι φαίνεται, κανένα δεν παραβαίνει το νόμο, με εξαίρεση κάποιες πλημμέλειες, αλλά τον εκμεταλλεύονται όσο πιο πολύ μπορούν. Τέλος, κάθε τράπεζα, ως επιχείρηση κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι φυσικό να προσπαθεί μέσα στα επιτρεπτά πλαίσια να μεγιστοποιήσει όσο το δυνατόν τα κέρδη της, αλλά παρόλα αυτά, δείχνει να εξακολουθεί να έχει ως στόχο της την οικονομική ανάπτυξη της χώρας της μέσω των ενεργειών της.

Ευχαριστούμε πολύ

